

**T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

III. AHMED DEVRİ TEŞRİFÂTI (A.d. 346: 1716-1718)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fahd ALHAMAD

Tarih Anabilim Dalı

Yakınçağ Tarihi Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Filiz KARACA

HAZİRAN 2019

**T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

III. AHMED DEVRİ TEŞRİFÂTI (A.d. 346: 1716-1718)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fahd ALHAMAD

Tarih Anabilim Dalı

Yakınçağ Tarihi Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Filiz KARACA

HAZİRAN 2019

Fahd Alkamaç tarafından hazırlanan III. Ahmed Devri Tefsiri (D.d: 346:1716-1718) adlı bu tezin yüksek lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Filiz Karadağ

Tez Yöneticisi

Bu çalışma, jürimiz tarafından .....Tarih..... Anabilim Dalında Yakınçağ Tarihi Programı.....yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Filiz Karadağ

Üye : Prof. Dr. Fatma Ürekli

Üye : Prof. Dr. Gülden Sarıyıldız

Üye : _____

Üye : _____

Bu tez, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kurallarına uygundur.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Ücret karşılığı başka kişilere yazdırmadığımı (dikte etme dışında), uygulamalarımı yaptırmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

Adı-Soyadı

İmzası

ÖZET

Osmanlı Devletindeki teşrifat kuralları Fatih Sultan Mehmet tarafından ilk kez bir kanunnameye toplanmıştır. Sonradan bu usuller daha da gelişmiş ve teşrifat kuralları artmıştır. Diğer taraftan teşrifatçılık, II. Beyazid döneminden XVII. yüzyıl sonlarına kadar Hazine'nin mutlak bazı gelir ve gider kayıtlarıyla görevli olmuştur.

XVII. yüzyıl sonları ile XVIII. yüzyıl başlarında teşrifâtî doğrudan sadrazama bağlı ve protokol işlerinden sorumlu Bâbîâli görevlisi haline gelmiştir. Böylece daha önceki tarihlerde tevkîiler (nişancılar) tarafından hazırlanan kanunnamelerde yer alan protokol kuralları ve teşrifat olaylarının kaydedilmesi görevi, teşrifâtîye devredildi.

Böylece Sultan III. Ahmed döneminde, teşrifâtçı doğrudan sadrazama bağlı ve Bâbîâli görevlisi idi. Bu devirde protokol ve merasime dair günlük kayıtları tutma görevi teşrifâtçıya aitti. Sultan III. Ahmed dönemi'nde teşrifâtçılık yapmış olan el-Hâc Ahmed Efendi zamanına ait olup ardından yerine atanan Teşrifâtî Selman Efendi tarafından kaleme alınmış olan ve üzerine çalışma yaptığım Defter-i Teşrifât-ı Dîvân-ı Hümâyûn teşrifat vekayîinin yanı sıra muhtelif günlük havadisleri de içeren ilk örneklerden biridir.

Fahd ALHAMAD

SUMMARY

Teşrifat (Protocol) procedures and foundations in the Ottoman State were first established by the Sultan Mehmed II (the Conqueror). Later on, these procedures were further developed and the rules of teşrifat (Protocol) increased. During the reign of Bayezid II, the official in charge of protocol (teşrifat) was Hazine-i Amire Katibi. Hazine-i Amire Katibi was first called teşrîfî and then Teşrîfâtî.

In the reign of the Sultan Suleiman the Magnificent, protocol (teşrifat) became an institution. At that time, the protocol official (Teşrîfâtî or teşrifatçı) was linked to the revenue office (Defterdarlık) which was dealing with financial issues.

In the late 17th and early 18th centuries the protocol official (Teşrîfâtî) was linked directly to the sadria'zam and became a Bâb-ı Âlî official who is responsible of protocol. Later, the lowbooks prepared by Tevkiiler (Nişancılar) considered the first independent protocol journals in the Ottoman State while the task of recording the protocole or teşrifat incidents transferred from Tevkii (Nişancı) to the Teşrîfâtî.

Protocol (teşrifat) which is changed from time to time was linked directly to the sadria'zam and teşrîfâtî became a Bâb-ı Âlî official in Sultan Ahmed the 3rd's reign. In this period, protocol (Teşrifat) procedures became a totally independent institution and the Teşrîfâtî who was recording protocol and its ceremonyies started recording daily events too.

Defter-i Teşrîfât-ı Hümâyûn, On which I have done my research, was written by The Teşrîfâtî named el-Hac Ahmed Efendi who lived in the reign of Sultan Ahmed the 3rd and by Selman Efendi who is appointed after him, is one of the first examples which records the protocol incidents and daily events in the Ottoman State.

Fahd ALHAMAD

ÖNSÖZ

Üzerine çalışma yaptığım, "Defter-i Teşrifât-ı Dîvân-ı Hümâyûn" adlı defter, Sultan III. Ahmed döneminin 1716-1718 (1128-1130) yılları arası Osmanlı devlet merkezindeki merasimlerini ayrıntılı bir usulpla vermekte ve bu arada ayrıca muhtelif günlük havadisleri de ihtiva etmektedir.

BOA, A.d. 346 numaralı Defter-i Teşrifât, teşrifâtî el-Hâc Ahmed Efendi zamanına aittir. Ancak defteri, Ahmed Efendi'nin yazmış olduğu evraktan istifade ederek onun yerine getirilmiş olan teşrifatçı Selman Efendi tertip ve telif etmiştir¹.

Yapmış olduğum bu çalışmamın asıl amacı, Osmanlı dönemine ait protokol vekayiiinin erken örneklerinden olan bir defterin neşredilmesidir.

Teşrifât defterlerinin ilk örneklerinden sayılan çalıştığım bu defterin transkribe edilmesi ve yayımlanması, sadece Osmanlı Sarayı'nda düzenlenen protokoller ve merasimlerin değil, aynı zamanda kapsadığı döneminin diğer çeşitli olaylarının da anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Metnin transkripsiyonu çalışmamın ana kısmını oluşturmaktadır. Defter için danışmanımın yönlendirmesi ve yardımıyla basit bir transkripsiyon uyguladım.

Defter, transkribe edilirken zaruri olmadıkça seslerde değişiklik yapılmama yolu tercih edilmiştir.

Bununla beraber, ses değişikliğine uğramış olan bazı kelime kök ya da gövdelerinin yazımında günümüz Türkçesindeki kullanım şekline riayet edilmiştir².

Defterde yer yer bazı listelerde siyakat yazı bulunmaktadır. Bunları asıl metinden ayırmak için eğik yazı kullandım.

Metinde müellif tarafından boş bırakılmış her bir kelime için bir çizgi "—" kullandım. Arapçadaki ع / 'ayın harfini karşılamak için " ' ", ء / hemze harfi için ise,

---

¹ Defter, s.6

² Tağ → Dağ, Anatolı → Anadolu, Gice → Gece gibi...

" ' " simgelerini kullandım. Okuyamadığım bazı kelimeleri asıl metinden kopyalayarak transkribe ettiğim metne ekledim.

Metinde her olay, gün, ay ve sene bildiren tarih ile başlamaktadır. Metnin karışık olmaması ve okumada kolaylık sağlamak için tarihleri bold olarak yazdım. Yine metin arasında geçen tarihleri de, olayların takibini kolaylaştırmak için, bold yazmayı tercih ettim. Metinde kişi isimleri hariç, bütün Arapça ve Farsça asıllı kelimelerdeki uzun sesli harfler için â, ā, û, ū, î, ī simgeleri kullandım³. Gayın (Ġ) ve Kaf (ق)'ı takip eden uzun sesler için harfin üzerine "-" işareti; bunun dışındaki uzun sesler için ise harfin üzerine "^" işareti kullanılmıştır⁴.

Metinde silinmiş, okunamayan hece düşüşlerinde, kelimeye bitişik olarak yan yana iki nokta ".." koydum⁵, silinmiş her bir kelime için ise yan yana üç nokta işaretini "... " kullandım⁶.

Metne ait olmayan tarafımızdan yapılan ilave ve açıklamaları metinle karışmaması için köşeli parantez "[ ]"⁷; yine metne ait olan ve anlamı bozan ifadeleri ise, ters köşeli parantez "]" [" içine aldım⁸.

Metinde geçen bazı Arapça ibarelerde, kelime sonuna hareke gereği eklenen harfleri, üst yazı şeklinde yazmayı tercih ettim⁹.

Bu konuyu çalışmamı tavsiye eden, beni yönlendiren, destekleyen ve bana yardımını esirgemeyen danışman hocam Prof. Dr. Filiz KARACA'ya şükranlarımı sunarım.

³ hümâyûn, pâdişâh, sudûr, hamîs gibi...

⁴ kânûn, gâ'ib, nakîb, vukûf gibi...

⁵ Mezbûrun ise tuğun behâsı inzimâmıyla olunmak müsâ'ade.. sâ'irden ziyâde müstahikk olmuş olur. Defter, s.95.

⁶ 'Âdet-i Kadîm 'avâ'id-i sertûğ-keşân-ı hâssa 'an-cânib-i vüzerâ-yı 'izâm ve mîr-i mîrân ve ümerâ'i zevî'l-ihtirâm der-hîn-i tevcîh-i vezâret mîr-i mîrânlık ... ber-mûcib-i mu'tâd-ı kadîm bâ-telhis ve fermân 'âlî. Defter, s.31.

⁷ M[uharrem], Y[evm], [Rece]B gibi...

⁸ Niş'te Ordu-]yı[

⁹ 'aleyhî → عليه salâtî → صلاة efdalⁱⁱ → أفضل Teslîmetⁱⁱⁱ → تسليمه gibi...

Ayrıca çalışmam esnasında faydalandığım, İSLÂM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ (İSAM), İRCİCA kütüphaneleri ve TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI OSMANLI ARŞİVİ çalışanlarına teşekkür ederim. Bana manevî ve maddî desteklerini ve dualarını hiçbir zaman eksik etmeyen annem ve babama; tavsiyelerinden ve geniş bilgilerinden faydalandığım ağabeyim Tarık Hakan'a, beni Türkiye'ye gelmeye ve bu bölümde yüksek lisans yapmaya teşvik eden Veysel Erdem Bozdoğanlı Beyefendiye, bana yine maddî ve manevî desteklerde bulunan eniştem Dr. Abduhameed Alhussein'e ve ablam Jihan Alhamad'a, Türkiye'ye vardığımda beni karşılayan ve mesken temin eden Bâb-ı Âlem ve İstanbul Uluslararası Öğrenci Dernekleri yetkililerine, bana okuma sırasında yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarım ve Emrullah Sayın, Kasım Hızlı, Hakan Daştan, Sinan Sayın ve Salih Değirmenci'ye, tez çalışmamda kolaylık sağlayan bilgisayar tekniklerinde bana yardımcı olan arkadaşlarım Abdulbasit Salqini ve Mohanad Alothman'a ve en son benim için zahmet çeken ve bana evde okuma ortamı sağlayan eşim ve çocuğuma can u gönülden şükranlarımı sunarım.

Nisan 2019

Fahd ALHAMAD

İÇİNDEKİLER**Sayfa**

ÖZET	VI
SUMMARY	VII
ÖNSÖZ	VIII
KISALTMALAR	XII
GİRİŞ	1
1. Müellif Hakkında	1
2. Defter Hakkında	2
METİN	4
SONUÇ	102
KAYNAKLAR	103
ÖZGEÇMİŞ	104

KISALTMALAR

Agt : Adı geçen tez

BOA : Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri
Başkanlığı Osmanlı Arşivi

B : Recep

Bkz: Bakınız

CA : Cemaziyelevvel

C : Cemaziyelahir

C : Cilt

IRCICA : İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi

İSAM : İslam Araştırmaları Merkezi

L : Şevval

M : Muharrem

MSGSÜ : Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

N : Ramazan

R : Rebiülahır

RA : Rebiülevvel

S : Safer

Ş : Şaban

SBE : Sosyal Bilimler Enstitüsü

s. : Sayfa

TDVİA: Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

vb. : Ve benzeri

vs. : Vesaire

ZA : Zilkade

Z : Zilhicce

GİRİŞ

1- Müellif Hakkında:

Defterin müellifi Selman Efendi'dir. Selman Efendi'nin hayatı hakkında fazla bilgiye ulaşamadım.

Selman Efendi iki defa teşrifatçılık görevine getirilmiş olup ilkinde, yaklaşık yedi sene (14 Rebiülevvel 1130-1137/15 Şubat 1718-1725) teşrifatçılık yapmıştır. İkinci teşrifatçılık süresi tam olarak bilinmemekle beraber, 1738' de bu görevdedir.

İlk teşrifatçılığında, selefi el-Hac Ahmed Efendi dönemine¹⁰ ait evrakı bu defterde bir araya getirmiştir. Selman Efendi, ayrıca kendi ilk görev dönemine (1718-1725) ait de bir defter tertip etmiştir¹¹.

---

¹⁰ el-Hac Ahmed Efendi'nin Dîvân-ı Hümâyûn teşrifatçılık dönemi 19 Zilhicce 1127-14 Rebiülevvel 1130 (16 Aralık 1715-15 Şubat 1718) arasındadır. Bu konuda bkz. Filiz Karaca, *Tanzimat Dönemi ve Sonrasında Osmanlı Teşrifat Müessesesi*, İÜ SBE, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 1997, s.99.

¹¹ Bu defter için bkz. H. Büşra Uslu, *II Ahmed Devri Teşrifatı (A.d. 347: 1718-1725)*, MSGSÜ, SBE, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı, Basılmamış, Yüksek Lisans Tezi (Dan: Filiz Karaca) İstanbul 2017.

2- Defter Hakkında:

Defterin dış kapağı üzerinde, Bâbîâli'de yapılmış bir tasnif sırasında yapıştırılmış iki etiket bulunmaktadır.

Bunlardan siyah kenarlı üsttekinde:

"Defter-i Teşrifât-ı Dîvân-ı Hümâyûn min fî 13 Rebî'ü'l-ûlâ¹² sene 1128 ilâ fî 14 Zî'l-ka'de¹³ sene 1130".

Kırmızı kenarlı alttaki etikette ise:

"17" numarası bulunmaktadır.

96 sayfadan oluşan defter, **13 Rebî'ü'l-evvel 1128 - 14 Rebî'ü'l-evvel 1130** tarihleri arası dönemi kapsar. Bu tarihler Sultan III. Ahmed döneminin **1716-1718** yıllarına rastlar.

Defterin baş tarafında, defter hakkında şu bilgi verilmiştir:

"Bin yüz yirmi sekiz [1128] senesinde teşrifâtî olan el-Hâc Ahmed Efendi'nin yüz otuz senesi mâh-ı Rebî'ü'l-ülâsî'nin onüçüncü gününe deĝin zabt u tahrîrine muvaffak olduğu vekâyi' evrâk-ı perîşân olmaĝla mûmâileyhin yerine teşrifâtî olan Selmân Efendi bir yere derc edüp işbu deftere kayd eylemişdir. Fî 14 RA [Rebî'ü'l-evvel] sene 1130"¹⁴.

Defter yevmi (günlük) olarak yazılmış olup olay veya haberler günün tarihini bildiren bir başlık altında yer almaktadır ("*[Yev]mü'l-İsneyn fî 14 M[muharrem] sene 1129*" gibi...).

Defterin bazı sayfaları, rutubete maruz kaldığından yıpranmış ve bu sayfalar üzerindeki yazıların okunması yer yer imkânsız hale gelmiştir. Bu kelimelerin her birinin yerine daha önce açıkladığım gibi yan yana üç nokta koydum.

¹² "ûlâ" imlasıyla yazılmıştır.

¹³ Bu tarihin defterin başındaki (s. 6) tanıma dayandığı anlaşılmaktadır. Ancak ay Zilkade deĝil Rebiülevvel olmalıdır.

¹⁴ Defter, s.6

Defterde, görevlilerin tayin ve azillerine sıkça yer verilmiştir.

Müellif, bazı merasimleri tafsilatına girmeyerek özet bir şekilde anlatmış ve olayın ayrıntıları için "cerîde-i uhrâda" veya "varakpâre-i uhrâda" kaydedilmiş olduğunu bildirmiştir¹⁵.

Defterde bazı elçi kabulleri ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Defterin ait olduğu dönem seferlerle geçmiş olup bu seferler hakkında yer yer önemli bilgiler bulunmaktadır.

Defterde, protokol ve merasim dışından yer yer günlük hayattan bazı haberlere (hava durumu, deprem, afet vs. hakkında) de yer verilmiştir.

Defterin sonunda, Zilhicce 1143, Ramazan 1144 ve Cemaziyelahir 1151 tarihlerine ait derkenarlar bulunmaktadır. Bu kayıtları da okudum fakat bunlar, deftere sonradan eklenmiştir.

Ayrıca defterin muhtevâsından Osmanlı Devleti'nin diğer devletlerle olan savaşları ve dostluk münasebetlerine dair de önemli malumat edinilmekte olup bu yönüyle defter, siyasi tarih bakımından da önemlidir.

---

¹⁵ Bkz. Defter, s.12-13.

[DeFTERin dış kapağındaki siyah kenarlı etiket üzerindeki kayıt:]

DeFTER-i Teşrîfât-ı Dîvân-ı Hümâyûn

**Min]Fî[13 Rebî' u'l-ûlâ¹⁶ Sene 1128 İlâ]Fî[14 Zî'l-ka' de
Sene 1130**

[DeFTERin dış kapağındaki kırmızı kenarlı etiket üzerindeki kayıt:]

17

---

¹⁶ "ûlâ" imlasıyla yazılmıştır.

(s. 3) Bin yüz yirmi senesinde hân olan Devlet Girây Hân teşyî' olunduğu gün İstanbul hâricinde Kara İbrahim Paşa Bağçesi'nde yemeklik olup cümle erkân-ı devlet ma'an gidüp yemeklikde vezîr-i a'zam, Hân Hazretlerine bir kontoş kürk ilbâs ve bir donanmış bârgîr hediye verüp kethudâ-yı sadr-ı 'âlî, konak yerine değin ma'an gidüp vezîr-i a'zam ve sâ'irleri mahall-i mezbûrdan 'avdet eylemişler¹⁷.

---

¹⁷ Defterin 1, 2 ve 5. Sayfaları boştur.

Sene 1128 Gurre-i Muharrem'ül-Harâm¹⁸

---

¹⁸ Bu sayfada yalnız defterdeki başlangıç tarihi yazılmıştır.

HÜVE

(s. 6)¹⁹ BİN YÜZ YİRMİ SEKİZ [1128] SENESİNDE TEŞRÎFÂTÎ OLAN EL-HÂC AHMED EFENDİ'NİN, YÜZ OTUZ SENESİ MÂH-I REBÎ'Ü'L-ÛLÂSÎ'NİN ONÜÇÜNCÜ GÜNÜNE DEĞİN ZABT U TAHRÎRİNE MUVAFFAK OLDUĞU VEKÂYİ' EVRÂK-I PERÎŞÂN OLMAĞLA MÛMÂİLEYHİN YERİNE TEŞRÎFÂTÎ OLAN SELMÂN EFENDİ, BİR YERE DERC EDÜP İŞBU DEFTERE KAYD EYLEMİŞDİR. FÎ 14 RA [REBÎ'Ü'L-EVVEL] SENE 1130²⁰.

Sene 1128 Gurre-i Muharremü'l-Harâm, yevm-i Sebt'de vâki' olmuş idi. -Bârî 'azze şânuhu sene-i cedîdeyi 'âmme-i 'âlemiyyâna meymûn u mübârek eyleye- âmîn.

Yevm-i mezbûrda Silâhdâr Ocağı'nda kethudâ olan — Ağa tekâ'üd ile ocakdan çıkup maskat-ı re'si olan vilâyetinde temekkün eylemek üzere *fermân-ı 'âlî* sâdır olup kethudâ yerleri olan Ahmed Ağa yerine kethudâ olmuşdur.

Ve yine yevm-i mezbûrda Ordu-yı Hümâyûn kâdısı olan Fazîletlü Abdullah Efendi Hazretleri pâye-i sadâret-i Anadolu ile ikrâm olunmuşdur.

Fî 7 Saferü'l-hayr, yevm-i mezbûrda yeniçeri ağası olan Ağa ref'; ve kul kethudâsı olan Hüseyin Ağa, yerine ağa olup; yerine Zağarcıbaşı Mehemed Ağa, kul kethudâsı oldu.

Mâh-ı mezbûrun 22 — günü Karasi sancağına mutasarrıf olan Ali Bey Mîzân-ı harîr mukâta'asından yevmî altmış akçe ve Tunus vâlisi olan Ali Paşa mukâta'a-i mezbûreden yevmî seksen akçe ve Vize sancağına mutasarrıf olan Mustafa Bey mukâta'a-i mezbûreden yevmî altmış akçe 'ulûfe ile tekâ'üd verilüp emâret ve beylerbeylik defterinden terkîn ü ihrâc olunmuşdur.

Mâh-ı mezbûrun 28[.] günü sâbıkâ Dârü-s'sa'âde yazıcılığından çıkma Anadolu muhâsebecisi (s. 7) ba'dehu silâhdâr kâtibi olan Emîr Yazıcı Kal'a hâcesi olup yerine Hâne-i Hassa'dan çıkma kapıcıbaşı olan Horos Ahmed Ağa silâhdâr kâtibi

¹⁹ s. 5 tamamen boştur.

²⁰ Bu tarih Selman Efendi'nin Dîvân-ı Hümâyûn teşrifatçılığı görevine tayin tarihidir. Bkz. Filiz Karaca, *agt*, s. 99.

olmuştur.

Sene 1128, Fî 19 Zî'l-hicce Cum 'a günü vüzerâ ve sadreyin ve nakîbü'l-eşrâf ve 'acem paşa ve sipâh ve silâhdâr ağaları yine huzûr-ı hümâyûna varup yeniçeri ağası]n[, yine ağalık üzerinde olmak üzere, Eflâk cânibine serdâr ta'yîn olunup kürk ilbâs olunmuştur.

*Berây-ı 'âdet-i kadîm-i ağayân-ı Bâbü's-sa 'âdeti's-şerîfe
'an-cânib-i ağayân-ı yeniçeriyân-ı dergâh-ı 'âlî der-ibtidâ'
i duhûl be- 'Arz-ı Hümâyûn:*

*Berây-ı ağa-yı Babü's-sa 'âde, çuka donluk 1, kumâş donluk
'aded 1;*

*Berây-ı kethudâ-yı Sarây-ı Hümâyûn, çuka donluk 1, kumâş
donluk 1, surre gurus 'aded 100;*

Berây-ı neferât-ı ağayân-ı Bâbü's-sa 'âde, gurus 'aded 300;

Berây-ı kethudâ-yı zülüflüyân, gurus 'aded 30.

Vech-i meşrûh üzere defterde mastûrdur.

Ve **yevm-i mezbûrun** seherinde Ramazan Efendi-zâde Abdülkadir Efendi gece gelüp dâhil olmağla re'îsü'l-küttâb olup re'îs Süleymân Efendi baş-muhâsebeci ve Baş-muhâsebe Abdullah Efendi Kal'a hâcesi ve Çavuşbaşı Lipovalı Ahmed Ağa'ya dahî ibkâ hil'ati ilbâs olundu. Ve Sebzî Efendi mukâbele-i süvârî ve Şerbetci-zâde Hüseyin Efendi tersâne emîni ve Dürrî Efendi'ye cizye muhâsebesi ve mukaddemâ sırkıtâbetinden makhûren çıkan Hüseyin Paşa-zâde silâhdâr kâtibi ve rikâbda baş-bâkî kulu vekîli Osman Ağa harâc baş-bâkî kulu.

Ve **yine yevm-i mezbûrda** Şeyhü'l-islâm Menteş-zâde Abdürrahim Efendi dâr-ı bekâye rihlet etmeğın Zehr-i Mâr Çeşmesi yanında olan mescide muttasıl medfene defn olmuştur. Ve mûmâileyhin fevtinden (s. 8) beş gün mukaddem Kara İsmail Efendi[ye] mansıb-ı fetvâ ile Edirne'ye gelmesi için adam irsâl olunmuştur. Lâkin henüz gelmemiştir.

Sene 1128, fî 27 Zi'l-ka'desi'nde Âstâne-i Sa'âdet'de bostancılar kethudâsı tekâ'üd ile ihrâc olunup yerine rikâb-ı hümâyûnda hâsekî ağa olan — bostancılar kethudâsı olup yerine hamlacıbaşı olan Mehmed Ağa hâsekî ağa

olmuştur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 14 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda defterdâr el-Hâc Mehemed Paşa Hazretleri Vidin muhâfızı olmak üzere kürk giyüp yerine defterdâr-ı sâbık Kayseriyyeli Osman Efendi defterdâr olmuştur. Lâkin, "Ramazan]Efendi[Efendi-zâde Abdullah Efendi'nin vekîliyüz, asıl defterdâr Abdullah Efendidir". deyü mahalline varup oturdukda kendi sözüdür.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 10 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Maktûl-zâde vezîr-i mûkerrem Ali Paşa Hazretlerine Anadolu beylerbeyliği ile kürk ilbâs olunup nişancılık Mehemed Efendi'ye verilmiştir ve hil'at ilbâs olunmuştur.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** Arslan Paşa-zâde'ye müceddeden beylerbeylik ve — sancağı 'inâyet olunmuştur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 21M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda çavuşlar emîni olan Mehemed Ağa 'azl ve yerine yine Şeyhî Ağa emînlik için hil'at ilbâs olunmuştur.

(s. 9) [Yev]mü'l-Hamîs fî 24 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda rûznâmçe-i evvel Sebzî Efendi'ye ve Rûznâmecî Ali Efendi'ye baş-muhâsebe ve mukâbele-i süvârî, Re'îs Efendi Abdulkadir Efendi'nin birâderi Abdullah Efendi'ye verilüp hil'at ilbâs olunmuştur.

[Yev]mü's-Sebt 19 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Sipâh Ocağı'nda sâbıkâ kethudâ olup İstanbul'da ma'zûlen mütemekkin olan Arnavud Ali Kethudâya ocak kethudâlığıyla hil'at ilbâs olunup kethudâ olan — nâm kimesneyi kethudâ yeri rütbesine tenzîl etmişlerdir.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 24 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda baş-muhâsebecî Süleyman Efendi Âstâne'ye gönderilmekle rûznâmecî Ali Efendi baş-muhâsebeyeye nakl ve ruznâmçe-i evvel, Sebzî Efendi'ye verilüp yeri olan mukâbele-i süvârî, Re'îs Abdulkadir Efendi birâderi

Abdullah Efendi'ye ve tersâne emâneti yine evvelki Bosnevî Mustafa Efendi'ye verilmiştir.

[Yev]mü'l-Erbi' â fî 9 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda kapudân paşa huzûr-ı sadr-ı 'âlîde yine kapudânlık için hil'at ilbâs olunup ince donanma ile Karadeniz'e gitmek üzere *fermân-ı 'âlî* sâdır olup ve Süleyman Hâce sâlyâne-i kadîme ile Akdeniz'e gitmek üzere hil'at ilbâs olunmuştur.

[Yev]mü's-Sebt fî 19 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda baş-muhâsebeci Süleyman Efendi Tersâne-i 'Âmire ve Tophâne umûrlarına nezâret etmek üzere me'mûr olup Âstâne-i Sa'âdet tarafına irsâl olunmağın devletlü kâ'immakâm paşa hazretlerine vedâ'a vardıkta, "Sen Devlet-i 'Aliyye'nin mu'temedi bir ademsin hıdmetinde istikâmet üzere olduğun ma'lûmdur. Şevketlü efendimiz hazretlerinin ma'lûm-ı hümayûnlarısın Me'mûr olduğun 'umûrda her ne 'arz eder isen makbûldur. Eğer tersâne emîni dahi 'azl etmek 'arz edersen hâsılı mu'temed'ü-devle olduğun mâ'lûmun olsun; her ne ki kaleme götürür isen ana i'tibâr ederiz." deyü buyurmuşlardır.

(s. 10) [Yev]mü'l-İsneyn 14 M[uharrem] sene[1]129

Yevm-i mezbûrda defterdâr-ı şikk-ı evvel el-Hâc Mehemmed Paşa hazretleri Vidin muhâfazasıyla huzûr-ı sadr-ı 'âlîye da'vet olundukta hatt-ı hümayûn-ı itâ'at-makrûn sudûr edüp kendi yedine verüp ba'dehu kürk ilbâs olunup yerine Kayseriyyeli Osman Efendi defterdâr olmuşdur. Ancak çavuşlar emîni lisânından ahşama karîb kâtib efendi odasında müşârunileyh Osman Efendi yerine vardıkta, "Ramazan-zâde Abdullah Efendi asıl defterdârdır ve biz Abdullah Efendi gelince yerine vekîliz." deyü söylemiş deyü istimâ' eyledik. Ba'îd olmaya ki Ramazan-zâdeler vezîr kethudâsı İbrahim Efendi'nin çelebileridir. Lâkin hakikat-i hâlde sahîh olmak üzere, Dâmâd Mehemmed Paşa defterdâr olduğu, kâ'immakâm paşa hazretlerinin dâmâdı mîr-i muhterem hazretlerinden mesmû' olmuşdur.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** müşârunileyh Mehemmed Paşa'nın cemî' tevcîhâtı, hattâ 'avârizlar dahi yeniden tevcîh olunmak üzere *fermân-ı 'âlî* sâdır olduğu, emîn-i çavuşândan ve gayrından istimâ' olundu.

Gurre-i Saferü'l-hayr Sene 1129

Yevm-i mezbûrda Yirmisekiz Çelebi şöhretiyle müştehir olup yeniçeri kâtibi olan — Efendi Tophâne Nezâreti hil'at[i] giyüp yerine yeniçeri kitâbetine, Altı Parmak Abdullah Efendi olmuştur.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 17 M[uharrem] sene [1]129

Defterdâr-ı sâbık el-Hâc Mehemed Paşa yevm-i mezbûrun seherinde kâ'immakâm paşa hazretlerine vedâ' ve Tîmûrtaş'a gitmiştir.

[Yev]mü'l-Ahad Fî 2 M[uharrem] sene 1130

Yevm-i mezbûrda bi'l-fi'il Cebecibaşı olan Benli Mustafa vezâretle kâmyâb olup Âstâne kâ'immakâmı olmuştur. Ve yerine bi'l-fi'il çavuşbaşı olan Niğdeli Ali Ağa Cebecibaşı olup yerine Osman kethudânın karındaşı Bekir Ağa çavuşbaşı olmuştur. Ve rikâb-ı hümayûn defterdârı Osman Efendi (s. 11) muhâsebe-i evvel olup matbah emâneti mansıbı yerine Arpa Emîni Halil Efendi matbah emîni olup yerine ma'den karındaşı rikâb nişâncısı Abdullah Efendi arpa emîni olmuştur. Ve yeniçeri efendisi Altıparmak yerine Acem Kılıcı demekle ma'rûf olan Mustafa Efendi, yeniçeri efendisi olup Dürri Efendi mukâbele-i süvarî olmuştur.

Sene 1128 Gurre-i M[uharrem]ü'l-harâm

Yevm-i mezbûrda Kazak Hânı Mehemed Bahâdır ve Gâ'ib Hân tarafından gelen elçi sadr-ı 'âlî hazretlerinin kurb-ı Ebî-Eyyûb'de olan meştâ-yı devlet intimâlarında huzûr-ı 'âlîlerine rûy-mâl eylemiştir.

Mâh-ı Saferü'l-hayrın 27 — günü Moskov tarafından elçilik ile gelen nâme-resân huzûr-ı hazret-i sadr-ı 'âlîye, cerîdede tafsîl olunduğu üzere, gelüp hil'atleri ilbâs olunmuştur.

Gurre-i M[uharrem]ü'l-harâm sene 1129 yevmü's-Sülâsâ

Bin doksan beş târîhinde Françe padişahı tarafından Âstâne'de meks ü ikâmet üzere Balyosluk nâmıyla gelen elçi rikâb-ı müstetâba dâ'vet olunup sadra'zam hazretleri ağalarından el-Hâc Hüseyin Ağa nâm kimesne irsâl ve elçi-i mesfûrun kendüye ve tevâbi'ine ve eşyâ ve mühimmâtına iktizâ eden kırkdan mütecâviz koçi ve sîrem 'araba ve yetmişden mütecâviz mekkârî bârgîri ve esnâ-yı râhda zâd ü zahîreleri

gereği gibi görülüp bir vecihle zarûret çekdirilmemek üzere me'ûnetleri görüldükden sonra harc-ı râh olmak üzere bir kîse akçe dahi verilüp ve misâfir odası olmak üzere döşeme-behâ nâmiyla hazîne tezkiresiyle on bin akçe verilüp.

Hâlen Françe Padişahı olan Louis nam kral sâbıkâ millet-i mesfûrenin kralı olan koca kralın nebîresidir ki mesfûrun büyük oğlu kendi hayâtında mürd olup üç sagîr oğulları kalmış ba'dehu anlardan vâris-i saltanat olmuş ve bir oğul getirmiş ki hâlen şimdi kral olan ol bir olmak üzeredir. Lâkin henüz sagîr olmağla 'ammisi vekâlet-i mutlaka levâzım.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 8 Safer sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Françe padişahı tarafından balyos olmak üzere Âstâne'de meks ü ikâmet için gelüp, rikâb-ı hümâyûna nâmesi olmağla, Edirne'ye gelüp rikâb-ı müstetâba yüz sürmeye me'zûn ve med'ûvv olan elçi — mahrûsa-i mezbûreye (s. 12) duhûl edeceği haberi verilmekle kânûn üzere istikbâlî için 'izzetlü çavuşbaşı ağa konağına cem' olup tercümânı haber vermekle Solak Çeşmesi'ne gidilmiştir.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 19 S[afer] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mukaddemâ Hind padişahı merhûm Evrengzîb'in nebîre-zâdesi Muhammed Ferruh Siyer nâm evreng-nişîn-i saltanat-ı Hindüstân olmağla tarafından gelen el-Hâc Muhammed Niyaz nâm elçisi mu'tâd üzere huzûr-ı sadr-ı 'âlîye gelüp hediyelerin takdîm eylemiştir. Ve bu teşrîfi keyfiyet ü tertîb cerîde-i uhrâda sebt olunmuştur.

[Yev]mü'l-İsneyn Fî 12 S[afer] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Hindüstân pâdişâhı Muhammed Ferruh Siyer nebîre-i Evreng-zîb tarafından elçilik ile gelen Hâcc Muhammed Niyaz nâm hânı sâbıkâ zikri olunduğu üzere Ebu'l-Ma'sum tertîbi ile istikbâl edüp Kıyık nâm mahalde, sâbıkâ Matbah Emîni Ahmed Efendi'nin hânesi konak ta'yîn olunmağla menzil-i mezbûra nüzûl etdürüp kahve, şerbet ve buhûr merâsimi icrâdan sonra herkes menâziline ric'at eyledikde, çavuşbaşı sa'âdetlü Lipovalı Ahmed Ağa ile ma'an bu fakîr dahi hânemize müteveccih olduğumuzda, sâbıkâ defterdâr-ı şıkkı evvel olup — muhâfazasında olan Dâmâd Mehemmed Paşa gelüp defterdârlara ta'yîn olunan Feyzullah Efendi Sarâyı'na nüzûl ve defterdârlık için vezâretine binâ'en kürk ilbâs olunup makkarrında müstakır

olduğu mesmû'umuz olup menzil-i mezbûrun önünden mürûr etmek lâzım gelicek çavuşbaşı ağaya ifâde ve tebrîk-i kudûm ve tebrîk-i mansıb için ma'an varup tebrîk ve dest-bûslarıyla müşerref olduk. Hudâ-yı müte'âl mazhar-ı tevfik edüp 'ibâdu'llâha nâfi' a'mâle muvaffak eyleye, âmîn.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 13 S[afere]sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Françe pâdişâhı tarafından gelüp bundan akdem şehr-i mezkûrun sekizinci günü istikbâl olunan balyos mü'tâd üzere huzûr-ı sadr-ı 'âlî-kadra gelüp görüşmüşlerdir. Tafsîli, cerîde-i uhrâda zikrolunur.

[Yev]mü'l-Ahad fî 25 S[afere]sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Dîvân-ı Hümâyûn olup Hind pâdişâhı Muhammed Şâh Ferruh (s. 13) Seyir tarafından nâme-resân olan Muhammed Niyaz Hân, Dîvân-ı Hümâyûn'a mü'tâd üzere getirülüp ve hediyyesi elli beş tablada üçer dörder kıt'a eşyâ vaz' olunmağla eşyây-ı mezbûre ecnâsıyla cem' olunup huzûr-ı hümayûna ol minvâl üzere 'arz olunmuşdur. Ve elçi-i mezbûr mü'tâd üzere nişâncı efendi altında oturmağa imtinâ' eder gibi olup bi'z-zarûre oturup bâ'dehu hazîne önüne, ilbâs-ı hil'ât için götürüldükde miyânında bir garîb kabzalı hançeri olmağla ihrâcında 'azîm imtinâ' edüp bi'l-âhire Divânhâne'den reddolunacağı Dürrî Efendi ve bu fakîr ve çavuşlar emîni Şeyhi Ağa tefhîm eylediğimizde bi'z-zarûre çıkarup ba'dehu kendüye ve etbâ'ına, mukaddemâ huzûr-ı sadr-ı 'âlîde ilbâs olunduğu üzere, hil'âtlar ilbâs olunup huzûr-ı hümayûna 'arza idhâl olunmuşdur. İlbaş olunan hil'âtlarin ecnâs ü efrâdı, sâhib-i devlete buluşduğu yevmiyyede tahrîr olunmuşdur. Hediyyesi kezâlik varak-pâre-i uhrâda mufassalan tahrîr olundu.

Ve **yevm-i mezbûrda** rikâb kâ'imâkâmı olan sa'âdetlü vezîr-i mükerrem Yazıcı İbrahim Paşa Hazretleri ve sâbıkâ defterdâr-ı şikk-ı evvel olan Dâmâd Mehmed Efendi'ye dahi vezâret ihsân olunmağla ikisi dahi vezâretle ibtidâ **yevm-i mezbûrda**, Dîvân-ı Hümâyûn'a gelmişlerdir.

[Yev]mü's-Sebt fî 8 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene 1129

Yevm-i mezbûrda devletlü sadr-ı 'âlî efendimiz hazretleri Hind elçisi Muhammed Niyaz Hânı, bir gün mukaddem da'vet olunmağla, yine çavuşbaşı ağa irsâl olunup bâ'de'z-zuhr yukarı büyük odada devletlü sa'âdetlü dâmâd-ı şehriyârî İbrahim

Paşa Hazretleri dahi da‘vet olunup elçi-i mûmâileyh kendisi huzûr-ı sadr-ı ‘âlîde vezîr-i müşârunileyh ile ma‘an cem‘ olup tahvildâr ve kethudâsı ve tevâbi‘-i mû‘teberesi muttasıl olan odada ve büyük odaya duhûl edecek taraftan muttasıl olan suffadan beri kapının hâricinde olan odada it‘âm u ikrâm olunmak üzere tertîb olunup çavuşbaşı ağa önüne düşüp vakit bir buçuk sa‘ât kala geldiklerinde ibtidâ ber-vech-i mu‘tâd tatlı ve kahve ve şerbet merâsimi icrâsı esnâsında mehterhâne çalınmağa başlayup ziyâde inbisâtla ikrâm olunmuşdur.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 25 RA[Rebî‘ül-evvel] sene [1]129

Yevm-i mezbûr, tekâvîmde mazbût olduğu üzere, evvel-i berdü'l-'acûz[da] vâki‘ olup Divân-ı Hümâyûn olup mukaddemâ Melik-i Hind Muhammed Ferruh Seyir nâm pâdişâhdan nâme-berlik ile rikâb-ı hümâyûna rûy-mâl eden Muhammed Niyaz Hân Divân-ı Hümâyûn'a getirilüp kânûn üzere cevâpnâme-i hümâyûn verilmek için ‘arza konulmak lâzım geldikde hâzîne (s. 14) önüne getirilüp kendüye serâsere kaplı bir kürk ve etbâ‘ına mukaddemâ zabt u tahrîr olunan ecnâs u efrâdı üzere otuz dokuz sevb hil‘at ilbâs olunup ba‘dehu devletlü sadr-ı ‘âlî hazretleri ve sâ‘ir vüzerâ-yı ‘izâm hazerâtı ma‘an ‘arza girüp ‘akablarınca defterdâr efendi dahi ‘Arzodası kapısı dâhilinde zemîn-bûs edüp çıkup yine Dîvânihâne tarafına müteveccih oldukda elçi-i mûmâileyhi dahi kapıcıbaşı ağalar mu‘tâd üzere götürüp kendü ile ma‘an altı nefer, ki kendüden gayrı beş nefer olur, ‘arza konulup nâme-i hümâyûn kendüye teslim olunmuşdur.

Yevmü's-Sülâsâ fî gurre-i C[umâde'l-ülâ] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda dîvân olup bundan akdem İstanbul'da Françe kralı tarafından balyosluk ile meks ü ikâmet için gelen elçisi Divân-ı Hümâyûn'a getirilüp kânûn-ı kadîm — nefer çavuşân-ı dergâh-ı ‘âlî ile mücevveze ve erkân kürkü; emîn ve kâtibleri ve sâ‘irleri mücevvezeleriyle.

Yevmü'l-Ahad fî 6 C[umâde'l-ülâ] sene [1]129

Dîvân-ı Hümâyûn olup İngilis elçisi mu‘tâd üzere buluşmuşdur.

Mülûk-ı Nasârâ taraflarından taraf-ı Devlet-i ‘Alîyye'ye gelen elçileri Devlet-i ‘Alîyye Âstâne'de oldukda Boğaz Hisar'a geldiklerinde iki kıt‘a çekdiri ta‘yîn buyurulup kendi kalyonlarından alup Âstâne'ye getirürler. Ve konağına getürmek için

sa'âdetlü çavuşbaşı ve 'ulûfeciyân yemîn ağası, selîmî ve erkân kürkleriyle ve süvâr oldukları atları dîvân bisâtıyla mükemmel ve kırk kadar çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî mücevveze ile ve Galata voyvodaları perîşânî ve erkân kürkü ile ve çorbacı süpürgesiyle ve neferâtı kîçe ve elçi-i mesfûre devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri efendimizin atlarından dîvân râhtı ve 'abâyi ile bir mükemmel at ve etbâ' u levâhıkına dahi kırk kadar pâkçe atlar hâzırlanup Şâhkulu İskelesi'ne varılıp anda meks ü tevakkuf olunur. Ba'dehu elçi-i mesfûr, tersâne kethudâsı kayığıyla mezkûr İskele'ye getirilüp kahve, şerbet ve buhûr merâsimi icrâdan sonra mahall-i mezbûrdan bindirilüp tertîb-i âlây üzere ki evvelâ çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî müretteben ikişer giderler ba'dehu Galata Voyvodası ve çorbacısı (s. 15) süpürge ve neferâtı kîçe ile muntazam oldukları hâlde ve ba'dehu çavuşlar kâtibi ve emîni ve teşrifâtî bendeleri ve ba'dehum iki ağanın mâ-beyninde elçi-i mesfûru alup konağına giderler. Konağına nüzûl ve hâzır olan ta'âm tenavül olunup, kahve ve şerbet ve buhûr merâsimi icrâ olduktan sonra çavuşbaşı ağaya ve 'ulûfeciyân-ı yemîn ağaya ve çavuşlar kâtibi ve emîni ve teşrifâtîye ve çavuşân-ı dergâh-ı 'âlîye mut'âd üzere olan 'avâyidleri verilegelmişdir. Devlet-i 'âlîye Edirne'de oldukda Mülûk-ı Nasâra tarafından gerek balyos olup meks eylemek üzere gerek 'avdet eylemek üzere nâme ile gelen elçiler, rikâb-ı hümâyûn-ı şevket-makrûna da'vet olundukda mu'tâd üzere verile gelen ta'yînâtları ve masârîf-ı sâ'ireleri verilüp ta'yîn olunan ağa ma'rifetiyle ve ocak tarafından çavuşlar ma'rifetleriyle esnây-ı tarîkde muhâfaza ü muhârese ederek Edirne'ye duhûl edecek gün haber verilüp sa'âdetlü çavuşbaşı ağa ve 'ulûfeciyân-ı yemîn ağası mevcûd oldukda ma'an selîmî ve erkân kürkleriyle ve süvâr oldukları atları dîvân rahtı ve zerdûz 'abâyi ve sîm rikâbla ve elçi için ıstabl-ı sadr-ı 'âlîden dîvân rahtı ve 'abâyi ile bir mükemmel at ve beyzâdesine ve müte'ayyin olan etbâ'ına ve sâ'ir hâdemesine pâkçe eğer ve bisâtla kırk kadar at dahi götürilüp çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî dahi mücevvezeleriyle ve ta'yîn olunan çorbacı süpürgesiyle ve neferâtı kîçe ile.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 4 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda ba'de'z-zuhr Felemenk balyosu devletlü efendimiz sadr-ı 'âlî-kadr hazretlerinin huzûr-ı 'âlîlerine gelüp mu'tâd üzere hem tebrîk-i vezâret ve hem da'vetle getirüldüğü mâdde-i mahsûsa için bir sâ'at mikdârı sırren ve mahfiyyen ancak re'îs efendi ve dîvân tercümânı kalup mükâleme olunmuşdur. Ve ba'de'l-

mükâleme zeylde muharrer olduğu üzere hil'atler ilbâs olunmuştur:

Berây-ı elçi-i Felemenk, hil'at-i hâssü'l-has-ı cedîd 'aded 1;

Berây-ı tercümân-ı divân, hil'at-i hâssü'l-has-ı cedîd 'aded 1;

Berây-ı tercümân-ı elçi-i mesfûr, hil'at-i kuşaklık 'aded 1;

Berây-ı tevâbi 'ân-ı elçi-i mesfûr, hil'at 'aded 10.

Elçi-i mesfûra, ilbâs-ı hil'at husûsunda sa'âdetlü defterdâr efendimiz hazretleri ve kethudâ bey hâzretleri vâfir mükâleme ve tereddüd eylediler. Ba'dehu bil-âhire devletlü sadr-ı 'âlî efendimiz hâzretlerinden istîzân olunmak üzere karâr verdiler. Ve mukkademâ bin yüz on iki senesinde elçi-i mesfûra divân tercümânı İskarlat²¹ (s. 16) -zâdeye ve mesfûrun kendi tercümânına ve tevâbi'inden altı nefer adamlarına ki min-haysi'l-mecmû' dokuz hil'at ilbâs olunduğun Rûznâmçe-i hümâyûndan ihrâc edüp sûret-i defterin bu fakîre vermişlerdi. Lâkin devletlü sadr-ı 'âlî hâzretlerinden istizâna vakit olmamağla, "İhtiyâten ziyâde hil'at vaz' olunup hâzır bulunsun." deyü tenbîh eylediler. Ve ba'de'l-musâhabe vech-i meşrûh üzere ilbâs olunmuştur.

[Yev]mü'l-Ahad fî 9 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda — Françe'de müsâfiren mütemekkin olan Erdel Kralı sadr-nişîn vekâlet-i kübrâ devletlü sa'âdetlü sâhib-i devlet efendimiz hâzretlerine mülâkî olmamağla ber-vech-i mu'tâd huzûr-ı 'âlîlerine gelmesi fermân olunmağın kral-ı mûmâileyh kendi ve etbâ'-ı mu'tebere ve beyzâdeleri süvâr olmağičün devletlü sadr-ı 'âlî-kadr efendimiz hazretlerinin taraf-ı şerîflerinden iktizâsı kadar atlar hâzır u âmâde etdirilüp 'izzetlü çavuşbaşı ağa ve kâtib-i çavuşân ve emîn-i çavuşân ve 'asesbaşı ve subaşı ve neferâtı tertîb-i kadîm üzere kral-ı mûmâileyhin Mihal başında konağına varılup ve zikrolunan atlara kendüyi ve etbâ'ını süvâr etdirüp sarây-ı hazret-i sadr-ı 'âlîye bu üslûb üzere getürdüler.

Subaşı ağa, 'Asesbaşı ağa-kuka ile;

Çavuşân-ı Dergâh-ı 'âlî;

Keçeli 'ases neferâtı, ellerinde değnekleriyle iki sıra yürümüşlerdir.

Kâtib-i çavuşân, Emîn-i çavuşân;

²¹ Metinde bu imla (اسقر لاط) ile yazılmıştır.

Kapıcıbaşı Osman Ağa;

Çavuşbaşı ağa;

Kral-ı mûmâileyh;

Tevâbi '-i kral-ı ensesinde کرمه *ile.*

Minvâl-i meşrûh ve üslûb-ı muharrer üzere sarây-ı hazret-i sadr-ı 'âlîye geldiklerinde deliyân ve gönüllüyân taşra kapıdan kethudâ bey nerdübânı önünden nerdübânın aşağı sahnına dek dizilüp ve başları nerdübân sahnında durdular. Ve mukâbelelerinde muhzır ağa yoldaşları dizilüp ve yukarı Dîvân-hâne'de çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî sadr-ı dîvân tarafına dizilüp ve şatırân ve tüfenkçiyân ve matharacıyân Divân-hâne'nin nerdübân tarafına dizilüp ve içeri odada kezâlik mu'tâd üzere ocak tarafında muhzır ağa ve oadabaşı ve kethudâ yerleri ve sa'ir ağayân-ı sadr-ı 'âlî, pencereler önünden kapıya varınca sol cânibde ve biri divâr tarafında devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerinin taraf-ı yemîninde 'âdetâ kethudâ bey ve re'îs efendi ve çavuş (s. 17) başı ağa ve büyük ve küçük tezkireci efendi ve mektûbî efendi ve bu fakîr dura gelmiş iken, bu def'a ocak tarafından muhzır ağa üstüne kethudâ bey ve re'îs efendi ve ba'dehu muhzır ağa ve mezkûrîn durup kapıcılar kethudâsı ve selâm ağası ve sa'ir ağayân pencereler önünden kapıya dek dizildiler. Ve yemîn-i sadr-ı 'âlîde küçük odaya gidecek kapı tarafına doğru minder üstüne bir sûzenî dahi döşenüp kral-ı müşârunileyh sa'ir elçiler gibi iskemle üzerine oturmayup mak'ad üzerine oturmak lâzım gelmeğin mezkûr sûzenînin altına bir yastık vaz' olunup mürtefi'ce olsun deyü sûzenî üzerine bir ihrâm dahi vaz' olunmuş idi. Lâkin kral-ı müşârunileyh ibtidâ geldikde kendi dahi libâs-ı frengî ile olup mukaddemâ devletlü kâ'immakâm paşa hazretlerine geldikde müşârunileyh hazretlerinin sa'âdet-hânelerinde minderler serîr üzerinde olup mürtefi' olmağla iskemleye ku'ûd eder gibi ayakların minderden aşağı irhâ' ile oturmuşdu. Ana binâ'en bu def'a dahi minder üstüne yastık vaz' olunup terfi' olundu. Ancak kral-ı müşârunileyh, taraf-ı hazret-i sadr-ı 'âlîden kendüye i'dâd olunan katife Macar kaftânı ve kontoş kürkü giyüp ol hey'et ile gelmeğin ber-kâ'ide oturmak mümkün olmağla 'âdet üzere minder üzerine oturup terabbu' eyledi. Ve ol آضره kral-ı müşârunileyhin verâsına çavuşbaşı ağa ve tezkire-i evvel ve sâni efendiler ve mektûbî efendi ve verâlarında iç ağaları ve yük آضره çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî devletlü sadr-ı 'âlî efendimizin müvâcehelerinde bu fakîr ve kâtib-i çavuşân ve emînleri durup kral-ı mûmâileyh oda kapısından duhûl eyledikde devletlü sadr-ı 'âlî-kadr hazretleri dahi

kafesli odadan müsül edüp çavuşbaşı ağaya ve gayrılara selâm verüp selâm alındıktan sonra ku'ûd buyurdıkları hîninde alkış resmî icrâ olundu. Ve mu'tâd üzere pürsiş-i çigûnegî hâtırdan sonra devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerin ve kral-ı mûmâileyhe tesviye ile ikrâm kasd olunup ikisi de beyâz kahve makramaları getirilüp tatlı ve kahve verildikten sonra tahliye-i meclis için işâret buyuruldukda ancak kethudâ bey ve re'îs efendi ve çavuşbaşı ağa kalup dîvân tercümânı ve kralın kendi tercümânı İbrahim Efendi kalup bir buçuk sâ'at mikdârı mükâleme olundu. Kral-ı mûmâileyhin tevâbi'-i mu'teberesi olan yirmi beş mikdârı adamları biri müsâfir odasında kahve ve şerbet ve buhûr ile ikrâm olunup mükâleme tamam olup krala dahi şerbet ve buhûr merâsimi icrâ olunduktan sonra çavuşbaşı ağa kalup mûmâileyh donanmış bir kırat çekilüp mu'tâd üzere çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve kâtib ve emîn ağa ma'an ve sâ'ir (s. 18) takım yine müretteben önüne düşüp konağına ircâ' olundu.

[Yev]mü'l-Erbi' â fî 22 ZA[Zi'l-ka'de] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mukaddemen Erdel Kralı olup Rakofci demekle ma'rûf olan kral kazây-ı baht edüp mürd oldukda sulbî oğlu sagîr olmağla vâlidesin karas alup Erdel krallığın zâbt edüp, lâkin mesfûr Kars kral-zâde ve kral neslinden olmamağla Erdelli, mesfûra itâ'at etmeyüp Hayzer nâm mel'ûn dahi taraf-ı hilâfında olmağla mesfûr Devlet-i 'Aliyye tarafına ilticâ ve Hayzer Nemçe tarafına ilticâ edüp vâfir zamân beynlerinde muhârebe ü mukâtele-i mütemâdiye olduğu meşhûr-ı afâkdır. Ba'dehu Rakofci nâm kral-ı mesfûr-zâde zikrolunan sulbî sagîr oğlu dahi rütbe-i temyyüze bâliğ olup birkaç sene Nemçe ile muhârebe ü mukâteleden hâlî olmayup kemâl mertebede Nemçe'ye rahne verüp ve bil'âhire ez-kazâ esîr olmuşidi. Ba'dehu birkaç seneden sonra Erdell[i]lerden kendüye mûmâsil ve müşâbih bir kâfiri mahbesi olan mahalde kendü kisvesin giydürüp ve kendi yerine bırakup ve kendi tebdîl-i câme ü sûretle firâr ve yine Erdelli ve Macarlı 'asâkirine mülhak olup birkaç sene dahi Nemçe ile muhârebe ü mukâtele edüp Beç altına varıncaya değin memâlik-i Nemçeyi nehb ü gâret ile 'azîm rahne-endâz olup memleketlerin başlarına teng ü târ eylemişidi. Ve serhadd-i İslâm'da olan 'asâkir-i müslimîn kral-ı mesfûrun yanına cem' olup kendi millet ve mezhebi eshâbından olan Macarlı ve Erdelli 'askerinden ziyâde ehl-i İslâm serhadlılarına bâliğan-mâ-balağ ikrâmla mutekayyid ve Nemçe'den nehb ü gâret eylediği emvâl ü erzâkdan ehl-i İslâm serhadlılarına iki kat üç kat hisse in'âm ederek cümlesin bende-i ihsânı edüp ol vechle seksen bin mikdârı 'asâkir ile düşmen-i dîn ü

İslâm ya'nî Nemçe li'âma verdiği rahne bir vechle ta'bîr olunmaz deyü meşhûr ü mütevâtirdir. Ve bu esnâda cem' eylediği 'asâkir-i Müslimîn ve cüyûş-ı Erdel ve Macar'dan kendüye ittibâ' eden firak-ı muhâribîne verdiği 'ulûfe ve sâ'ir iktizâ eden levâzımlarına sarf eylediği akçelerin kral-ı mesfûr ibtidâ firâr eylediği vakitte bundan akdem Françe padişâhı ve hâlen taht-nişîn-i akâlîm-i Françe olan kralın babası olup mürd olan Koca Kral cânibine firâr ve sâye-i devlet ü miknetine ilticâ edüp anların dahi Nemçe ile İspanya memleketi nizâ'ı sebebiyle cenk ü harbleri olup bir vechle fayсал (s. 19) bulmayup mukâteleleri mütemâdiye olduğu eelden be-her sene ne mikdâr akçe olursa hazîne edüp irsâl ede-gelmekle kat'â zarûret çekdirmemişdi. Lâkin — gelen senesinde Devlet-i 'Aliyye ve Nemçe keferesi beynlerinde ve sâ'ir milel-i Nasârâ beynlerinde 'umûmen 'akd-i sulh olundukda Françe pâdişâhı olan Koca Kral dahi kendi pîr ü ihtiyâr olup hâlen velî'ahdı ve halefî olan oğlu sagîr olduğuna binâ'en Devlet-i 'Aliyye ile Nemçe mâ-beynlerinde inşâ'-ı 'akd-i sulh olunup yalnız kendülerinin cengi kalmak lâzım gelicek bi'l-küllîye cüll-i himmetiyle hucc-ı 'asâkiri ile kendi üzerlerine gelmek lâzım gelir. Bu takdîrce ömrü âhir ve bi-hükm-i takdîr-i ezeli terk-i tâc u taht edüp.

[Yev]mü'l-Ahad fî 12

Yevm-i mezbûrda mukaddemâ Erdel kralı olup Françe.

Rakofci-oğlu huzûr-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûna duhûl eylediği keyfiyetidir: Kral-ı mesfûr 'Arzodası kapısından duhûl eyledikde kiler kethudâsı Mehemed Ağa ve Dâye-zâde Mustafa, mefsûrun koltuklarında olmağla zemîn-bûs etdirilüp ba'dehu birkaç hutve hareketten sonra yine zemîn-bûs etdirilüp ba'dehu ol esnâda hâsodabaşı kürkü kapı cânibinden alup verâsında tevakkuf eyledikde tercümân-ı dîvân vâsıtasıyla mesfûrun kelimâtın ve du'âsın terceme eyledikden sonra şevketlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretleri dahi vezîr-i a'zam hazretlerine hıfyeten bir hitâp buyurunca vezîr-i a'zam dahi kürkü ilbâs için işâret eyledikde giydirilüp ba'dehu bir lemha meksden sonra yine zemîn-bûs etdirilüp ihrâc olunmuşdur.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 2 S[afêr] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda galebe dîvân olup bundan akdem Rakofci-oğlu demekle ma'rûf Erdel kralı Françe tarafından der-Devlet-i 'Aliyye'ye med'uvv olup müsâfîren mütemekkin olmağla li'eclî'l-maslaha huzûr-ı hümâyûn-ı şevket-makrûna rûy-mâl

etdirilüp bi'l-müvâcehe cenâb-ı hilâfet-me'âb-ı pâdişâhîden ikrâmı mütazammın muhâtabât-ı husrevânîyyeye mazhar ve ol vechle 'inâyet-i 'aliyye-i şehriyârînden behre-ver olmak, kendüye mâye-i mübâhât olmağla birkaç gün evvel kral-ı mûmâileyh Dîvân-ı Hümâyûn'a getirülmesi için teşrîfât defterlerinde olan kuyûd-ı kadîmeye müraca'ât olunup Macar ve Erdel kralları bundan akdem Dîvân-ı Hümâyûn'a getirilüp sâ'ir elçiler gibi merâsim-i Dîvân-ı Hümâyûn icrâsından sonra huzûr-ı Hümâyûn'a rûy-mâl etdirildiği kaydı bulunmayup, ancak İstanbul'da Yalı Köşkü Edirne'de Bakırcılar Köşkü ta'bir olunan kasr-ı hümâyûnda ibtidâ devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri sarâyına (s. 20) da'vet olunup çavuşbaşı ağa, yirmi otuz nefer çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve emîn ve kâtibleri erkân kürkü ve cümlesi mücevveze ve telleriyle oldukları hâlde ve 'asesbaşı kuka ve dîvân kürkü ve neferâtı üsküfleri ile ve subaşı perîşânî ile kezâlik konaklarında ta'yîn olunan çorbacı dahi süpürge ve serhaddî kürkü ile ve kiçeli neferâtıyla bi'lcümle müretteben taraf-ı sadr-ı 'âlîden kral-ı mûmâileyh ve tevâbi'-i mü'teberesi süvâr olmaları için mükemmel ve müzeyyen raht u bisâtle kadr-ı kifâye atlar getirilüp müretteben [müretteben] önlerine düşüp Sarây-ı Sadr-ı 'Âlî'ye getirüldükden sonra hân-ı 'âlî-şân hazretleri tertîpleri üzere ma'an huzûr-ı hümâyûna getirilüp herkanı kasrda izn-i hümâyûn şeref-yâfte-i sudûr olur ise bölük ağaları ve rikâb-ı hümâyûn ağaları Dîvân-ı Hümâyûn kisveti ve mücevezeleriyle ve Istabl-ı Hâss-ı Hümâyûn'dan birkaç 'aded yedekler tezyîn olunup köşk müvâcehesinde tutdırılıp ba'dehu sadr-ı 'âlî hazretleri huzûr-ı hümâyûna duhûl ve kral-ı mûmâileyh fi'l-cümle meks etdirildikde izn-i hümâyûn sudûrunda kral-ı mûmâileyh dahi kapıcıbaşı ağalardan iki nefer ağa kral mûmâileyhin koltuklarına girüp huzûr-ı hümâyûn'a duhûl etdirüp ibtidâ Kasr-ı Hümâyûn kapısından içeri duhûl eylediklerinde zemîn-bûs etdirilüp iki adım ileri varup tekrâr dahi zemîn-bûs etdirilüp kıyâmen müvâcehe-i şerîfede dururlar. Bizzât lisân-ı hümâyûndan şeref-sudûr eden muhâtabât-ı 'aliyye-i hüsrevânîyye'den sonra serâser kaplı mülûkâne kürk ilbâs olunup hitâb u cevâb hitâmında tekrâr zemîn-bûs etdirilüp ihrâc olunur. Ve krallık tevcîh olundukda yedine dürr ü cevâhir ile murrassa' bir topuz verilmek ve mu'tâd üzere elçilere ve Boğdan ve Eflâk voyvodalarına verildiği üzere Istabl-ı 'Âmire'den mükemmel ve müzeyyen at ihsân olunmak kânûn-ı kadîm olmak üzere mukayyed olduğu kâ'ime olunup kethudâ-yı sadr-ı 'âlî ve re'îs efendi ve çavuşbaşı ağaya gösterilmişdi. Lâkin bu def'a kral-ı mûmâileyh için tevcîhe müte'allik bir şey' olmayup mücerred şevketlü efendimizin huzûr-ı hümâyûnlarına idhâl ve rûy-mâl etdirilüp nev'-i ikrâm olunmak maksûd olmağla elçiler tertîbi üzere

Dîvân-ı Hümâyûn'a getirilüp ve krallığı hasebiyle elçilerden imtiyâz için ziyâdece ikrâmı mutazammın mu'âmele olunmak üzere fermân olunmuştur. "Ana göre bertertîb eyle." deyü emirlerine binâ'en yevm-i mezbûrda Istabl-ı 'Âmire'den kral-ı mûmâileyh kendi ve etbâ' (s. 21) ve beyzâdegâmı süvâr olmağičün taraflarından gönderilen defter üzere otuz altı re's at hâzır u âmâde etdirilüp çavuşbaşı ağa yerine Dâye-zâde Mustafa Ağa ta'yîn olup kırk nefer mikdârı mücevvezeli çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve kâtib-i çavuşân ve emîn-i çavuşân mücevveze ve erkân kürkleriyle oldukları hâlde bu tertîb üzere kral-ı mûmâileyhin konağına varup bu üslûb üzere Dîvân-ı Hümâyûn'a getürmüşlerdir:

Subaşı, perîşânî ile; 'asesbaşı, kuka ve muvvhidî kürkü ile;

'Asesbaşı neferâtı üsküfleri ve ellerinde değnekleriyle;

Çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî, kûlağûz(kılavuz), çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî;

Çorbacı, süpürge ve kürkü ile; neferâtı, kezâlik üsküfleri ile;

Kâtib-i çavuşân; kethudâ-yı Istabl-ı 'Âmire; emîn-i çavuşân;

Çavuşbaşı; ağa, kapıcıbaşı Osman Ağa;

Kral-ı mûmâileyh;

Tevâbi'-i kral, ceneral ve kapudânân.

Bu minvâl üzere Ağaçaşarı'ndan ve Paşakapısı önünden Cisir-i Sarâchâne'den 'ubûr etdirilüp mu'tâd üzere elçilerin tertîbi üzere yeniçeri çorbaya müsâra'at eyledikleri vakitte musâdefe etdirilüp Dîvân-ı Hümâyûn kapısından duhûl etdirilüp mu'tâd üzere bu fakîr, devletlü sadr-ı 'âlî efendimizi Devâtdâr Odasına kaldırup kral-ı mûmâileyh Dîvân-hâne-i Hümâyûn kapısından duhûla vaz'-ı kadem edecek hinde yine.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 18 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrada Nemçe çasarının başvekîli Perislovi nâm vekîl tarafından sefâretle gelen üç nefer sefirlerin getürdüğü mektûbların mazmûn u mefhûmu ma'lûm-ı Devlet-i 'Aliy'ye olmağla muktezâsı üzere teşâvür lâzım gelmeğın rikâb-ı hümâyûn kâ'immakâmı devletlü vezîr-i mükerrerrem hazretleri ve fazîletlü şeyhül'islâm ve fazîletlü sadr-ı Rûm ve sadr-ı Anadolu ve yeniçeri ağası yalnız ve sipâh ve silâhdâr ağaları yalnız da'vet olup devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerinin sarây-ı 'âlîlerine ba'de't-teşrîf kafesli oda'da mükâleme için cem' olup madde-i mükâleme taşra

çıkılmamıştır. Bârî Te'âlâ şânuhu hayr-encâm eyleye amîn. Lâkin efvâh-ı nâsda olan kelimât-ı müzahrefe çok; ancak takvîle sâlih olmamakla hayırlısı mes'ûldür.

[Yev]mü'l-Ahad fî 28 R[ebî'ü'l-âhır] sene 1129

Yevm-i mezbûrda mukaddemâ Belgrad etrafından Devlet-i 'Aliyye'ye gelen İngiliz balyosu devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerinin dâmen-bûsları için (s. 22) Sarây-ı sadr-ı 'âlîye gelmek için mu'tâd-ı kadîm üzere çavuşbaşı ağa ve dergâh-ı 'âlî kapıcıbaşılarından bir ağa dahi ma'an erkân kürkü ve selîmî ile ve mücevvezeleriyle yirmi mikdârı çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve elçi-i mesfûr dîvân rahtı ve 'abâyî ile ve yine yirmi mikdârı pâkçe raht u bisât ile atlar götürülüp sâ'at-i nehâriyye üç'de iken konağına varılıp 'asesbaşı ve subaşı kezâlik mu'tâdleri üzere kuka ve perîşânî ve neferâtı keçeleriyle oldukları hâlde elçiyi ve beyzâdegân ve etbâ'-ı mü'teberesin zikrolunan atlara süvâr etdirüp alây ile sarây-ı sadr-ı 'âlîye karîb geldiklerin haber verdiklerinde sadr-ı 'âlî kapıcıbaşı ağalar ve çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî mücevvezeleriyle aşağıda olan iskemle odasına saf-beste olup ve deliyân ve gönüllüyân kapının dâhilinde nerdübânın aşağı sahnına dek dizilüp ve odanın

dâhilinde elçi için bir zerdûz iskemle vaz' olunup ve mu'tâd üzere kethudâ bey ve re'îs efendi ve çavuşbaşı ağa, sadr-ı 'âlî hazretlerinin önlerine düşüp odaya teşrîf eyledikde mahalli ile selâm ve alkış olunup fi'l-cümle mükâleme ve çigûnegî-i hâtır ile icrâ-yı resm-i nüvâziş buyurdularından sonra elçi-i mesfûr dahi Devlet-i 'Aliye'nin kadîmî hayrhâhı oldukların mutazammın ba'z-ı kelimât söyledikten sonra nâmeyi çavuşbaşı ağaya verüp çavuşbaşı ağa dahi kethudâların yedine verüp anlar dahi yasdık üzere vaz' ve kahve ve şerbet ve buhûr merâsimi icrâdan sonra hil'atlar giydirilüp yine emîn-i çavuşân ve kâtibleri ve sâ'ir çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî önüne düşüp konağına ircâ' eylediler.

Berây-ı elçi-i mesfûr, hil'at-i hâssü'l-hass, sevb 1.

Berây-ı tercümân-ı Dîvân-ı Hümayûn, hil'at-i hâssü'l-hass sevb 1.

Berây-ı sır kâtibi ve beyzâdegân, neferen 6, hil'at-i kuşaklık, sevb 6.

Berây-ı tevâbi'-i mu'ayyen, nefer 5, hil'at-i a'lâ sevb 5.

Berây-ı tevâbi'-i sâ'ire, nefer 8, hil'at-i hass-ı sâde, sevb 8.

Cem'an yekûn: Hil'athâ-yı mütenevvi'a, sevb 21.

[Yev]mü's-Sebt fî 10 S[afere]sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sa'âdetlü kethudâ-yı sadr-ı 'âlî İbrahim Efendi Hazretleri taraf-ı şerîflerinden ve Lipovalı Çavuşbaşı sa'âdetlü Ahmed Ağa taraflarından evvelki Cum'a günü akşama karîb çavuş gelüp Pazar günü (s. 23) Hind elçisi mahrûsa-i Edirne'ye duhûl etmek üzere haber geldi. "Mukaddemâ merhûm Sultân Mehemmed Hân hazretleri zamânında gelen Hind elçisi ne vechle ikrâm olunup istikbâl olunmuşdur. Bir hoşça tettebbu' edüp kâ'imesin ihrâc ve 'ale's-seher getürsün." deyü emr eylediklerin teblîğ eyledi. Ancak ol târîh bir hoşça ma'lûm değildir. Lâkin Tabanı Yassı nâm vezîr-i a'zamın zamân-ı vezâretidir. İmdi ana göre tettebbu' eylesün deyü emîn-i çavuşân Şeyhî Ağa lisânından bu minvâl üzere tefakkud u tettebbu' eylemek gerekdir. İhtimâldir ki bu takrîb ile buluna ba'dehu ol minvâl üzere tefakkud olundu. Yine bir tarikle bir kayıt bulunmayup bi'l-âhire seksen dört defteri zahrında şol mikdâr bir kayda zafer bulundu ki altmış üç târîhinde makeddemâ elli sekiz elli dokuz târîhinde Devlet-i 'Aliyye tarafından Seyyid Şeyh Yahya nâm bir kimesne elçilik ile Hindistân'a gönderilmiş altmış üç târîhindeki Derviş Mehemmed Paşa nâm sadra'zâm vaktinde elçi-i mezbûr ric'at etmekle Seyyid Ahmed nâmında bir elçileri bile gelmiş, şevketlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretlerinin huzûr-ı hümâyûnlarına getürdüğü envâ'-i tuhaf u tefârikden mâ'adâ iki yüz bin guruş kıymetli bir şemşîr ve yüzbin guruş kıymetli bir top sorguç getürmüş ki ancak elmâsdan murassa'sâ'ir cevâhirden değil; pâdişâh-ı Hindin kendi mührüyle memhûr olup huzûr-ı hümâyûna memhûren götürülüp bizzât pâdişâh-ı şevket-destgâh kendi mübârek eliyle izâle-i mühr eylemek üzere şart ve tenbîh etmeğin öylece telhîs buyurilup izn-i hümâyûn sâdir olmağla ol minvâl üzere 'arza idhâl olunmuşdur deyü, işâret olunmuş. Lâkin elçi-i mûmâileyhi ne vechle istikbâl eyledikleri bulunmamışdır. Binâ'en 'alâ-zâlik bu fakîr dahi bin yüz sekizde 'Acem tarafından gelen Ebu'l-Ma'sûm demekle ma'rûf olan elçi ki istikbâl eyledikleri tertîp üzere istifsâr münâsib görilür ise *fermân-ı 'âlilerine* mevkûfdur dedikde.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 17 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda hâlen Sofya'da olan vezîr-i mükerrem İpşir Paşa'nın kapıcılar kethudâsı gelüp taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye Nemçe'nin Başvekili olan Perislovi deyü ma'rûf olan mel'ûn tarafından üç nefer mel'ûn sefâretiyle üç kıt'a mektûb gönderilüp süferâ-yı mesfûrîn mektûbları müşârunileyh talep eyledikde, "Biz kendimiz götürmek üzere me'mûruz." deyü vermekten imtinâ' eylediklerin ve

mefhûm-ı mekâtîbden haber-i icmâlîsi ne olduğun mutazammın mektûb gönderüp i'lâm eylemiş ve süferâ-yı mesfûrîn dahi gelmişlerdir.

(s. 24) **Sene 1128 mâh-ı mezbûrun ikinci ve üçüncü günü** mektûb gelmiş ola, meşveret iki üç gün. Fî 4 Cumâde'l-'ûlâ'da Nemçe tarafından başvekîlî lisânından hareketi ve nakz-ı 'ahdi mutazammın ve Devlet-i 'Aliyye tarafından nakz-ı 'ahde ibtidâ'en tasaddî olundu. Makâm-ı burhânda dört mâdde zikrini hâvî mektûbu gelüp meşveretler olunup ibtidâ Eyyüb'de meştâ-yı sadr-ı 'âlîde ba'dehu Otâğ-ı Hümâyûn'da meşveret olunup Nemçe tarafına ve Varâdin Kal'ası üzerine 'azîmet ü hareketi tahkîk ü cezm eylemişlerdir. Hattâ yeniçeri ocağı Edirne cânibine gitmek hasebiyle ocak tarafına muhzır ağa irsâl ve kazıyyeden agâh edüp düşmen-i mezkûr üzerine hareket olunması tercih ve Körfes cânibine ser'asker tâ'yîni ile iktifâ' olunmak üzere ittifâk-ı kelime ve ittihâd-ı kulûb olunmak bâbında tedârük mâ-lezime olunup gidilmek üzere karâr-dâde oldukDan sonra, Tersâne-i 'Âmire'de altmış kıt'a firkate ve kancabaş ve eşkân-pûye inşâ olunup on bir günde ber-vech-i tekmîl i'dâd ü itmâm ve Karadeniz'den Tuna cânibine irsâl ve birkaç günden sonra — günü Dârü'n-Nasr Edirne tarafına teveccüh ve 'azîmet olunmuşdur. Bârî Te'âlâ şânuhu ve 'amme ihsânuhu tevfikine mazhar eyleye âmîn.

Sene 1128, Rebî'ü'l-evvelin on dördüncü İsneyn günü Kazak Hân Muhammed Bahâdır Hân tarafından mukaddemâ gelen elçilerine nâme-i hümâyûn verilüp huzûr-ı sadr-ı 'âlîde hil'atleri ilbâs olunup vilâyetlerine ric'at için izin verilmişdir.

Berây-ı elçi-i mezkûr, hil'at;

Berây-ı tahvildâr, hil'at;

Berây-ı tercümân, hil'at.

Fî 25 [Şevvâ]L sene 1128, Pazar-irtisi günü Eflak ve Boğdan voyvodaları ve Mirzâ Paşa taraflarından İsveç kralı mukaddemâ Danimarko ile mukâbele ü mukâtele edüp Danimarko'yı bozup kendüyi firâr etdirdikten sonra Maskov kralı olan seg-i cehennemî ile dahi — nâm mahalde mukâbele olup 'avn-ı Bârî ile kendü hakkında Maskov kralının melhûzu olduğu üzere Maskov askeri, merhûm Mehmed Paşa vaktinde kemâl-i mertebede fezâhat ile mehzûm ü makhûr olmak vechi üzere mahsûran bozup ve kral-ı Maskov'un kendüyi zincîr-i esr ü zabta çeküp

makarr-1 saltanatı olan mahalde vâlidesine irsâl ve kendüsi Kamanîçe cânibine 'azîmet ü teveccüh edüp ve memâliki olan bilâdı teshîr için geldiği, haber-i meserret eseri geldi.

Fî gurre-i Muharrem sene 1129. Gurre-i mezbûrda bundan akdem Eflak voyvodası İskarlat-zâde (s. 25) Nikolay Voyvoda'yı Bükreş'e on on iki sa'ât mikdârı kurbü olan Terkoviş nâm mahalde -ki serhadd-1 Erdel ve Macardır dört yüz mikdârı Nemçe gelüp mesfûru esîr eyledikleri haberi Timûr Kapı'da muhâfız olan Mirzâ Mustafa Paşa i'lâm edüp Eflaklının 'isyânını 'arz etmekle ol cânibe Yeniçeri Ağası Hüseyin Paşa Hazretleri ser'asker ta'yîn ve irsâl kılınmağla Voyvoda-i mesfûrun karındaşı Dîvân-1 Hümâyûn tercümânı Yanaki'yi Eflak Voyvodalığı için ilbâs-1 hil'at olunup henüz kuka giymemişti. Binâ'en, **yevm-i mezbûrda** sâ'at-i nehâriyye yedi buçuk iken devletlü sadr-1 'âlî hazretleri Cîsr-i Saraçhâne'den Alây Köşkü ta'bîr olunan kasr-1 hümâyûn kapısından Timûr Kapı'ya varılıp devletlü sadra'zam hazretleri bâb-1 mezkûrden içeriye duhûl ve Kum Meydânı Köşkü ta'bîr olunan kasr-1 'âlîde huzûr-1 hümâyûn-1 mehâbet-makrûna duhûl edüp cüz'î meksden sonra voyvoda-i mesfûrun duhûlüne izn-i hümâyûn sâdır olmazdan mukaddem mu'tâd-1 kadîm üzere devletlü sadr-1 'âlî hazretleri beyâz ferâce çuka kaplı kürk ve kallâvî ve çavuşbaşı ve kapıcılar kethudâsı ağalar serâser dîvân kürkü ve mücevvezleriyle ve kezâlik kapıcılar keçeleriyle ve Kapıcıbaşı ağa dahi serâsere kaplı kürk ve mücevvezleriyle ve sîmîn 'asâlarıyla kasr-1 hümâyûnun nerdübânı dibinde 'alâ-hasbi'l- merâtib dizilüp dururlar ve yine.

[Yev]mü'l-Ahad fî 22 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda Dîvân-1 sadra'zamî olmayup ba'zı umûr-1 mühimme mükâlemesi için devletlü sadr-1 'âlî hazretleri, devletlü sa'âdetlü kâ'immakâm paşa hazretlerini, ber-vech-i mu'tâd re'îs efendiye gönderüp, da'vet ve ba'de'z-zuhr teşrîf buyurmuşlardır. Ve re'îs efendi tarafından Hayrullah Efendi çağrılıp hâlen Edirne'de olan erbâb-1 mesâlihden Anadolu ve Karaman ve İç-il ve Adana ve Ankara ve Kangırı ve bi'l-cümle eyâletlerden mutasarrıfları olan vüzerâ ve mîr-i mîrân ve 'umerâ devr tarîkiyle imdâd-1 seferiyye aldıklarında ber-vech-i 'adâlet olduğu sûrette her birinde ne mikdâr akçe alunur ta'addî ve tcâvüz olunduğu sûrette ne mikdâr akçe alunur vukûf u ittîlâ'ı olan adamlardan tefahhus u istifsâr ve yakîne karîb olan haberleri, zabt u tâhrîr

ve miyân-ı i'tidâl ve i'tidâde tefâvüt ve tezâyüd ne hâsıl olduğun sebt ü takrîr eyleye deyü tenbîh olunmuşdur.

Ve **yevm-i mezbûrda**, başbâkî kulu Kibleli-zâde — Bey-efendi silâhdâr kitâbetine ilbâs-ı hil'at ve Eflak Voyvodası olan İskarlat-zâde Yanaki Voyvoda, voyvodalık-ı mezbûrun ibkâsı ile hil'at ilbâs olunmuşdur.

Bin yüz yirmi sekiz senesinde vâki' sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûna 'azîmet olunduktan sonra Ordu-yı Hümâyûn Filibe nâm mahalle vardıkda Leh cumhûru tarafından taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye hüsn-i inkiyâd u itâ'atlerin müş'ir nâmeres gönderilüp Ordu-yı Hümâyûna mülhak oldukda devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerinden rikâb-ı müstetâb-ı pâdişâh-ı gerdûn-cenâba yüz sürüp (s. 26) nâme-i 'ubûdiyyet-me'âlini şevketlü, 'inâyetlü, kudretlü pâdişâhımıza kendüsi verüp ve şevketlü, kerâmetlü, pâdişâhımızın fermân-ı hümâyûnları her ne yüzden şeref-yâfte-i sâdır olur ise şifâhen ve vicâhen istimâ' ve taraflarından me'mûr olduğu cumhûra tebliğ eylemek üzere me'mûr olmağla merâmına is'âf u ruhsat buyurulup rikâb-ı hümâyûn kâyımmakâmı olan Yusuf Paşa Hazretlerine taraf-ı sadr-ı 'âlîden vârid olan mektûb-ı emr-i üslûb ve kethudâ beyden çavuşbaşı vekîli 'izzetlü Şeyhî Ağa'ya tasvîb olunan mektûblarda tasrîh ü tâ'yîn olduğu üzere elçi-i mezbûru huzûr-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûna teveccühle ne vechle idhâl edüp nâmesin teslîm ve cevâb-nâmesin olup bir gün evvelce yine ric'at etdirilmesi fermân olunmağla huzûr-ı hümâyûna telhîs olunup telhîs mûcibince sâdır olan izn-i hümâyûn üzere Receb-i şerîfin yirmi dördüncü günü hadîka-yı hassadan Mamak köşkû ta'bîr olunan kasr-ı sultânî kurbunda Parmak Kapı ve Orta Kapı ta'bîr olunan kapıdan içeri duhûl oldukda kapının karşısında bir buçuk iki dönüm mikdârı mahalde Dârü's-sa'âde ağası bağçesi demekle ma'rûf bağçenin önünde şevketlü pâdişâh-ı 'âlem-penâh hazretleri için üç direkli bir sûzenî çerge ve verâsında dahi iki direkli bir çerge ve bir oba ve üç direkli çergede ve obada birer taht-ı hümâyûn vaz' olunup kezâlik mezkûr kapının dâhilinde ve sol cânibinde sa'âedtlü kâyımmakâm paşa hazretleri için iki direkli bir çerge dahi vaz' ve zukākı hâricinde kezâlik elçi-i mezbûr için kapı cânibinde bir çerge dahi vaz' ve kâ'immakâm paşa çergesiyle elçinin zikrolunan çergeleri ardında onar onikişer hazîne iki kıt'a çadır dahi vaz' olunup sâ'at-i nehâriyye birde iken mukkaddemâ fermân olduğu üzere bâb-ı mezbûrun, duhûl ederken sağ cânibinden otâğ-ı hümâyûnun ön sukâğına varınca solaklar dizilüp ve önlerine dahi dergâh-ı 'âlî

çavuşları başlarında telleriyle dizilüp durdular. Ve yine otâğ-ı hümâyûnun sağ cânibinde kapıcılar keçeleriyle dizilüp bunların enselerinde bostancı tâ'ifesi müsellah oldukları hâlde muttasıl dizilüp ve kapının taşrasında kezâlik yeniçeri tâ'ifesi top olup durdular. Mukaddemâ elçi-i mezbûru fermân olduğu üzere önüne düşüp götürmeye ta'yîn olunan çavuşân-ı dergâh-ı 'âlîden oniki onbeş nefer çavuşlar elçi-i mesfûru ve beyzâdelerinden nefer ve dört beş nefer etbâ'ı ve Hotin Muhâfızı Mehemmed Paşa ağalarından ve defterdâr-ı şikk-ı evvel efendinin ağalarından kezâlik bir ağa ve kul çavuşlarından bir çavuş ve Dîvân-ı Hümâyûn tercümânı tarafından tercümânlık için ta'yîn olunan bir tercümân ma'an gelüp vaz' olunan çadıra nüzûl etdirildikten sonra şevketlü, mehâbetlü pâdişâh-ı 'inâyet-destgâh hazretleri (s. 27) Harem-i Hümâyûn'dan sa'âdetle hurûc ve otâğ-ı hümâyûnda taht-nişîn-i şevket oldukda devletlü kâ'immakâm paşa hazretlerin huzûr-ı hümâyûna duhûl için izn-i hümâyûn sâdir oldukda bendelerine tevcîh-i hitâb edüp "Şimdi huzûr-ı hümâyûna vardıkda elçi-i mesfûrun nâmesin şevketlü pâdişâhımıza ne vechle vermelidir ve şevketlü efendimizin nâme-i hümâyûnların elçi-i mesfûra ne keyfiyyetli teslîm ederiz?" deyü su'âl eylediklerinde, "Gerçi huzûr-ı hümâyûnunda olan keyfiyyât gerçi bir hoş ma'lûmumuz değildir. Lâkin mesmû'umuz olduğu üzere elçi-i mesfûrdan nâmesin kapıcılar kethudâsı ağa alup cenâb-ı şerîfenize verir. Ba'dehu siz dahi alup taht-ı hümâyûnun ucuna vâz' edersiz ve yine nâme-i hümâyûnu dahi siz alup kapıcılar kethudâsı yâhûd ol makamda kim var ise sizden dahi anlar alup elçiye verirler."

[Yev]mü'l-Erbi' â fî 24 R[ebî' ü'l-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı ve fazîletlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri sarây-ı sadr-ı 'âlîye gelüp beyne's-salâteyn mahalline dek mahfice mükâleme ve müşâvere eylemişlerdir. Lâkin mâdde-i meşveret ne olduğu hârice çıkmayup mestûr kalmıştır. Ancak 'alâ-tarîki'l-istidlâl şu kadar medâr vardır ki: Belgrad cânibinden yerli dîvân çavuşlarından muhâfızı olan el-Hâc Mustafa Paşa'nın mektûblarıyla ve ahâlî-i vilâyet taraflarından kâğıtlar ile iki nefer adam gelüp huzûr-ı sadr-ı 'âlîye götürülmüştür. Gâliben derûn-i mektûbda tahrîr olunan mevâddır ki mâdde-i meşveret oluna deyü istidlâl olunur. Ve Françe balyosu dahi ard kapıdan mahfice gelüp vakt-i 'asra karîb sırren mükâleme olunmuştur.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** İstanbul'da olan yeniçeri ortalarından altı orta yeniçeri zağarcıbaşı ağa ile ma'an gelüp Solak Çeşmesi kurbunda vâz'-ı hıyâm

eylemişlerdir. Ve ser-saksonî ile ta'yîn ü irsâl olunmak üzerelerdir.

[Yev]mü's-Sebt fî 27 R[ebî'ü'l-âhır] fî sene [1]129

Yevm-i mezbûrda İstanbul'da olup Edirne'ye gelen yetmiş kadar ortadan otuz o[r]ta dergâh-ı 'âlî yeniçerileri ki yirmi dördü İstanbul'dan gelen ortalarından olmak üzere ve altısı Edirne kışlağında olan ortalarından ihrâc olunup saksoncu olan Mehmed Ağa ile ileriye irsâl ü ta'yîn olunmalarıyla Solak Çeşmesi kurbunde olan muhayyemlerinden kalkup cümle-i vüzerây-ı 'izâm sarây-ı sadr-ı 'âlîde bulunup zikrolunan ortalar alây ile mürûr edüp vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı ve sadr-ı 'âlî hazretleri, kethudâ bey odasına çıkup alâyı seyreylediler.

(s. 28) [Yev]mü's-Sebt fî 12 CA[Cumâde'l-'ûlâ]sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mu'tâd üzere yeniçeri ocağı alây gösterüp Alây Köşkü altından güzerân etmişlerdir. Lâkin mu'tâd üzere ilbâs olunacak hil'atleri ilbâs olunmamıştır. Zirâ şevketlü pâdişâh-cihân-penâh hazretleri alây ile taşra otâğa teşrîf buyurmalarına mâbeyninde ancak bir gün fâsıla olmağla yine ocaklarının rızâlarıyla bugünkü hil'atleri giymeyüp 'umûmda giymeye te'hîr olundu. Ancak bir vakitte misli sebk etmemiştir.

Sene 1128 Rebî'ü'l-evvel. Mâh-ı mezbûrun dördüncü Cum'a günü ba'd-e edâ'i'l-cum'a tûğ-ı hümâyûn kapı arasına ihrâc olunmuştur.

Tertîb-i Ihrâc-ı Tûğ-ı Hümâyûn Ber-Mûcib-i Kânûn

Sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûn için ber-mûcib-i kânûn-ı kadîm Bâbü-s'sa'âdeti's-şerîfe önüne tûğ-ı hümâyûn ihrâc ve nasb olunmakda a'yân-ı devlet ve erkân-ı saltanat bil'cümle taraf-ı sadr-ı 'âlîden da'vet ve Bâb-ı Hümâyûn'da müctemi' olmalarıçün ta'yîn buyurulan vakt ü sâ'atde her zümre ve fırka erbâbı kisvetleriyle gelüp cem' olurlar ki zikrolunur:

tûğciyân-ı hâssa, çârmıh ve resenleriyle;

Mü'ezinîn-i hâssa kafesi destârlarıyla;

ser-mehterân-ı hayme-i hâssa, mücevvezi ve erkân kürküyle;

Matbah emîni efendi, mücevveze ve erkân kürküyle ve hâzır eyledikleri kırk 'aded mikdârı kurbânlarıyla;

cebecibaşı ve topçubaşı ve top arabacıbaşı, mevcûd oldukları hâlde

Sipâh ve silâhdâr ağaları ve sâ'ir bölük ağaları, kezâlik selîmî ve erkân kürkleri ve dîvân rahtı ve 'abâyileriyle;

Mîr-i 'alem ağa ve rikâb-ı hümâyûn ağaları, kezâlik selîmî ve erkân kürkleri dîvân bisâtıyla;

Defterdâr efendi ve nişâncı efendi ve defter emîni efendi, cümlesi selîmî ve erkân kürkleri ve dîvân rahtı ve 'abayileriyle;

Yeniçeri ağası, ağalık ile olduğu sûretde selîmî ve erkân kürkü ve dîvân üslûbu üzere;

Sadreyn ve nakîbü'l-eşrâf efendiler 'örf ve üst ve saçaklı ile; Semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri 'örf ve beyâz kürk ve saçaklı ile;

Devletlü vüzerây-ı 'izâm efendilerimiz hazerâti, kallâvî ve erkân kürkü ve dîvân rahtı ve 'abâyi ile;

(s. 29) Devletlü sadr-ı 'âlî-kadr efendimiz hazretleri, kezâlik kallâvî ve erkân kürkü ve dîvân rahtı ve 'abâyi ile teşrîf buyurmalı olduklarında, ibtidâ çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî telleriyle; ve kâtib ve emîn-i çavuşân, mücevveze ve erkân kürkleriyle; ve kapıcılar kethudâları ve selâm ağaları, kezâlik mücevveze ve erkân kürkleriyle; ve 'izzetlü re'îs efendi ve çavuşbaşı ağa, selîmî ve erkân kürkleriyle ve dîvân rahtı 'abâyi ile; ve muhzır ağa, rikâblarında erkân ve kürkü balıkçın ve odabaşı ağa külâh ve dolama ile; ve muhzır ağa yoldaşları, üsküfleriyle oldukları hâlde Bâb-ı Hümâyûn'a teşrîf buyururlar. Ve bil'cümle a'yân-ı devlet ve erkân-ı saltanat müctemi' ve hâzır olduklarında devletlü sadr-ı 'âlî-kadr hazretleri ve sâ'ir vüzerâ-yı 'izâm efendilerimiz ve 'ulemâ'-i kirâm ve erbâb-ı câh u ihtişâm Bâbü's-sa'âdeti's-şerîfe önünde yerli yerlerinde ku'ûd ve ba'zıları kıyâm ederler. Ve mü'ezzinîn-i hâssa tûğ-ı hümâyûn koğları [koğaları] hizâsında sûre-i Feth-i şerîfi tilâvet ederler. Ve hutebâ dahi ma'iyetiyle tilâvet ederler. Tamam oldukda du'â olunur ba'dehu meşâyih-i med'uvvînden her biri başka başka du'â edüp ba'dehu fazîletlü semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri du'â ederler. Ol esnâda iki kıt'a tûğ-ı hümâyûnların her birine 'arz ağaları yapuşup iki kapı arasında hitâm-ı du'âyâ tevakkuf eyledikleri hâlde der-akab devletlü sadr-ı 'âlî hâzretleri ve sa'âdetlü rikâb-ı hümâyûn kâ'immakâmı ve vezîr-i mükerrem hazretleri ve sâ'ir vüzerâ-yı kirâm ve şeyhü'l-islâm ve sadreyn ve nakîbü'l-eşrâf efendiler ve bölük ağaları ve bi'l-cümle erkân-ı devlet teşrîfen ve teberrüken müteveccihen ilâ'l-lâh tûğ-ı hümâyûnlara yapuşup topları Bâbü's-sa'âdet's-

şerîfeye nâzır olduğu hâlde kaldırıp koğlarına [koğalarına] vaz' ederler. Derhâl çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî alkış ederler. Ve bu esnâda hâzır olan kırk 'aded kurbânlar matbahlar önünde zebh olunup bevvâbîn-i hâssa kaldırıp fukarâya taşrada taksîm olunur ve tûğ-ı hümâyûnların çârmihları muhkem bağlayup hıdemât-ı lâzime tamam oldukda meşâyih ve hutebânın ve sâ'ir huddâm kullarının kânûn üzere olan 'atiyye ve surreleri verilüp devletlü sadr-ı 'âlî ve vüzerâ-yı 'izâm efendilerimiz yine sağ suffede ku'ûd buyururlar. Ve Hazîne-i 'Âmire'de mahfûz olan sancaklar ve sahâbe-i kirâm harbeleri hazînedârbaşı ağa ve sâ'ir ağayân-ı Bâbü's-sa'âde yedleriyle devletlü sdr-ı 'âlî-kadr ve vüzerâ-yı 'izâm efendilerimizin nazar-ı 'âlîlerine, getirilüp irâ'et olunur. Ve ba'dehu vüzerâ'-ı 'izâm ve zikrolunan 'ulemâ'-ı kirâm devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerinin sarây-ı 'âlîlerine ma'an gelmek yâhûd herkes kendi makarr-ı sa'âdetlerine teşrîf buyurmaları re'y-i 'âlemârâlarına mufavvazdır.

Hazîne-i 'Âmire'den verilmesi mu'tâd olan 'atiyyelerdir

Berây-ı meşâyih-i 'izâm, neferen 10 guruş, 'aded 200;

Berây-ı hutebâ-yı mezkûrîn, neferen 10 guruş, 'aded 100;

Berây-ı mü'zzinîn-i hâssa, guruş 'aded 20;

Berây-ı tuğcıyân-ı hâssa, guruş 'aded 20;

Berây-ı bevvâbîn-i hâssa, guruş 'aded 20.

(s. 30) Taraf-ı Hazret-i Sadr-ı 'Âlî-kadrden İhsân Olunması Mu'tâd Olan 'Atiyyelerdir

Berây-ı hâzinân-ı bîrûn, altun 'aded 7;

Berây-ı teşrîfâtî, altun 'aded 10;

Berây-ı növbetçiyân çavuşân, altun 'aded 10;

Berây-ı növbetçiyân bevvâbîn, altun 'aded 5 (der-Bâb-ı

Hümâyûn) +5 (der-Bâb-ı Harem) =10

Vech-i meşrûh üzere verilüp alına-gelmiştir.

Rebî'ü'l-âhırın ikinci Hamîs günü tûğ-ı hümâyûn ve otâğ-ı hümâyûn Davud Paşa sahrâsında mu'tâd üzere muhâyem-i sultanî olan mahalle]ihrâc[, ihrâc ve vâz' olunmuşdur ki tafsîli, cerîdede müsebbet ü muharrerdir.

Mâh-ı mezbûrun sekizinci Çehârşenbih günü cebecibaşı ağa, ocaklısıyla

alây gösterüp köşk altından mürûr ve mu'tâd üzere kaftânları ilbâs olunmuşdur.

Ve yine **mâh-ı mezbûrun dokuzuncu Hamîs günü** arabacılar ve topçubaşı ağa humbaracı ocağı, humbaracıbaşı ile 'alâ-merâtibihim alây gösterüp köşk altından mürûr ve mu'tâd-ı kadîm olup ve zeylde tahrîr olunduğu üzere hil'atleri ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mü's-Sebt fî 26 CA[Cemâziye'l-'evvel] sene [1]128

Yevm-i mezbûrda topçıyân-ı dergâh-ı 'âlî ocağı ve top 'arabacıları ve humbaracıyân ocağı mu'tâdları üzere alây gösterüp mürûr u 'ubûr.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 3 Rebî'ü'l-âhır sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü kerâmetlü, pâdişâhımızın tûğ-ı hümâyûnları Bâbü's-sa'âde önüne ihrâc ve darb olunmağla mahall-i mezbûrda mu'tâd-ı kadîm üzere du'âya da'vet olunan vâ'izler ve hatîblerdir.

Sultân Ahmed Şeyhi İspiri-zâde Efendi;

Sultân Selim Şeyhi Mehemed Efendi ve hatîbi;

Sultân Bayezid Şeyhi Osman Efendi ve hatîbi;

(s. 31) *Câmi'-i 'Atîk şeyhi e's-Seyyid Mustafa Efendi ve hatîbi;*

Üç şerefeli şeyhi e's-Seyyid Ahmed Efendi ve hatîbi

Dârü'l-hadîs]câmi' [Câmi'i şeyhi e's-Seyyid Mehemed Efendi ve hatîbi;

Murâdiyye şeyhi İsmail Efendi ve hatîbi;

Mes'ûdiyye şeyhi Yusuf Efendi ve hatîbi;

Taşlık Câmi'i şeyhi Abdurrahman Efendi;

Kenîse Câmi'i şeyhi.

Meşâyah-i mezkûrîne onbeşer guruş ve hatîblere onar guruş verilmişdir.

[Yev]mü'l-İsneyn Fî 22 R[ebî'ül-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda otâğ-ı hümâyûn vaz'ı için, mu'tâd üzere bütün ocaklar mukaddemce mahall-i mezbûra varup, ba'dehu sâ'at üçü tecâvüzünden sonraca Nişâncı Mehemed Paşa, defterdâr-ı sâbık Dâmâd Mehemed Paşa hem-'inân ba'dehumâ rikâb-ı hümâyûn kâ'immakâmı İbrahim Paşa Hazretleri ve ba'dehu

sa'âdetlü sadr-ı 'âlî hazretleri cümlesi iç ağaları ve taşra ağalarıyla ve tüfenk-edndâzlar ve cündîler, tüfenk ve cerîdeleri ile gidilüp 'âdet otâğ-ı hümayûn vaz' olunu-gelen yere kazık kakılıp sonra meks ü istirâhat için vaz' olunan çergelere nüzûl ve bir mikdâr meksden sonra semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi hazretlerine ve sadreyn ve nakîb efendileri da'vet edüp ikindiye karîbe dek mükâleme ve meşveret edüp ba'dehu ta'âm tenâvülünden sonra ric'at olunmuşdur. Lâkin otâğ-ı hümayûn ile İbrahim Paşa Hazretlerinin otâğı mukâbeleten vaz' olunmak üzere karâr verilmişdir. Ve bu güne vâdîden şevketlü pâdişâhımızın gitdiği sûretde dahi dâ'ire-i hümayûnu başka olup, vezîr-i a'zam dâ'iresi başka olmak mütefehhim olur ve'l-'ilmu 'inda'l-lâh.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 4 CA[Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129

Yem-i Mezbûrda Tûğ-ı Hümayûn ve Otâğ-ı Hümayûn Kânûn-ı kadîm üzere alây ile muhayyem-i sultânî olan Sarıkbaşı Meydanına ihrâc ve vaz' olunup, mukaddemâ mu'tâd üzere konakçıyân ve tûğciyâna ve sa'âdetlü kethudâ bye kapıcıbaşı ağalara hil'atleri ilbâs olunmuşdur.

"'Âdet-i

Kadîm-i 'avâ'id-i ser-tûğ-keşân-ı hâssa 'an-cânib-i vüzerâ-yı 'izâm ve mîr-i mîrân ve ümerâ'î zevî'l-ihirâm der-hîn-i tevcîh-i vezâret ve mîr-i mîrânlık ve emâret ... ber-mûcib-i mu'tâd-ı kadîm bâ-telhîs ve fermân-ı 'âlî

Resm, gurus 'aded 40 (fî be-her tûğ)

Hil'at-i kuşaklık, sevb ... 1

Çuka, donluk ...2

Atlas donluk ...3

"*Vech-i meşrûh üzere 'avâyid-i mezkûre mu'tâd-ı kadîm olup taraf-ı saltanat-ı 'aliyyeden müceddeden ve ibtidâ'en def'a-i vâhidede üç tûğ yâhûd mîr-i mîrânlık üzerine bir tûğ ihsân olunup vezâret ile ser-efrâz olan vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı lâzım gelen tûğ-ı meymenet-furûğu ancak ser-tûğkeşân-ı hâssa kullarından alup ve merkûm kullarına be-her tûğ için resm ü behâ kırkar gurus ve bir sevb kuşaklık hil'at ve bir donluk çuka ve donluk atlas ve kezâlik minvâl-i muharrer üzere olan mîr-i mîrân ve ümerâ'-i zîşân be-her tûğ için kırkar gurus ve bir donluk çuka ve bir donluk atlas verüp, müşârunileyhim hazerâtı kendüleri Devlet-i 'Aliyye'de buldukları hâlde kendileri ve taşrada buldukları hâlde kapı kethudâları verüp ve 'avâyid-i mezkûre*

ma'îşetinin medârı olmağla noksân teklifi ile merkûma ğadr olunmamak bâbında telhîs mûcibince bin yüz onbir ve yüz onsekiz ve yüz yirmi dört senelerinde şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı 'âlîler Defter-i Teşrifât'da mastûr u mukayyedir. Fermân-ı sultânımındır." deyü [yev]mü's-Sebt'de fi 12 M[uharrem] sene 1129 der-kenâr olunmuşdur.

(s. 32) [Yev]mü'l-İsneyn fî 14 CA[Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü, kerâmetlü pâdişâhımız alây-ı hümâyûnla otâğı hümâyûnlarına teşrif-i nüzûl buyurmuşlardır. Ve devletlü sadr-ı 'âlî huzûrunda defterde olduğu üzere, 'umûm-ı hil'ati ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 21 CA[Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda cebeciyân-ı dergâh- 'âlî ocaklısı alây gösterüp.

[Yev]mü'l-Cum'a fî gurre-i [Rece]B sene 1129

Yevm-i mezbûrda sadr-ı 'âlî hazretlerine Sancağ-ı Resûl-i Ekrem -salla'llahu Te'âlâ 'aleyhi ve sellem- teslîm buyurulup hîn-i teslîmde kallâvîlerine iki top sorguç ve incili murassa' tırkeş ve kılıç ve serâsere kaplı kürk ilbâs olunup ba'dehu teslîm buyurulmuşdur.

[Yev]mü's-Sebt fî 2 [Rece]B sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Edirne sahrâsından sadr-ı 'âlî hazretleri hareket etmekle evvelki gün -ki Cum'a idi- beyne's-salâteynde kethudâ bey tarafından tenbîh olundu ki, "yarın ki -Cum'aertesidir- sabâh namâzından mukaddem otâğ-ı sadr-ı 'âlîye cem' olunup herkes hâzır bulunmak." üzere tenbîh eylediler.

"Vech-i meşrûh üzere devletlü, 'inâyetlü düstûr-ı ekrem sadr-ı 'âlî-kadr muhterem vezîr-i a'zam efendimiz hazretlerinin ser-mehterân ve neferât-ı mehterân-ı enderûn kullarına voyvodagân-ı mesfûrîn ve Rûm ve Ermenî batrîkleri tebdîl olundukları hinde hil'at giydiklerinde zikrolunduğu üzere 'avâyid vere -geldikleri Defter-i Teşrifât'da mastûr u mukayyedir. Sâ'ir erbâb-ı menâsıbdan gümrük emînleri ve muhassılar ve Cidde ve Sayda[ve] Beyrut ve Trablusşam bunların emsâlî mukâta'ât için ve müceddeden vezâret ve mîr-i mîrânlık ve mîrlivâlık için hil'at ilbâs oluduklarında mûmâileyhim taraflarından husûsan vüzerâ-yı 'izâm efendilerimiz taraf-ı şerîflerinden 'avâyid-i mu'âyyene kayd olunmayup ancak mürüvvet ve

keremlerine mevkûf olmak üzere (s. 33) in'âm buyurmaları mu'tâddır." deyü icmâl üzere kaydolduğu 'atık u cedîd *Defter-i Teşrifât'da* mastûrdur. Fermân sa'âdetlü sultânım hazretlerindedir deyü.

Fî 19 Z[î'l-hicce] sene 1128 Sebt günü kâ'ime verilmişdir gaflet olunmaya.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 25 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sabıkâ Edirne Bostancı Ocağı'nda çavuşluk ile çırağ olunup zümre-i çavuşân-ı dergâh-ı 'âlîde Mehemmed bâğçe-i hassa-i Edirne, yevm 24 ta'bîri ile 'arzihâl ve zümre-i çavuşândan iken müteveffâ Veli Paşa'nın selâm çavuşu olmakla ocağ-ı mezbûrdan çıkdı deyü hilâf-ı kânûn esâmîmi çalmışlar deyü tashîh ricâsına 'arzihâl ve kânûnu su'âl olunmağla, "Vüzerâ-yı 'izâm ve mîr-i mîrân-ı zevî'l- ihtirâm dîvân kâtibleri Dîvân Kalemin'den ve selâm çavuşu, Çavuşân-ı Dergâh-ı 'Âlî Ocağı'ndan ve mutahhireci ve tüfenkci, Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı 'Âlî Ocağı'ndan zâbitâlı ma'rifetleriyle ta'yîn olunmak kânûn-ı kadîm olduğu mahallinde mukayyed bulunmağla minvâl-i muharrer üzere *Defter-i Teşrifât'da* mastûrdur deyü der-kenâr olunmuşdur."

[Yem]ü's-Sülâsâ fî 9 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sa'âdetlü sadr-ı 'âlî kethudâsı İbrahim Efendi Hazretleri, bendelerin, ahşama karîb çağurup, "Şürefâ-yı Mekke-i Mükerreme'ye ibtidâ'en ve müceddeden yâhûd sâniyen şerâfet tevcîh olundukda taraf-ı saltanat-ı 'aliyyeden ne makûle kürk irsâl olunur?" deyü istifsâr eylediler. Bu fakîr dahi tetebbu' edüp bin yüz üç senesinde Köprülü-zâde kethudâsı Vezîr-i a'zam 'Arabacı Ali Paşa zamânında ibtidâ'en Şerîf Sa'd Hazretlerine şerâfet-i Mekke tevcîh olundukda, "Kânûn-ı kadîm, vüzerâ-yı 'izâm hazerâtına ilbâs olduğu minvâl üzere serâsere kaplu kürk ilbâs olunmaktır." deyü târîh-i mezbûrda müşârunileyhe ve ba'dehu Şerîf Yahya'ya dahi, "tevcîh-i şerâfet olundukda serâsere kapalı kürk irsâl olduğu." mukâyed bulunup bi-'aynihi kâ'ime ve sûret ihrâc olunmuşdur.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 19 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda salât-ı cum'ayı edâden sonra mu'tâd üzere vezîrler, sadr-ı 'âlî sarâyına gelüp kahve ve şerbet ile ikrâm esnâsında taraf-ı hümâyûndan da'vet olunmalarıyla sa'âdetlü, 'inyâyetlü dâmâd-ı şehriyârî vezîr-i mükerrrem İbrahim Paşa

ile sadrîa'zam hazretleri Huzûr-1 Hümâyûn'a gelmişlerdir. Ba'dehû bu fakîri sadr-1 'âlî kethüdâsı hazretleri çağırıp, "Otâğ-1 hümâyûn için mü'tâd üzere mahall ü mevzi' tedârîki için gidilmek ne vechle olur?" deyü su'âl edüp bu fakîr dahi kâ'imesi hazır olmağla verüp İsneyn günü gidmek musammem olduğun telmîh eyledi.

(s. 34) Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın Mîr-âhûr İken Rütbe-i Vezâret ile Kâmyâb Olduklarıdır.

Fî 16 [şevvâ]L sene 1128, İsneyn günü mevkûfâtçılıktan mîr-âhûr-1 evvel olan İbrahim Ağa 'ale's-seher İstabl-1 'Âmir'eye gelüp ba'dehu Hass Oda'ya da'vet ve huzûr-1 hümâyûn-1 mehâbet-makrûna me'zûn olup Kum Meydânı Kasrı nâm kasırda hil'at-pûş-1 vezâret olup rikâb-1 hümâyûn kâ'immakâmlığıyla erîke-pîrâ-yı vezâret olup 'ale's-seher sa'âdetlü rikâb-1 hümâyûn defterdârı el-Hâc Osman Efendi hazretleri, bendelerine çukadâr gönderüp hass ahûrda efendimiz ister deyü isti'mâl edüp bu fakîr dahi 'icâleten hass ahûra vardıkda Mîr-âhûr-1 evvel İbrahim Ağa rikâb-1 hümâyûn kâ'immakâmlığıyla hil'at-pûş-1 vezâret olmak için da'vet olunup Enderûn-1 Hümâyûn'a gitmiştir. Ancak henüz zuhûr etmedi. Lâkin bize sipâriş eyledi ki "Bir-tertib iktizâ eder ise teşrifâtçıya tenbîh edin; ne gûne iktizâ eder ise ana göre tertîb eylesün. İmdi var kapıya da devletlü paşa hazretlerine kendüni göster, her ne fermân eder ise ana göre hareket eyle." deyü emr buyurdular. Ba'dehu Timûr Kapı'da oldukların bu bendeleri habîr olup vardığımda çavuşbaşı vekîli Şeyhi Ağaya haber gönderilüp Kâ'immakâm-1 sâbık Yusuf Paşa hazretlerine haber verilüp ba'dehu şâtîrân ve kapı kethudâları ve sâi'r takımı alup Sarâçhâne Köşkü tarafına gelmek üzere tevakkuf olunur deyü, kılarcıbaşı ağa ve sâ'ir kapıda bulunan ağalar haber verdiler. Ba'dehu kara kulak gelüp, Yusuf Paşa'nın kapıdan kalkup nakl-i mekân eylediklerin haber verdi. Ve Çavuşbaşı Şeyhî Ağa dahi çavuşân-1 dergâh-1 'âlî ve sâ'ir takım ile geldi deyü haber verdiler. Ba'dehu devletlü paşa-yı mükerrem hazretleri dahi kapı önüne çıkup ku'ûd buyurdular. Her birimiz müretteben dâmen-bûs-1 devletleriyle tebrîk eyledikten sonra esb-i sabâ-refîâtlarına süvâr olup müretteben önlerine düşüp bu tertîb üzere kapı[ya] geldik. Allâhu Subhânehu Te'âlâ tevfikin refik eyleye âmîn.

Fî gurre-i [Ramazâ]N sene 1128

Ordu-yı Hümâyûn Belgrad sahrâsında iken Belgrad muhâfazasında olan sâbıkâ Bostâncıbaşı el-Hâc Halil Paşa'ya saltanat-1 'aliyyeden bir tûğ ile sadâret-i 'uzmâ hil'ati (s. 35) mîr-âhûr-1 sâni Mehemmed ağa götürdüğü tertîbdir. Ağa-yı

müşârunileyh Şarköy'ü menziline geldikde bir ademisin mukaddem gönderüp Hisârcıĝ'a geldiği haberi Belgrad'a geldikde Belgrad muhâfızı müşârunileyhi kethudâsı bölük ağalarıyla ve birkaç nefer çavuş ile istikbâl için karşı varup getürdükde Belgrad sarâyı içinde çavuşbaşı ağa ve çavuşlar kâtibi ve emîni ve çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî selâma durup ve bir tarafda muhızır ağa tâ'ifesi selâma durup mîr-âhûr ağa, kethudâ bey ile sarâyın orta kapısına geldikde Halil Paşa dahi nerdübândan bine taşına değin istikbâl edüp mîr-âhûr ağa evellen hatt-ı şerîfi verdikde öpüp başına koduğu gibi çavuşlar alkış edüp ba'dehu.

Fî selh-i Z[î'l-hicce] sene 1128 yevmü'l-İsneyn Maktûl-zâde devletlü vezîr-i mükerrem Ali Paşa hazretleri da'vetli rikâb-i hümâyûna **yevm-i mezbûrun** gicesi gelüp yevm-i mezbûrda devletlü vezîr-i mükerrem defterdâr paşa ve devletlü, sa'âdetlü kâ'immakâm paşa hazretleri devletlü, sa'âdetlü sadrı'âlî hazretleri huzûrunda Kafesli Oda'da oldukları hâlde müşârunileyh Ali Paşa hazretleri dahi gelüp kahve ve şerbet ve buhûr ikrâmından sonra nişâncılık için kürk ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mü'l-Hamîs fi 6 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda devletlü sadr-ı 'âlî ve rikâb kâ'immakâmı İbrahim Paşa ve Defterdâr-ı devlet Dâmâd Mehemed Paşa, sadr-ı 'âlî sarâyında cem' ve huzûr-ı hümâyûna ma'an varilup devletlü sadrı 'âlî hazretlerine ibkâ-yı sadâret için ve sa'âdetlü İbrahim Paşa hazretlerine dâmâdlık ta'yîn olup musâhabet için ve Dâmâd Mehemed Paşa defterdârlıktan 'azl ve kubbe-nişînlilik ile kürkler ilbâs olup yine ma'iyet ile sarây-ı sadr-ı 'âlîye geldiklerinde vezîr-i a'zam hazretleri dahi vezîrân-ı müşârunileyhimâya birer kürk ilbâs edüp — teşrîf buyurmuşlar. Ve sâbıkâ defterdâr olup Dâmâd Mehemed Paşa hazretleri teşrîflerinde mukaddem vekîl ta'yîn olunan Kayseriyyeli Osman Efendi bi'l-asâle defterdârlık için hil'at ilbâs olunmuşdur.

Ve **yine yevm-i mezbûrda** sadr-ı 'âlî hazretleri vezîrân-ı müşârunileyhimâya kürk ilbâs eyledikleri esnâda şevketlü, kerâmetlü hünkârımızın kapıcılar kethudâsı olan Süleyman Paşa kethudâsı Kayseriyyeli Kara Mehemed Ağa'ya dahi vezâretle nişâncılık için kürk ilbâs olup kânûn üzere çavuşbaşı ağa ve kâtib-i çavuşân (s. 36) ve emîn-i çavuşân ve bu fakîr ve çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve sadr-ı 'âlî ağaları ve şatırân ve matharacı ve tüfenkci ve bi'l-cümle mu'tâd üzere bütün takım cümleten önüne düşilüp sarâyına varilup kânûn üzere huzûrlarına kahve ve şerbet ve buhûr verilüp çavuşbaşı ağaya kürkü ve cümleten bizlerin hil'atleri verilüp ve 'avâyid defteri dahi

sûret verilüp herkesin 'avâyidini der-surre edüp vermişlerdir.

[Yev]mü'l-Cum 'a fî 7 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

Yevmi-i mezbûrda nişâncı olan Mehemed Paşa'nın yerine sabikâ vezîr kethudâsı ve ba'dehu iki tuğla Mora cânibine başbuğ ta'yîn olunan Muhsin-zâde Abdullah Paşa'dan beylerbeylik ref' olunup yine ke'l-evvel ağavât zümresine idhâl olmağla kapıcılar kethudâlığına kaftân ilbâs olunmuşdur. Ve vekâlet ile mîr-âhûr-ı sâni olan Mustafa Bey asâleten küçük mîr-âhûr olmuşdur.

[Yev]mü'l-Erbi' â fî 5 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Veli Paşa nâm bir kimesneye iki tûğlu Tunus Paşalığı için kaftân ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 8 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sâbikâ silâhdâr-ı şehriyârî olan vezîr-i mükerrerem İbrahim Paşa Hazretleri'nin kethudâsı olan — ağaya iki tûğla Niğbolu sancağı tevcîh olunup Yerköyü nâm mahallin muhâfazasına me'mûren ibtidâ'en ve müceddeden beylerbeylik verilmişdir.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 23 ... sene [1]129

Yevm-i mezbûrda dergâh-ı 'âlî yeniçeri ağası olan Hüseyin Paşa me'mûr olduğu Tuna Yalısı tarafından ric'ate me'zûn olup mukaddemâ da'vet için adam gönderilmekle gelüp Edirne'ye dâhil olmuşdur.

Fî 28 [Şevvâ]L sene 1128.

Yevm-i mezbûrda mukaddemâ Edirne Bostancıbaşısı ağa Tuna Yalısı etrâfindan 'asker cem' edüp nefir üzere cem' eylediği 'asâkiri kaldırıp Timûr Kapı ve sâ'ir iktizâ eden yerlere irsâl etmek üzere me'mûr olmağın edây-ı hıdmet edüp ric'at etmekle ol havâlide (s. 37) ber-mûcib-i fermân-ı 'âlî cem' eylediği 'asâkiri Mirzâ Paşa ve Timişvar tarafına Belgrad cânibinden me'mûr olup giden paşalara kendüsi binefsîhi isâl u teslîm etmek üzere tekrâr me'mûr olmağla **yevm-i mezbûrda** bilâ tevakkuf yine gitmişdir.

Sene 1128 Zî'l- ka'desinin altıncı günü Yanya sancağına mutasarrıf olup Preveze Kal'ası muhâfazasına me'mûr olan Ali Paşa'dan gelen mektûbunda

Şevvâlü'l-mükerrermin 26 Sülâsâ günü 9 kıt'a kalyon ve 24 kıt'a çekdiri ve firkatetriyle Ayamavra'ya küffâr-ı hâksâr gelüp ertesi Çârşenbih günü Preveze'ye gelüp taşra 'asker çıkarup üç gün muhâsara ve ceng ü harb ü kıtâl edüp ba'dehu giriye çekilüp ve 'askerin gemilere alup birkaç gün Preveze ve Ayamavra mâbeynlerinde gezüp tekrâr Zî'l-ka'de beşinci günü -ki Erbi'â idi- yine üzerimize gelüp hâlen Preveze'yi muhâsara eylemiştir deyü tahrîr olunmuş.

Sene bin yüz yirmi sekiz Zî'l- ka'desinin on dördüncü Cum'a günü ba'de edâ-'i'l-cum'a rikâb-ı hümâyûn kâ'immakâmı devletlü sa'âdetlü vezîr-i mükerrrem İbrahim Paşa Hazretlerinin sarây-ı 'âlîlerinde cümle erkân-ı Devlet-i 'Aliyye ya'nî şeyhü'l-islâm efendi ve sadreyn-i muhteremeyn ve nakîbü'l-eşrâf ve Edirne kâdısı efendiler hazerâtı ve rikâb-ı hümâyûn defterdârı ve Edirne ağası ve solakbaşı ağalar ve sipâh ve silâhdâr ocakları kethudâ yerleri ve cebecibaşı ve topçubaşı ve 'arabacıbaşı vekîlleri ve mehterbaşı ağa ve sâ'ir erbâb-ı dîvân bi-esrihim büyük odada bu vech üzere cem' u ku'ûd edüp kapıdan duhûl ederken mukâbeleye gelen sadrın yemîninde şeyhü'l-islâm efendi ku'ûd edüp ba'dehu devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri ve ba'dehu sadr-ı Rûm fazîletlü efendi ba'dehu altı yanında Nakîbü'l-eşrâf Seyyid Abdullah Efendi ve yine kapıdan duhûlde sağ taraf vâki' olan sadrda şeyhü'l-islâm efendinin altı yanında sadr-ı Anadolu efendi hazretleri ba'dehu Edirne kâdısı efendi ba'dehu Edirne ağası ve solakbaşı ağalar ve nakîbü'l-eşrâf altında defterdâr-ı rikâb-ı hümâyûn Osman Efendi ba'dehu re'îs vekîli Baş-muhâsebeci Abdullah Efendi ve Nişâncı Mehemed Efendi sümme fe-temme ve yine Anadolu efendisi âhiresinde solakbaşı ağalardan.

(s. 38) Bu haber Kapıcıbaşı Kâdı

Halil Ağa yediyle gelüp

hâlen Preveze muhâfızı olan

Bekir Paşa mektubuyle gelmiştir:

Sene 1128 fi 27 Zî'l-ka'deti's-şerîfenin Hamîs günü Voyniçe tarafından 'arz u mahzar gelüp bundan akdem Yanya sancağına mutasarrıf olup Preveze muhâfazasına me'mûr olan Ali Paşa'nın mektûbu mûcibince ol cânibde olan düşmen-i dîn bir hafta mikdârı ve Voyniçe Kal'ası'n muhâsara eyledikten sonra fırka-i melâ'în âlât-ı harb u darb olan top ve humbarasın geriye çeküp gemilerine girüp

gitmek üzere olduğun derûn-i kal'ada olan 'asâkir-i İslâm müşâhede eylediklerinde fırsatı ganîmet 'add edüp firka-i melâ'in-i dûzah-karîn üzerlerine hücum edüp ve dörtyüz mikdârı Venedik melâ'inini katl ve yüz mikdârını esîr ve istimân ile zafer-yâb oldukların Bekir Paşa i'lâm etmekle muşârünileyhe taraf-ı pâdişâhîdan bir hil'at-i hassü'l-hass-ı mülûkâne ve bin guruş ihsânıyla sezâvar-ı nevâziş-i padişâhâne olmuşdur.

Ve Pazar günü mukaddemâ şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn mûcibince Daye-zâde Mustafa Ağa mübâşeretiyile muşârünileyh Ali Paşa'nın mektûbu mûcibince bi'l-iktizâ Yanya cizyesinden beş bin guruş havâle olunup mukaddemâ piyâde levendâtı tahrîr[e] me'mûr olan Kara Yusuf Bölükbaşı nâm kimesnenin tahrîr u tekâmîl eylediği levendâta 'iktizâ eden iki aylık ve bahşîşleri için meblağ-ı mezbûr, cizyedâr-ı merkûmdan havâle olunmuşidi. Anı 'iktizâsı ve var ise kemâ-kân verdire ve illâ teslim-i hazîne edeceğe teslim ve meblağ-ı mezbûru dahi aldirmaya deyü fermân-ı 'âlî tahrîr olunmuşdur.

Merhûm Ali Paşa'nın Halep'de mâlikâne ve emlâk u 'akârını teftîş için me'mûr olan Destârî Mustafa Ağa husûs-ı mezbûr için ne vechle (s. 39) me'mûr olup ne makûle emir verilmişdir?

Fî selh-i Z[i'l-hicce] sene 1128. Yevm-i mezbûrda silâhdâr-ı şehriyârî Âstâne-i sa'âdet tarafına me'mûren gitmişlerdir. Ve kezâlik mîr-âhûr-ı evvel Mehemmed Ağa vezîr-i sâbık müteveffâ Ali Paşa'nın altun ve gümüşe müte'allik taraf-ı mîrîden makbûz olan eşyâsını bâ-fermân-ı 'âlî darbhânedede kat' etdirmek için me'mûr olmağla Astâne'ye gitmişdir.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** hâlen İbra'il muhâfazasına me'mûr olan Babadağı serdârı Yusuf Paşa kethudâsı Mustafa Paşa hazretlerinin çukadârı ve Tatar ağası ve bir bölükbaşı gelüp târîh-i mezbûrdan yedi gün mukaddem İbra'il kasabası civârında mahall-i mezbûra on sâ'at mikdârı kurbu olan Fokşan nâm mahalle beş bayrak altı yedi yüz mikdârı Macar (kantası) ta'bîr olunur kefere geldiği mesmû' olmağla biz dahi mahall-i mezbûra varmışdık melâ'in-i mesfûrîn bizi nazar-ı i'tibâra almayup iki bayrak kefere üzerimize hücum ve üç bayrağı, buldukları yerden münfek olmayup biz dahi bir mürtefi'ce tepecik var idi ana istizhâr edüp mukâtele ü muhârebeye mübâderet edüp içlerine koyuldukda lutf-ı ilâhî bizler zafer-yâb olup ekseri maktûl

olup bakiyyetü's-süyûf olup firâr eden ekall-i kalîldir deyü takrîrleri paşa-yı müşârunileyhin mektûbunda muharrer olan mefhûma mutâbık olup iki kıt'a bayrak ve iki nefer Macar keferesi, dil olmak üzere, getürdüklerinde müşârunileyhin kapı kethudâsı Mehter Yusuf Ağa'ya ve çukadâra hil'atleri bu minvâl üzere ilbâs olunmuşdur:

Berây-ı Mehter Yusuf Ağa, hil'at-i kuşaklık, sevb 1;

Berây-ı çukadâr-ı mûmâileyh, hil'at-i hass-ı sâde, sevb 1;

Berây-ı tatar-ı mûmâileyh, hil'at-i hass-ı sâde, sevb 1;

Berây-ı bölükbaşı-i mûmâileyh, hil'at-i hass-ı sâde, sevb 1.

Ve getürdükleri iki nefer Macar keferesi muhazır ağa tomruğuna vaz' olunmak için fermân olunmağla tomruğa vaz' olunmuşdur.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 29 M[uharram] sene 1129

Yevm-i mezbûrda mukaddemâ müteveffâ Ali Paşa günlerinde Mora cânibine sefer mütehakkık olmağla etrâf-ı memâlik-i mahrûsadan mu'tâd-ı kadîm üzere iştirâk için gedikli zu'amâ ta'yîn olunup gerek çavuş gedikli gerek müteferrika gediklileri bu makûle hıdmetlerde istihdâm olunmak (s. 40) kânûn olmuşıdi. Lâkin nezl emîni tarafından gâlibâ mürâca'at olunup fi'l-asl nezl tarafından adamlar ta'yîn olunagelmışdir deyü sevk olunmağın menâzilde olan geldiklülerin kalkmasına fermân sâdır olup nezl emîni tarafından adamlar ta'yîn olundu deyü istimâ' olunup ve'l-'uhde 'ale'r-râvî.

[Yev]mü'l-Hamîs gurre-i Saferü'l-hayr sene [1]129

Yevm-i mezbûrda yeniçeri kâtibi yirmi sekiz Çalebî 'azl ve Tophâne nâzırı olup yerine Altı Parmak Abdullah Efendi yeniçeri kâtibi olmuşdur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 3 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

Çavuşbaşı Lipovalı Ahmed Ağa silâhdâr ağası olup Kapıcıbaşı Kâdı Halil Ağa çavuşbaşıliğa kaftân ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 4 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mâliyye tezkirecisi Küçük Ali Efendi 'azl olup yerine La'lî Mustafa Efendi mâliyye tezkirecisi olmuşdur. Ve Arnavud kethudâ dahi

Başbâkîkulluğundan ‘azl olunup yerine Ahmed Ağa başbâkîkulu nasb ve hil’ât ilbâs olunmuştur.

[Yev]mü'l-Erbi' â fi 10 R[ebî' ü'l-evvel] sene 1129

Yevm-i mezbûrda Eflaklı boyarlardan on iki nefer boyara. Cerîde-i zabt-ı vekâyi' u havâdis-i yevmiyye-i rûzgâr-ı zûr-kâr ki vâki' şod.

Sene 1129 Rebî' ü'l-âhırî'nın 21 târihiyle muvarrah Karlı-ili sancağı mutasarrıfı Bekir Paşa ve muhâfızı Ali Paşa'nın sene-i mezbûre cemâziy'l-evvlinin onuncu günü bir ‘arz[1] gelmiştir.

Ve kazâ'-i mezbûr ahâlisinden ‘ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebânın (s. 41) dahi muhzırları gelmiştir ki

Ayamavra kal'ası Venedik keferesi ke'l-evvel ta'mîr 6000 'aded cengci vaz' eylemiştir.

Ve kal'a-yı mezbûr kurbunde olan, زنگنه Limanında ve Paşa

Çeşmesinde birkaç kalyonu ve firkateleri vardır.

Ve livâ'-i mezbûre kazalarında Voyniçe Kal'asından İnebahtı Kasteli'ne varınca otuz sâ'at mikdârı mesâfe cümlesi leb-i deryâ olup hâlen Venedik melâ'îni zabtında olan زنگنه ve Kefalonya ve بلار ve ندو adaları mukâbele olmağla îsâl-i mazarrat için her taraftan sancağımıza hücum edeceği mukarrer olup ve birkaç def'a diller ahz olunmağla hâlen Mora ser'askeri Osman Paşa, Kara Ahmed-oğlu Ahmed bölükbaşı ile bin beşyüz mikdârı levendât ile dört bayrak imdâd gönderüp زنگنه kazâsına tâbi' Varnaka nâm karyede muhâfazaya komuşidi[koymuş idi]. Üç binden ziyâde üzerlerine keferi çıkup ve bayraklarımız karye-i mezbûrda kapanup bir gün ve bir gece 'azîm ceng olunup ve sâ'ir bayraklarımız imdâdımıza yetişüp keferi dahi yüz çevirüp firâr eyledi. Ve tekrâr velâyetimize Kara Yusuf bölükbaşı bayraklarıyla ve میرزا Mustafa bölükbaşı bayrakları gelüp ve Kara Ahmed-oğlu Ahmed bölükbaşının on üç bayrağı dahi قبر احمد nâm iskeleye muhâfiz komuşidi. Anların dahi üzerlerine altı bin mikdârı keferi çıkup ve top çıkarup gecedin öyle [öğle]vaktine dek 'azîm ceng edüp Kara Yusuf bölükbaşı imdâdlarına vardıkda keferi bozup yirmi kelle ve on bir esîr ve bir top ve شور ve bayrağın alup li'l-lâhi'l hamd yüz aklığı olmuştur. Ve Kara Ahmed-oğlunun neferleri صو nâm karyede olan adamları dahi ceng edüp üç kelle

almışlardır. Kara Ahmed-oğlu'nun bin nefer levendât-ı Voyniçe Kal'ası'na ve beş yüz neferi Mora'ya ta'biyet olunup, yine kalkmak üzeredir, eğer bu havâlîde olan yalılar hâlî kaldıkda, keferenin İnebahtı ve Yenişehir'e varınca mazarratı sirâyet edeceği mukarrerdir. Karlı-ili sancağı erbâbı ve dört yüz nefer piyâde levendât-ı kazâlarımızı muhâfazaya ve üçbin piyâde levendâtı yalılara ta'biyet olunmağa eşedd (s. 42) ihtiyacı beyân ve vâki' hâli ifâdeyi mutazammın paşaların 'arzı ve ahâlîsinin mahzarları gelmiştir.

Sene 1128 mâh-ı Rebî'ü'l-âhır'ın altıncı İsneyn günü yeniçeri ağası ocaklısıyla mu'tâd üzere Alây Köşkü altından alây gösterüp 'ubûr eylediklerinde minvâl-i muharrer der-zeyl üzere hil'atleri ilbâs olunmuştur.

Sene 1128 mâh-ı Rebî'ü'l-evvl'in dokuzuncu Çehârşenbih günü

Kesendre nâm cezîre re'âyâsından olup mukaddemâ harbî kefereye câsûsluk töhmeti ile müttehem olmağla baş-kapı kethudâsında mahbûs olan بولنخرو nâm habsden ihrâc olunup Parmakkapı'da salb olunmak bâbında fermân-ı 'âlî sâdır olmağla salb olunmuştur.

[Yev]mü'l-Ahad fî 11 S[afere] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Kavala Kal'ası kurbunda Sarı Şaban nâm sâhil-i deryânın önlerinde korsanlık eden Malta sefinelerden bir sefine şiddet-i hava ve fırtınadan şikest olup içinde olan Maltız keferesi melâ'îni ahz u esîr olunmağın dergâh-ı 'âlî çavuşlarından — nâm çavuş mübâşeretıyla üserâ-yı mesfûre rikâb-ı hümâyûna gönderilüp bir neferi esnâ-yı râhda mürd olup elli bir neferi devletlü sadr-ı 'âlî sarâyına götürülüp ba'dehu defterdâr efendiye ve defterdâr efendi dahi bostâniyân zabtına verilmek üzere baş-muhâsebeye kayd etdirüp zümre-yi mezbûreye teslim olunmak üzere tenbîh buyurmuşlardır.

[Yev]mü's-Sebt fî 19 S[afere] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mukaddemâ ebnâ'-ı sipâhiyândan Anadolu cânibine kul-oğlu olmak üzere bâ-fermân-ı 'âlî ocak tarafından serdengeçdi tahrîri için ta'yîn ü irsâl olunmağla ber-minvâl-i muharrer re'âyâdan olmayup güzîde ve müntehab kul-oğlu olmak üzere Sivas eyâletinden sekiz bayrak serdengeçdi be-her bayrağı yüzer nefer olmak vech üzere gelüp vâsıl olmağla huzûr-ı hümâyûndan alây ile mürûr ve sadr-ı

‘âlî otâğının kethudâ bey tarafında olan zukāk feth ü ref olunup sa‘âdetlü kâ’immakâmi rikâb-ı hümâyûn vezîr-i mükerrerem dâmâd-ı pâdişâh mu‘azzam İbrahim Paşa ve Mehemed paşalar dahi otâğ-ı sadr-ı ‘âlîde seyredüp anlar dahi mürûr eylediklerinde iki nefer baş ağalarına ve tahrîrine me’ mûren giden ocak kethudâsına üç sevb hil‘atler ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mül-Ahad fî 20 CA[Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129

(s. 43) **Yevm-i mezbûrda** kezâlik iki bayrak serdengeçdi alây gösterüp mürûr ve hil‘atleri ilbâs olunmuşdur.

Ve **yevm-i mezbûrda** Tuna üzerinde Belgrad Vâlisi Mustafa Paşa Hazretlerinin taraf-ı şerîflerinden gelen mektûb hâvî olduğu üzere Nemçe donanmasından on dokuz pâre-‘alâ-rivâyetin yirmi dokuz pâre- gemisi zabt olunmağla müşârünileyh tarafından ademisi mübâşeretiyile irsâl olunan — nefer kapudânları gelüp istintâk için otâğ-ı hümâyuna ve ba‘dehu otâğ-ı sadr-ı ‘âlîye götürülmüşdür.

Ve **yine yevm-i mezbûrda** mukaddemâ Selanik yolunda Sarı Şaban nâm mahallde gemileri şikeste olan korsân keferesinden ba‘zı keferelere taşra keferelere kurâsında re‘âyâ sûretinde ihtifâ etmeleriyle ele getirilüp bir kul çavuşu ile taraf-ı devlete gönderilmeğın anlar dahi otâğ-ı sadr-ı ‘âlîye götürülüp çavuşa hil‘at ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mü'l-Erbi‘â fî 15 ZA[Zî'l-ka‘de] sene 1129

Yevm-i mezbûrda sâbıkâ mirâhûr-ı evvel olup vezâretle Sofya muhâfazasına me’ mûr olan Küçük Çelebi Damâdı Vezîr-i mükerrerem İbrahim Paşa Hazretleri, Sakız muhâfazasına me’ mûr olmağla Sofya'dan gelüp kayınatası hânesine nüzûl ve **yevm-i mezbûrda** destbûs-ı hazret-i kâ’immakâmîye müşerref olmuşdur.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 16 ZA[Zî'l-ka‘de] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Haremeyn muhâsbesi bi'lfi'l Darüs'sa‘âde ağası yazıcısı olan — Efendi'ye tevcîh ve hil‘at ilbâs olunup, halefi olan Hasan Efendi yine baş-halîfe ta‘yîn olunmuşdur. Ve Haremeyn mukâta‘ası, İbrahim Efendi merhûm olmağla, Baltacı el-Hâc Mehemed nâm kimesneye tevcîh olunmuşdur. Ve yazıcı halîfesi İsmail halîfe, yazıcılık ile kâmyâb olmuşdur.

Ve **yevm-i mezbûrda** İstanbul'da ikâmet üzere olan imâm-ı evvel-i Şehrîyârî Arab-zâde Efendi imâmetden ‘azl ve imâm-ı sâni olan Abdurrahman Efendi imâm-ı

evvel olup sâneviyyet²² hıdmetine sabıkâ Sultân Selim imâmı olup rikâb-ı hümâyûn kâ'immakâmı imâmı olan Abdullah Efendi ta'yîn olunup vezîr-i müşârünileyh hazretleri kürk ilbâs buyurmuşlardır.

(s. 44) [Yev]mü's-Sebt fî 22 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Mîr-âhûr-ı evvel Ali Ağa sadr-ı 'âlî hazretleri taraflarına irsâl olunmağla ol cânibden gelüp düşmen-i dîn dârü'l-cihâd Belgrad kurbunda olan nâm mahallden yâhûd yukarı adadan güzerân edüp Belgrad'ı mahsûr ve cîsr vaz' edüp cisrin başını kendi istihkâm üzere yaptığı metrisler ve hendekler ve tâburun içine götürüp saklamışdır deyü haber götürüp ve sadra'zam dahi **yevm-i mezbûrda** hareket ve Niş üzere Belgrad'a müteveccih olduğu haberin isâl eylemişdir.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 24 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Sivas vâlîsi.

[Yev]mü'l-Ahad fî 26 C[umâde'l-'ûlâ] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sa'âdetlü kâ'immakâm paşa hazretleri ve sâ'ir vüzerâ-yı 'izâm.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 28 C[umâde'l-'ûlâ] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Vâlîde Çeşmesi karşısında sâyebân ve bir çerçe ve birkaç çadır vaz' olunup.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 25 M[uharrem] sene 1129

Yevm-i mezbûrda bu fakîr sa'âdetlü kâyimmakâm paşa hazretleri kethudâsına varup ol mahalde kapudân paşanın bir çukadârı iki kıt'a mektûbla gelüp İstanbul'dan ne gün çıkdığın su'âl eyledikde, "Sebt günü çıkdım lâkin Kuleli Deresi'nin kesret-i tuğyânı hasebiyle gece [geç] kalup iki gün meks iktizâ eyledi; üçüncü gün 'ubûr

²² imlasıyla yazılmıştır.

eyledim. Lâkin kemâl vefret-i süyûl sebebi ile bir hoşca 'alâmet vaz' olunamayup altı nefer kimesne gark-ı âb ve helâk oldular. Ben kulun dahi ğüte-hor-ı mevc-i seyl oldum. Amma lillâhi'l-hamd halâs oldum." deyü, getürdüğü mektûblar vâkı'an ıslanmış; "Acaba kırâ'ati mümkün olur mu?" deyü kethudâ su'âl eyledikde; çukadâr-ı mezbûr, "Çavuşbaşı ağaya getürdüğü mektûb dahi gark-ı âb idi. Ancak mahv olmamış kırâ'at olunmakda kat'an 'üsret olmadı." deyü cevâb eyledi. Ba'dehu paşa kapısına varup salât-ı cum'aya gidüp geldikten sonra İbrail muhâfızı Mustafa Paşa tarafından yine beş 'aded bayrak ve bir kâfir getirdiler. Ol havâlîde Macar keferesi ve sâ'ir milel-i nasârâdan mahlût u mümtezic bir mikdâr melâ'in gelüp mukâtele olunmuş; lillâhi'l-hamd zafer-yâb olmuşlar. Hattâ getürdükleri kâfir; Kara Eflak ta'bîr olunan melâ'inden olduğu hey'et ve kıyâfetinden ma'lûm (s. 45) olur; simidci keferesi kıyâfetinde bir kâfir idi -ki esnâ-yı muhârebede kolu kanadı kesr olunmuş. Edirne kılıccıyân esnâfi 'arzihâl edüp, "Mahallinden derkenâr" denilmekle mukaddemâ bu makûle derkenâr olunmuşdur:

Kılıccıyân

Hırfet-i

Yamakâneş nisf kuyumcuyân, nisf Bezzâzistân ve bıçak kincıları ve kösereciler:

Hayme, 'aded 2.

Vech-i meşrûh üzere bin yüz yirmi sekiz senesinde bâ-fermân-ı 'âlî müceddeden tertîb olunan ordu esnâfından mahrûsa-i Edirne'de kılıccıyân hırfetine nisf kuyumcular ve nisf bezzâzistân ve bıçak kincıları ve destereciler yamak ta'yîn olunup iki kıt'a hayme ihrâcına me'mûr oldukları mastûrdur. **Fî 19 RA[Rebî'ül-evvel] sene [1129].**

Ba'dehu kadîmisi derkenâr

Kılıccıyân

Hırfet-i

Yamakâneş kuyumcuyân, Bezzâzistân, Sipâh Çarşısı, bıçak kincıları, kösereciler:

Hayme 'aded 2.

Vech-i meşrûh üzere Edirne'de kılıccılar hırfetinin tertîb-i kadîm üzere bütün kuyumcular ve bezzâzistân ve Sipâh Çarşısı ve bıçak kınıcıları ve kösereciler yamakları alup geçen senede kuyumcuların ve bezzâzistânın nısfı ve kösereciler ifrâz olunmuşdur. Fermân sultânımındır. **Fî 21 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene 1129.**

"Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali -zîde kadruh^u- Dîvân-ı Hümâyûn'a 'arzihâl edüp İstanbul'da vâki' Bezzâzistân-ı 'Atîk münâdî başılığî üzerinde olup ve seferde ve Dîvân'da mâlikâne fûrûht olunan mukâta'ât ve sâ'ir mîrî hıdemâtda olup ve mîrî hıdmeti terk ve her bâr Bezzâzistân'da bulunmak mümkün olmamağla Bezzâzistân'a fûrûht olunan muhallefâtın dellâliyyesin ba'zı münâdîler ekl ve kendüye bir şey vermeyüp gadr etmeleriyle Bezzâzistân[da] kethudâsı ve zâbıtı ma'rifetiyle vekîl nasb u ta'yîn eylemek bâbında istid'ây-ı 'inâyet etmeğın Hazîne-i 'Âmire'de mahfûz olan baş-muhâsebe defterlerine nazar olundukda Dîvân-ı Hümâyûn'da fûrûht olunan mukâta'ât ve kurâ dellâllığı senevî on gurus mâl ile ve silâhdârândan hazîne-mânde eylediğî yirmi akçe 'ulûfesi bedeli 'uhdesinde olup ve Bezzâzistân münâdî-başılığî gedüğü [gediğî] dahî üzerinde olup fûrûht olunan mîrî muhallefât ve sâ'ir münâdîlere vaz'-ı yed etdirilmemek üzere ber-vech-i te'yîd tevcîh olunduğdu derkenâr ve vech-i meşrûh üzere zikrolunan münâdî-bâşılık gedüğü hâlen üzerinde olup ve her bâr Dîvân-ı Hümâyûn'da fûrûht olunan mukâta'ât ve kurâ ve sâ'ir mîrî işlerin hıdmetinde olmağla tarafından Bezzâzistân'da bir vekîl nasb u ta'yîn ve Bezzâzistân kethudâsı ve zâbıtı ma'rifetiyle istihdâm etdirilüp âhardan kimesneye mûmâna'at etdirilmemek üzere mahalline kayd ve ydine emr-i şerîf verilmek bâbında telhîs olundukda telhîs-i mûcibince fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmağın. **Fî 12 R[ebî'ü'l-âhır] sene 1124 târîhinde İstanbul kâdisına hitâben emr-i şerîf verildiğî defterde mastûrdur."** deyü baş-muhâsebeden derkenâr. **Fî 28 S[afere] sene [1]129.**

Sene 1128 fî 7 Saferü'l-hayr şenbih günü

Sâ'at-i nehâriyye dört buçuk ve iki dakîka mürûrunda cânib-i şimâlden bir zelzele zuhûr eyledi. Allâh^u 'azîmü'şân hayreyleye.

(s. 46) [Yev]mü'l-Hamîs fî 13 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda gâyetle havada küdüret olup bir mertebede rû-yı 'arzı buhâr memlû eylemiş idi ki beyne'l-esvâk kırk elli adım mikdârı yerde şahs-ı insânı teşhîs ü temyîz kâbil değil idi.

Sene 1128 Rebî'ül-evvelin yirmi sekizinci Pazartesi gecesi bi-emri'llâhî Te'âlâ Küçük Karaman Çarşısı'nda çörekçi dükkânından takrîben altıncı sâ'at tamâmında harîk zuhûr edüp müftî-i sâbık Mahmud Efendi'nin ve eşrâf-ı kudât-ı Rûm-ilin'den Sırâcî Efendi'nin hâneleri ve Sırâcî Efendi hânesi olan gibi ol dâ'irede olan büyütl ve dekâkîn muhterik olmuştur. bi-emri'llâhî Te'âlâ bir mertebede şiddet-i havâ var idi ki ümîd-i intifâ yoğiken mahz-ı lutf u kerem-i Rabbânî'nden altı sâ'at mikdârı mümtedd olduktan sonra muntafî olmuştur.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 19 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 5 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü's-Sebt fî 6 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Ahad fî 7 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-İsneyn fî 8 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Hamîs fî 11 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Cum'a fî 12 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Ahad fî 14 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-İsneyn fî 15 Z[î'l-hicce] sene [1]128

(s. 47) [Yev]mü's-Sülâsâ fî 16 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Hamîs fî 18 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Cum'a fî 19 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü's-Sebt fî 20 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Ahad fî 21 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-İsneyn fî 22 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 23 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 24 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Hamîs fî 25 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Cum'a fî 26 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü's-Sebt fî 27 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Ahad fî 28 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Hamîs fî 3 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 4 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 5 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 6 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Îsneyn fî 7 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 8 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 11 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 12 M[uharrem] sene [1]129

(s. 48) [Yev]mü'l-Ahad fî 13 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 15 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 16 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Hamîs fî 17 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 18 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 20 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 22 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 23 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 26 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 27 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 30 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 2 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 3 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 4 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü'l-Îsneyn fî 5 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsa fî 6 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 7 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 16 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 17 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 21 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 24 S[afêr] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 30 S[afêr] sene [1]129

(s. 49) [Yev]mü's-Sebt fî gurre-i RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 2 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 9 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Îsneyn fî 10 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 11 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 15 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 16 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Îsneyn fî 17 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 18 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 19 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Hamîs fî 20 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 21 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 22 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 23 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Îsneyn fî 24 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 26 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Hamîs fî 27 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 28 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 29 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 30 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

[Yev]mü'l-Îsneyn fî gurre-i Rebî'ü'l-âhır sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 2 Rebî'ü'l-âhır sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 6 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 7 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

(s. 50) [Yev]mü's-Sebt fî 13 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 14 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü'l-Îsneyn fî 15 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 16 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 17 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü'l-Hamîs fî 18 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 20 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 21 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 4 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 5 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 6 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-İsneyn fî 7 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 8 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 9 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Hamîs fî 10 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 11 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 13 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 15 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 16 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 18 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-İsneyn fî 21 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 22 M[uharrem] sene [1]129

(s. 51) [Yev]mü'l-Erbi'â fî 23 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 26 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 27 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-İsneyn fî 28 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 29 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 30 M[uharrem] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 2 S[afir] sene [1]129

- [Yev]mü's-Sebt fî 3 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Ahad fî 4 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 5 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 6 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 7 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 7 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Hamîs fî 8 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Cum'a fî 9 S[afer] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî gurre-i Muharremü'l-harâm sene 1129
- [Yev]mü'l-Hamîs fî gurre-i Saferü'l-hayr sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 29 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 2 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Hamîs fî 3 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sebt fî 5 CA [Cumâde'l-'ûlâ]sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 7 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 8 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- (s. 52) [Yev]mü'l-Erbi'â fî 9 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Cum'a fî 11 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Ahad fî 13 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 15 CA [Cumâde'l-'ûlâ]sene [1]129
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 16 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Hamîs fî 17 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 18 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
 [Yev]mü's-Sülâsâ fî 22 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Erbi'â fî 23 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Hamîs fî 24 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Cum'a fî 25 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Ahad fî 27 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Îsneyn fî 28 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Erbi'â fî gurre-i C[umâde'l-âhire] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Hamîs fî 2 C[umâde'l-âhire] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Cum'a fî 3 C[umâde'l-âhire] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Cum'a fî 24 C[umâde'l-âhire] sene [1]129
 [Yev]mü's-Sebt fî 25 C[umâde'l-âhire] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Îsneyn fî 27 C[umâde'l-âhire] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Erbi'â fî 29 C[umâde'l-âhire] sene [1]129
 [Yev]mü'l-Ahad fî 3 [Rece]B sene [1]129
 [Yev]mü'l-Hamîs fî 20 Receb sene [1]129
 [Yev]mü'l-Cum'a fî 21 Receb sene [1]129
 [Yev]mü'l-Hamîs fî 12 [Ramazâ]N sene [1]129
 (s. 53) [Yev]mü'l-Cum'a fî 13 [Ramazâ]N sene [1]129
 [Yev]mü's-Sebt fî 14 [Ramazâ]N sene [1]129
 [Yev]mü'l-Ahad fî 15 [Ramazâ]N sene [1]129
 [Yev]mü'l-Îsneyn fî 16 [Ramazâ]N sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 17 [Ramazâ]N sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 5 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 6 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-İsneyn fî 7 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 8 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 9 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 11 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 13 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 18 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 19 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 20 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-İsneyn fî 21 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 22 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 25 [Şevvâ]L sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 11 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

[Yev]mü'l-İsneyn fî 13 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 14 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

[Yev]mü'l-Cum'a fî 17 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 18 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

[Yev]mü'l-Ahad fî 19 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

[Yev]mü'l-İsneyn fî 20 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

(s. 54) [Yev]mü's-Sülâsâ fî 21 Z[î'l-ka'de] sene [1]129

- [Yev]mü'l-Hamîs fî 23 Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Cum´a fî 24 Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sebt fî 25 Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Ahad fî 26 Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 27 Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 28 Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Erbi´â fî 29 Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Hamîs fî selh-i Z[î'l-ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Cum´a fî gurre-i Zî'l-hicce sene [1]129
- [Yev]mü's-Sebt fî 2 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Ahad fî 3 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 4 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Ahad fî 3 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 4 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 5 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Cum´a fî 8 Z[î'l-hicce][Zî'l-Ka´de] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sebt fî 9 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 11 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 12 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Erbi´â fî 13 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Hamîs fî 14 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Cum´a fî 15 Z[î'l-hicce] sene [1]129

- [Yev]mü's-Sebt fî 16 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 18 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 19 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 20 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Hamîs fî 21 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- (s. 55) [Yev]mü'l-Cum'a fî 22 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü's-Sebt fî 23 Z[î'l-hicce] sene [1]129 Sahn Sahn
- [Yev]mü'l-Ahad fî 24 Z[î'l-hicce] sene [1]129
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 3 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 5 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Hamîs fî 6 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 11 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 12 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Ahad fî 16 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 19 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Cum'a fî 21 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü's-Sebt fî 22 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Îsneyn fî 24 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü's-Sülâsâ fî 25 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Erbi'â fî 26 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Hamîs fî 27 M[uharrem] sene [1]130
- [Yev]mü'l-Cum'a fî 28 M[uharrem] sene [1]130

[Yev]mü's-Sebt fî 29 M[uharrem] sene [1]130

[Yev]mü'l-Ahad fî 30 M[uharrem] sene [1]130

[Yev]mü'l-İsneyn, gurre-i Saferü'l-hayr, fî 1 S[afere] sene [1]130

Sene 1128 Fî 12 S[afere] — günü şevketlü pâdişâh-ı gerdûn-penâh hazretleri meştâ-yı sadr-ı 'âlîde kerîme-i mükerrerelerine gelmişlerdir.

Sene 1128 Rebî'ü'l-evvel Mâh-ı mezbûrun üçüncü Hamîs günü şevketlü pâdişâh-ı felek-penâh hazretleri yine devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerinin meştâ-yı devlet-intimâlarına, duhter-i sa'âdet-ahterlerine teşrîf buyurmuşlardır.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 14 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü, kerâmetlü pâdişâh-ı rû-yı zemîn -hullidet hilâfetuhu- hazretleri erkence sa'âdetlü, 'ismetlü duhter-i pâkîze-ahterleri sarâylarına teşrîf buyurup harem kapısından içeri dühûl ve devletlü dâmâd-ı sa'âdet-karînleri dahi habîr oldukda müsâra'aten istikbâl ve zemîn-bûs-ı iclâl olup Dârü's-sa'âde ağasıyla ma'an önlerine düşüp (s. 56) zifâf-hâne-i sa'âdetleri olan mahalle dek götürdüler. Ve geri sa'âdetlü dâmâd-ı pâdişâhî Ahmed kethudâsı.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 5 R[ebî'ül-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü kerâmetlü pâdişâh-ı rû-yı zemîn hazretleri Sultân Selîm Câmî'-i şerîfnde edâ-yı salât-ı cum'a edüp ba'dehu duhter-i pâkîze-ahterleri olan 'ismetlü, 'iffetlü sultân hazretlerinin sarây-ı 'âlîlerine teşrîf buyurmuşlardır. Binâ'en 'alâ-zâlik eyyâm-ı cum'ada vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı ve yeniçeri ağaları huzûr-ı sadr-ı 'âlîye teşrîf buyurmaları mu'tâd-ı kadîm iken dâmâd-ı şehriyârî devletlü vezîr-i mükerrerem İbrahim Paşa hazretleri huzûr-ı hümâyûn'dan müfâratat edemeyüp Nişâncı Mehmed Paşa hazretleri dahi Hind elçisine ziyâfet etmekle ikisi dahi teşrîf buyuramuyup Dâmâd Mehmed Paşa ve yeniçeri ağası ancak ikisi gelmişlerdir.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 12 R[ebî'ül-âhır] sene 1129

Yevm-i mezbûrda şevketlü, kerâmetlü pâdişâh-ı gerdûn-penâh hazretleri salât-ı cuma'ayı Murâdiyye Câmî'-i şerîfnde edâ buyurup ba'de'l-edâ 'ismetlü duhter-i bülend-ahterî sultân hazretlerinin sarây-ı İrem nazîrlerine sâye-endâz-ı teşrîf buyurdular. Devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri dahi Üç Şerefeli Câmî'-i şerîfnde edâ

buyurmuşlardır. Ve tevkî'î paşa hazretleri, henüz sadr-ı 'âlî hazretleri teşrîflerinden mukaddemce, Noktacı'da edâ etmeleriyle evvelce, gelmişlerdir.

[Yev]üm'l-Cum 'a fî 29 R[ebî'ü'l-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretleri salât-ı cum'ayı Üç Şerefeli Câmi''de edâ buyurup ba'dehu sultân sarâyına teşrîf buyurmaları mukarrer olmağla devletlü, sa'âdetlü Dâmâd İbrahim Paşa Hazretleri, Nişâncı Mehemmed Paşa ile ma'an Murâdiyye'de edâ'-ı salât etmeleriyle şevketlü pâdişâhımızın teşrîflerinden haber verildikde, Dâmâd Paşa Hazretleri kat'an tevakkuf etmeyüp serî'an sarâylarına gelmişlerdir.

Sene 1128. gurre-i Rebî'ü'l-evvel'de Salı günü şevketlü, pâdişâh-ı mehâbetlü gerdûn-vekâr hazretleri ve devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri Galata Sarâyı'na teşrîf buyurmuşlardır.

(s. 57) **Sene 1128. Rebî'ü'l-'âhırın guresi yevm-i Erbi'â** vâki' olup şevketlü, kerâmetlü pâdişâh-ı ma'delet-penâh hazretleri ba'de edâ'-ı salâti'z-zuhr meştây-ı sadr-ı 'âlîye teşrîf buyurmuşlardır.

[Yev]mü's-Sebt fî 15 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda şevketlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretleri.

Sene 1128. Mâh-ı Rebî'ü'l-evvelin on dördüncü İsneyn günü Mısır hazînesi müjdecileri gelüp meştây-ı devletlerinde huzûr-ı sadr-ı 'âlîde iki nefer kimesneye hil'at ilbâs olunmuşdur.

Berây-ı merdüm-i Vâlî-i Mısır, hil'at-i hâss-ı sâde 1;

Berây-ı çavuş-ı ocak, hil'at-i hâss-ı sâde 1.

Mâh-ı mezbûrun on altıncı Çehârşenbih günü evvelki gün ba'de'l-'asr Mısır Hazînesi Astâne'de Bâb-ı Hümâyûn Hâzînesi'ne teslîm etdirilmekle üzerlerine ta'yîn olunan Mısır beyine ve sâ'ir yedi ocağın re'îslerine bu minvâl üzere hil'atleri ilbâs olunmuşdur.

Altıncı günü olmak üzere zabt olunmuşdur.

Sene 1128. Rebî'ü'l-'âhırın yedinci Sülâsâ günü galebe dîvânı olup bin yüz yirmi yedi reşen mevâcibi ihrâc olunmuşdur.

Ve **yevm-i mezbûrdan** bir gün evvel İsneyn günü kapıdan ric'at edüp fakîrhâneye geldikten sonra yine çavuş gelüp, "Ayasofya kurbunda devletlü sadr-ı 'âlî efendimizin sarâylarında re'îs efendi ister." deyü da'vet ve bu fakîr de vardıkda, "Yarınki gün dîvân olacaktır. İmdi bundan akdem hâcegân Dîvân-ı Hümâyûn'da Kal'a ve Evkâf ve Başmukâta'a ve Hâsalar kalemleri bâ-hatt-ı hümâyûn nîzâm verilmekle sâdır olan hatt-ı hümâyûn sûretini teşrifâta kayd ve hâcelerin yarınki gün tertîb-i cedîd olan yerlerine oturmaları.. tenbîh eylesin deyü husûs-ı mezbûrda sâdır olan hatt-ı hümâyûn sûretini kaydetdirüp sûret-i mezbûre iktizâsı üzere, aklâm-ı merkûmeden iki nefer hâceler henüz nâ-tamam olmağla geri kalup ikisi yerlerine ik'ad olunmalıdır." tenbîh buyurdular. Ana binâ'en ertesi Dîvân-ı Hümâyûn'da Kal'a hâcesi, Cizye Muhâsebesi hâcesi altına ve Küçük Evkâf hâcesi, Kal'a hâcesi altına iclâs olunmuşdur.

Sene 1128. Zî'l-ka'desi'nin onuncu günü ki yevmü'l-Ahad idi

Ordu-yı Hümâyûn tarafından rikâb-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnda olan mevâcib-hârân için icmâl (s. 58) gelüp mezbûr icmâl içinde mezkûr olan gerek rikâb-mânde yeniçeriyân-ı dergâh-ı 'âlî ve gerek mehterân-ı hayme ve ağayân-ı rikâb-ı hümâyûn [ağaları] ve bostaniyyân-ı Edirne ve aşçıyân ve helvâciyân ve sâ'ir hademe-i rikâb-ı hümâyûn için trtîb olunduğu üzere tetebbu' ve ba'dehu bu tarafda olan defterleri dahi im'ân olup iktizâ eden ziyâdesi dahi üzerine zammolunup min-haysi'l-mecmû' — kîse ile — akçe kûsûra bâliğ olmağla mukaddemâ sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn mûcibince huzûr-ı hümâyûna telhîs olup ba'dehu sâdır olan hatt-ı hümâyûn mazmûn-ı münîfi üzere yevm-i mezbûrda rikâb-ı müstetâb kâ'immakâmı olan devletlü, sa'âdetlü, 'inâyetlü Vezîr-i mûkerrem muhterem İbrahim Paşa Hazretleri fermân-ı 'âlîleriyle mu'tâd üzere sadr-ı ahkâmı düşeyüp her sınıfın iktizâ eden mevâcibleri ne mikdâr ise küme küme vaz' olup ba'dehu her sınıf mevcûd olmak üzere tenbîh olup hâzır olmağla devletlü vezîr-i müşârünileyh hazretlerine haber verildikde Dîvân-ı Hümâyûn kâ'idesi üzere devâtı bu kullarına teslîm edüp çavuşbaşı ağa ve kapıcılar kethudâsı ağa sîmîn 'asâlarıyla önlerine düşüp sa'âdet ile Dîvân-hâneye teşrif buyurup selâm ağası dahi mu'tâd üzere selâm alup sadr-ı ahkâma ku'ûd buyurduklarında 'izzetlü rikâb defterdârı efendi hazretleri yesâr[in]dan ve nişâncı efendi yemîninde oturup rûznâmçe-i evvel vekîli efendi ve baş-halîfesi ve sergi kâtibiher biri[nin] yedlerinde birer defter tutup rûznâmçe-i vekîli efendi esâmî esâmî okuyup 'ale't-tertîb her sınıfın mevâcibleri verildikde ağaları dâmen-bûs-ı hazret-i kâ'immakâmî edüp cümlesi tamâm oldukda defterdâr efendi ve nişâncı efendi ve

rûznâmçe-i evvel vekîli efendî ve sâ'irleri 'ale't-tertib dâmen-bûs edüp kimse kalmayacak sa'âdetle kıyâm ve büyük odaya teşrif buyurdular.

'An-câhib-i Ordu-yı Hümâyûn, kîse 52, kûsûr

Müretteb der-rikâb, kîse 71,5 kûsûr 4682.

[Yev]mü's-Sülâsâ 'arife-i adhâ fî 9 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Erbi'â 'îdü'l-adhâ fî 10 Z[î'l-hicce] sene [1]128

[Yev]mü'l-Ahad 'îdü'l-adhâ fî 10 Z[î'l-hicce] sene [1]129

[Yev]mü's-Sebt fî 3 Z[î'l-hicce] sene [1]128

Yevm-i mezbûrda istikbâl-i livâ'-i Resûl-i muhterem -salla'l-lâhu Te'âlâ 'aleyhi ve sellem- için (s. 59) Kazgan Köprüsü nâm mahalde ber-mûcib-i fermân-ı hümâyûn şevketlü, kerâmetlü pâdişâh-ı rûy-ı zemîn -halledel-l-lâhu Te'âlâ ilâ yevmi'd-dîn- hazretleri ve sadr-ı 'âlî ve kâ'immakâm paşa ve defterdâr paşa hazretleri için başka başka yemeklik çergeleri vaz' olunup mahall-i mezbûrdan birkaç dönüm ileride bir küçük taş köprünün biri Edirne tarafında şevketlü, mehâbetlü hünkârımız livâ'-i şerîfeyi istikbâl eyledikde devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri tahmînen bir dönüm yerden piyâdelenüp üç def'a zemîn-bûs olunduktan sonra rikâb-ı kâmyâb-ı şehriyârîye rûy-mâl eyledikten sonra.

[Yev]mü'l-Hamîs yevm 28 Z[î'l-hicce] sene 1129

Yevm-i mezbûrda devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri efendimiz huzûr-ı fâyizü'n-nûr-ı cenâb-ı pâdişâh-ı cihân-penâha varup mu'tâd üzere 'avdet-i sefer-i hümâyûnda teslîm-i Livâ'-i Rsûl-i Hudâ -'aleyhi afdalüt-tehâyâ- eylediklerinde, ertesi gün taraf-ı hümâyûn'dan da'vet olunmak de'b-i kadîm iken, bu def'a eğerçe bir iki gün te'hîr vâki' oldu, lâkin ziyâde 'inâyet ve 'avâtîf-ı şehriyârîye mazhar olmuşlardır.

Sene 1128 [Yev]mü'l-Hamîs fî 26 Zî'l-hicce'ti's-şerîfe

Kaplan Girây Hân'ın taraf-ı saltanat-ı 'aliyye'den Tımışvar Kal'ası mahsûr-ı düşmen-i dîn ya'nî tâbûr-ı mel'anet-karîn-ı Nemçe-i la'în olmağla sekiz kıt'a hatt-ı hümâyûn-ı isti'câl-i mazmûn ile kal'a-yı mezbûre üzerinde olan melâ'îne tefrika-endâz ola deyü ser-bevvâbân-ı dergâh-ı mu'allâ ile pey-der-pey me'mûr olmuşiken mu'accelen varmayup kal'a-yı mezbûreyi fırka-yı melâ'în zabt eyledikten sonra varup

hademât-ı dîn ü Devlet-i 'Aliyye'de tekâsülü zuhûr.

Ve **mâh-ı mezbûrun on sekizinci günü** huzûr-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnda meclis-i müşâverede kâ'iden ve kâ'imen her kimler var ise savâb-dîd re'y-i olan ne ise bilâ-men'-i nutk etmek için izn-i hümâyûn sâdır olup herkes 'alâ-kadr-i 'aklihi söyleyüp müşârunileyh Kaplan Girây Hân'ın tekâsülü mukarrer olduğun sadr-ı Rûm ve şeyh-zâde es-Seyyid Mehemed Efendi Hazretleri, "Şevketlü Pâdişâhım, da'î-i fakîrın semâ'an ma'lûmu olan taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den hânlara isti'câl olundukda on beş günlük merâhil ü menâzili günde tayyedüp me'mûr olduğu mahalle yetişmekdir. Bu hân, bu senede üç günlük menzili on beş gün belki dahi ziyâde vakitte tayyedemedi. Ma'lûm oldu ki, Devlet-i 'Aliyye'ye hıdmet, maksûdu değildir. Husûsan bu hıdmet, dîn-i mübîn hıdmetidir; tekâsülü azhar min en yahfâdır (أظهر من أن يخفى در)²³. dedikde, dergâh-ı 'âlî çavuşlarından Alkışcı Mehemed Çavuş demekle ma'rûf çavuş dahi kapı yanında bu fakîre berâber dururdu. Bir hatva ilerice tekaddüm edüp, "Şevketlü Efendim Hakk Subhânehu ve Te'âlâ vücûd-ı şerîfeini hatâdan hıfz eyleye. Devlet-i 'Aliyye'ye bu Hând'an eğer hıdmet me'mûl olunuor ise muhâl mesâbesindedir. Zîrâ ben kulun otuz seneden mütecâvizdir ki (s. 60) Dîvân-ı Hümâyûn hıdmetinde olmağla vâki' olan seferlerin birinden geri kalmadım. Ve bu sene şu devletlü kulunuz -deyü yeniçeri ağası Hüseyin Paşa'ya işâret edüp- belki hâtır sayup söylemeye, lâkin Tımişvar tarafına me'mûr oldukda ocağımız tarafından me'mûr olup bunlar ile ma'an gitmiş idim. Ben kulunu altı def'a irsâl etmiş idi. Bilâhire altıncı def'ada ziyâdece söz söyleyüp, "Devletlü Hân Hazretleri, böyle vakitte size emr ü fermânsız müsâra'at etmek gerek idi. Lutf edüp müsâra'at buyurasız." deyü bu misillü te'kîdi mutazammın söz söylediğimde "Ne var Tımişvarı alurlar ise; Edirne'den ötesi size kifâyet etmez mi?" deyü beni katletdire yazdı. Huzûr-ı hümâyûnunda kizb olmaz; muttali' olduğu mertebesin bunlar dahi söylesinler." deyü tevcîh-i hitâb eyledikde, müşârunileyh yeniçeri ağası Hüseyin Paşa dahi çavuş-ı merkûmu tasdîk edüp, "Vâki'an bu kulunuz altı def'a gönderdim. Takrîri üzere mukâtelesi vâki'dir." deyü cevâb buyurdular. Ba'dehu şevketlü hünkârımız hazretleri, "Kimi edelim?" deyü su'âl buyurdularında gedikli müteferrikalardan Ohrili İslâm Bey demekle ma'rûf bir kimesne, "Sa'âdet Girây hân olsun." dedikde sa'âdetlü kâ'immakâm paşa hazretleri "Kimdir ol Sa'âdet Girây diyen?" deyü su'âl buyurdukda İslâm Bey dahi, "ben kulun"

²³ Gizlenemeyecek kadar aşıkardır.

deyü cevâb verince, "Be-hey adam bir şeyi ki, aslı, ma' lûmun değildir; niçün fuzûlluk eder söylersin? Devlet-i 'Aliyye'ye Daltaban senesi sû'-i kâsd eden adam nice hizmet-i pâdişâhîde olur ve ol makûle adamı bu makâma nice takrîb edersiz?" deyü 'itâb-ı emîr-hitâb eyledikde kul kethudâsı ağa, "Efendim, bu makûle 'azl u nasb sözü bizim lisânımıza düşmez. Efendilerimizin bildiği anladığı ahvâli biz bilmeziz bu makûle husûs, umûr-ı mu'azzamadandır. Efendilerimize mufavvazdır." deyü cevâb-ı müskit ile bu bâbı seddeyledi.

Devlet Girây **Fî 25 Zî'l-hicce yevmü'l-Hamîsidi ki, sene 1128,** müşârunileyh Hân Hazretlerine huzûr-ı hümâyûnda ilbâs — hânî olup Bâbü's-sa'âdet'ti'ş-şerîfe'nin sağ cânibinde sadr-ı 'âlî hazretleri sağında semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi müşârunileyh hazretlerinin sağında devletlü Hân Hazretleri oturup bu mezkûrine (s. 61) mu'tâd üzere hil'atleri ilbâs olunmuşdur:

Berây-ı Tevâbi'-i Hazret-i Hân-ı 'Âlîşân

Ali Ağa, hil'at 1; Seyfullah Ağa, hil'at 1; Ali Efendi, hil'at 1; diğer Ali Efendi, hil'at 1;

Ömer Mirza, hil'at 1; Mahmud Mirza, hil'at 1; Behram Ağa, hil'at 1; Abdalbaki Mirza;

Abdulaziz Mirza; Ali Ağa; Kara Hasan-oğlu Ali Ağa; Hasan Bey; el-Hâc Salih; Ahmed Ağa;

Mehemmed Ağa; Yunus Ağa; Abdi Bey; Hüseyin Ağa; Mustafa Ağa; Mevlud Ağa;

Köse İbrahim Ağa, 'an-ağayân-ı sadr-ı 'âlî;

Abdalbaki Çavuş, 'an-Ahmed Girây ibn Safa Girây, hil'at-i kuşaklık;

Rehin olan Safa Girây hil'at-ı kuşaklık;

Kırım Girây ibin Safa Girây Hân, kuşaklık sevb 1;

Azamet Girây, Rehin Sultân-zâde, hil'at-ı kuşaklık 1;

Mehemmed Girây kuşaklık sevb 1;

İzzet Girây, kuşaklık 1;

Divân Efendisi, kuşaklık sevb 1;

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 2 M[uharrem]

Yevm-i mezbûrda celâdetlü hân 'âlîşân hazretleri devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri ile ma'an huzûr-ı hümayûn-ı şevket-makrûna varup Serrâchâne Köşkü Kapısı'ndan hadîka-yı hassaya duhûl ve Tîmûr Kapı'dan yine Kum Meydanı Köşkü'nde huzûr-ı şevket-makrûn-ı hazret-i şehinşâhîde zemîn-bûs-ı tevkîr olunduktan sonra Eflâk cânibine müte'allik ba'zı kelîmât-ı şerîfe ile tavsiye-i hümayûn buyurdularından sonra lîmonî çukaya kaplı erkân yenli bir kürk ilbâs olunup ve evlâdından mezkûrîne dahi elvân çukalar kaplı kontoş yenli kürkler ilbâs olunup ağır kemer raht ve ağır kesmeli bir doru esb-i sabâ-refîâr dahi ihdây-ı hümayûn buyurulup yine sadr-ı 'âlî sarâyına ma'iyetiyle gelüp celse-i hafifeden sonra çavuşbaşı ağa mu'tâd üzere konaklarına götürmüşlerdir :

Berây-ı hazret-i hân-ı 'âlî-şân, ferâce kaplı semmûr kürk, 'aded 1;

Berây-ı Nureddin Sultân Salih Girây, postîn-i semmûr kontoş, sevb 1;

(s. 62) *Berây-ı İslam Girây, hân-zâde postîn-i semmûr kontoş, sevb 1;*

Berây-ı Gâzî girây, Dâmâd-ı hân, postîn-i semmûr kontoş, sevb 1;

Berây-ı Maksud Girây, hân-zâde, postîn-i semmûr kontoş, sevb 1;

Berây-ı Zeynülabidin Girây, hân-zâde, postîn-i semmûr kontoş, sevb 1;

Berây-ı Murad Girây, Nureddin-zâde, postîn-i semmûr kontoş sevb 1;

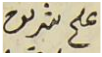
[Yev]mü'l-Ahad fî 18 S[afet] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sarây-ı sadr-ı 'âlîde vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı ve şeyhü'l-islâm efendi hazretleri ve sipâh u silâhdâr ağaları ve sadreyn-i muhteremeyn ve nakîbü'l-eşrâf ve Yeniçeri Ocağı ve sâ'ir ocakların erbâbı, yukarı büyük odada cem' olup taraf-ı selâtîn-i Tatar dârü'l-havâkîn olan vükelâ-yı devletden gelen mahzarlar mûcibince Sa'âdet Girây Sultân'ı dilhâhları üzere hân eylemek için meşveret olup karâr verilmişdir.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 27 S[afet] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda celâdetlü hân-ı zîşân Sa'âdet Girây Hân Hazretleri vedâ için huzûr-ı hümayûna varmak lâzım gelmeğın devletlü sadr-ı 'âlî hazretlerinin sarâylarına mukaddemâ kâ'immakâm paşa hazretleri ve defterdâr paşa hazretleri ve şeyhü'l-islâm efendi ve hân-ı 'âlî-şân da'vetle gelüp sâ'at-i nehâriyye altıda iken ibtidâ iki vezîr hem-'inân olup ba'dehu şeyhü'l-islâm efendi hazretleri beşer koçu ile ba'dehu

hân hazretleri sağda vezîr-i a'zamla hem-'inân olup müretteben ve ma'an gidilüp Serrâchâne Köşkü kapısından duhûl ve Tîmûr Kapı'dan anlar huzûr-ı hümâyûna vusûldan sonra ancak sekiz nefer sultânlar dahi Tîmûr Kapı'dan içeri duhûl edüp bi'l-cümle erbâb-ı dîvân ve etbâ'-ı hân Bâb-ı Hümâyûn'a gitmek üzere tenbîh olunmağla Bâb-ı Hümâyûn'a varılıp tevakkuf-ı yesîrden sonra huzûr-ı hümâyûn'da hân hazretlerine yeşil ferâce erkân kürk ve sultânlarla sekiz kıt'a elvân çuka kontoş kürkler ilbâs olunup, vüzerâ-yı 'izâm ve hân-ı zîşân ve sekiz nefer sultânlar Bâb-ı Hümâyûn'dan taşra çıktıklarında müşârunileyhim hazerâtı muvâcehelerinde hân etbâ'ından kırk nefer kimesneye hil'atler ilbâs olunup tertîb-i evvel üzere yine mukaddemâ çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ileri gidüp ba'dehum sa'âdetlü rikâb kâ'immakâmı ile defterdâr paşa hem-'inân olup müşârunileyhimânın ardında bu fakîr ve fakîrın ardında (s. 63) emîn-i çavuşân Şeyhî Ağa ve kâtib-i çavuşân Hayrullah Efendi ba'dehumâ re'îs efendi ve çavuşbaşı ağa ba'dehumâ vezîr-i a'zam ve hân hazretleri ke'l-evvel hân sağda, sâhib-i devlet solda hem-'inân oldukları hâlde Cîs-i Serrâchâne'nin, Beylerbeyi cânibine gidecek biri başından Tekye Kapısı'na gidecek mahalline gelince sa'âdetlü kâ'immakâm paşa ve defterdâr paşa hazretleri ma'an dönüp hân hazretlerini selâmlamağla durdukları gibi sadrîa'zam dahi at sıçradup vezîrân-ı müşârunileyhimâya berâber durup hân hazretleri dahi üçünü dahi selâmlayup Tekye Kapısı cânibine kendüye ta'yîn olunan çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ile çavuşbaşı ağa ile konaklarına teveccüh edüp yine vezîrân-ı müşârunileyhimâ hem-'inân oldukları hâlde sadr-ı 'âlî hazretleri önünde tertîb-i sâbık üzere gelüp Sarây-ı sadr-ı 'alîye nüzûl edüp bir mikdâr meksden sonra menzil-i sa'âdetlerine teşrîf eylediler.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** 'ale's-seher mu'tâd-ı kadîm üzere celâdetlü hân-ı 'âlî-şân huzûr-ı götürülüp herkesin kânûn üzere olan hil'at ve surreleri verilmişdir. Ancak noksânı ile verilmişdir ki tafsîli varak-pârede muharrerdir.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 29 S[afir] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda müşârunileyh hân hazretleri, kıbel-i şehriyârîden me'mûr olduğu mahalle gitmek için isti'câl olunmağla sa'âdetlü defterdâr-ı şikk-ı evvel Mehmed Paşa ve sa'âdetlü, devletlü kâ'immakâm-ı rikâb-ı hümâyûn vezîr-i mükerrem İbrahim Paşa, Sarây-ı Sadr-ı 'Âlî'ye gelüp mu'tâd üzere çavuşbaşı ağa hân hazretlerin da'vet için gönderilüp müşârunileyh hazretleri dahi sâ'at-i nehâriyye dört buçukda iken teşrîf eyledikde hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn ve ağayân-ı rikâb-ı

hümâyûn havâda küdüret olup.

Sene 1128, Zî'l-ka'desi'nin 23[.] günü Muhâdiyye Boğazı nâm mahalde on beş yirmi bin mikdârı Nemçe keferesi olup Boğdan tarafına teveccüh ve istîlâ etmek üzere olmağla mahall-i mezbûrda olan muhâfız ve hân hazretleri küffâr-ı dûzah-karârın ekserin katl ve esîr eyledikleri haberin müştemil hân tarafından mektûb-ı meserret-mashûb gelüp ba'dehu yirmi beşinci Çehârşenbih günü haber-i mezkûr müte'ekkid olmağla hân-ı 'âlî-şâna kürk irsâl olunmak üzere fermân-ı hümayûn şeref-yâfte-i sudûr olmağın rikâb-ı müstetâbda çavuşbaşı vekîli olan Şeyhî Ağa bu fakîre, "Hân tarafına irsâl olunacak kürk, çuka kaplı mı olur yoksa serâsere kaplı mı olur?" deyü su'âl ve, "Elbette *Defter-i Teşrifât'a* nazar eyle de bir pûsûla edüp tarafımıza irsâl eyle." demekle bu fakîr dahi, bin doksan yedi târîhinden beri *Defter-i Teşrifât'da* mukayyed bulunanlar cümlesi nîmtâne serâser kaplı ve hil'at-i hâssü'l-hâssa kaplı semmûr kürk deyü mukayyed bulunmağla bi-'aynihâ tahrîr edüp çavuş yediyle irsâl eyledikten sonra hazînedârbaşıya çavuşbaşı-ı mûmâileyh tarafından hân hazretlerine ve sultânlar (s. 64) ve gayrılara gönderilmek için bir tezkire tahrîr u irsâl olunmuş ki:

Hân-ı 'âlî-şâna hil'at-i hâssü'l-hâssa kaplı semmûr kürk;

Hil'at-i hâssü'l-hâss, 'aded 4 (sultânlar);

Hil'at-i kuşaklık 'aded 20 Mîrzâlara ve gayrılara.

Hil'athâ-ı mütennevi'a berây-ı irsâliye-i hazret-i hân-ı 'âlî-şân der-hân-i irsâl-kerden-i tırkeş-behâ;

Berây-ı hazret-i hân-ı 'âlî-şân, hil'at-i serâser bâ-post-ı semmûr, sevb 1;

Üstelük hil'at-i hâssü'l-hâs sevb 1 Tiğ-i mücevher kabza 1;

Berây-ı Kalgay Sultân, hil'at-i hâssü'l-hâs bâ-post-ı semmûr sevb 1;

Berây-ı sultânân-ı Şîrîn ve Kırım ve mîrzâyân, hil'at-i sevb 70;
(Hil'at-i hâssü'l-hâs, 'aded 30; hil'at-i kuşaklık, sevb) 40

Berây-ı tırkeş-behâ'-i hazret-i hân, sikke-i hasene 15000;

Berây-ı Kalgay Sultân, sikke-i hasene 2000.

Sa'âdetlü re'îs efendi hazretleri su'âl etmekle bin yüz yirmi dokuz Muharremi'nin dördüncü günü mahallinden kaydı ihrac ve minvâl-i muharrer üzere kâ'ime verilmiştir. **Fî 4 M[uharrem] sene 1129.**

[Yev]mü's-Sebt fî 8 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda bu fakîr, 'ale's-seher devletlü sadr-ı 'âlî kapısına varup ibtidâ kethudâ bey hazretleri ve 'izzetlü defterdâr efendi İskemle Odası'nda sohbet ederler idi. Celâdetlü hân hazretleri bugün huzûr-ı hümâyûna gidecektir. Ancak - akşam müzâkeresi sebk eylediği üzere- müşârunileyhin tevâbi'ine on beş tâk hil'at ilbâs olunmalıdır; ziyâde değil. Lâkin, kaftâncı, ihtiyâten "Ziyâde götürsün." deyü buyurdular. Bu fakîr dahi, ol minvâl üzere kaftâncıya tenbîh eylediğimde hazînedârbaşı kendi otuz kadar hil'at gönderdim. deyü cevâb eyledi. Ve ba'dehu sâ'at dört buçukda iken devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri teşrîf buyurup ba'dehu şeyhü'l-islâm efendi hazretlerini da'vete, re'îs efendi irsâl olundu. Ve sâ'at beşi tecâvüz eyledikde, çavuşbaşı ağa, mu'tâd üzere, birkaç çavuşân-ı dergâh-ı 'âlîyle celâdetlü hân hazretlerini da'vete gittiler. Ba'dehu fazîletlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri ve celâdetlü hân-ı 'âlî-şân hazretleri dahi sâ'at altıya karîb teşrîf buyurup rub' sâ'at mikdârı meksden sonra taraf-ı bâhirü'ş-şeref-i hazret-i şehriyârîden izn-i hümâyûn sudûrunu (s. 65) ihbâr için baltacılar kethudâsı gelüp bilâ-tevakkuf bu siyâk üzere süvâr olup cisr-i Serrâchâne'den mürûr ve köşk kapısından içeri duhûl ve Timûr Kapı'ya varılmışdır:

Kûlâğûz (kılavuz) çavuş;

Çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî, telleriyle ve telsiz;

Ağayân-ı hazret-i vezîr-i mükerrem kâ'immakâm paşa;

Re'îs efendi; Çavuşbaşı ağa;

Şeyhü'l-islâm efendi; Kâ'immakâm paşa hazretleri;

Yine çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî;

Emîn-i gedikliyân; Teşrîfâtî-i Dîvân;

Kâtib-i çavuşân; Emîn-i çavuşân;

Kethudâ-yı bevvâbîn-i sadr-ı 'âlî; Selâm ağası;

Celâdetlü hân-ı 'âlîşân; Devletlü sadr-ı 'âlî-kadr-ı zişân;

Ağayân-ı enderûn-ı hazret-i sadr-ı 'âlî-kadr ve Kâ'immakâm paşa.

Ve ba'dehum mahlût tevâbi'-i hân-ı 'âlî-şân ve muhzır ağa yoldaşları ve bi'lcümlü bu üslûb üzere Timûr Kapı'ya karîb cisrden beri hasekî ağa odası mukâbilinde rikâb-ı hümâyûn ağaları devletlü, sa'âdetlü dâmâd-ı hazret-i Şehriyârî

İbrahim Paşa Efendimiz Hazretlerini istikbâl ve selâmlayup müşârunileyh hazretleri ve şeyhü'l-islâm efendi hazretleri geçince devletlü sadr-ı 'âlî-kadr efendimiz hazretlerini ve celâdetlü hân-ı 'âlî-şân hazretlerini dahi selâmlayup ve önlerince Tîmûr Kapı'ya dek gidüp Bâb-ı Sa'âdet-me'âb-ı mezkûr önünde müşârunileyhim hazerâtı nüzûl ve ma'iyyetiyle celse-i hafifeden sonra huzûr-ı fâyizu'n-nûr-ı hazret-i cihândarîye duhûl buyurdular. Ber-vech-i mu'tâd Dârü's-sa'âde ve Bâbü's-sa'âde ağaları ve silâhdâr ağa ile tahtgâh-i devlet-i hüsrevâniyye olan odadan hâric müştemilât-ı Kasr-ı Hümâyûn'dan Ble mahalde gâliben nîm sâ'at mikdârı meks ve kahve ve şerbet ve buhûr ile ikrâm olunup huzûr-ı hümâyûna duhûl ve iki sâ'ata karîb müvâcehe-i hümâyûnda pâbercâ vukûf u kıyâm olup muhâtaba-i celîle-i pâdişâhâne ve mükâleme-i 'aliyye-i mülûkâne ve vesâyâ-yı şerîfe-i sultâniyye ile müşerref olduklarından sonra ibkâ-yı mansıb-ı hânîye müş'ir olmak üzere hilâf-ı mu'tâd mahsûs-ı vüzera-yı 'izâm olan serâser kaplı kürk ilbâsıyla hân hazretleri mükerrerem olduktan sonra bu sene-i mübârekede Belgrad cânibine mukaddemâ ser'asker-i Tatar-ı sabâ-refâtâr olan pûr-ı necâbet-nijâdı Halim Girây Sultân dahi açık yeşil çuka kontoş kaplı paça semmûr kürk ile ikrâm olunmuşdur. Ba'dehu tertîb-i sâbık üzere yine sarây-ı hazret-i sadr-ı 'âlîye geldiler. Geçen sene Safer'in yirmi yedinci günü huzûr-ı hümâyûndan çıkup cîsr-i Serrâchâne'den 'ubûr olunduktan sonra Beylerbeyi Câmî'î köşesinden celâdetlü hân-ı 'âlî-şân hazretleri ayrılmak lâzım geldikde bulunan vüzerâ-yı 'izâm efendilerimiz (s. 66) sokak ağzında vâki' olan çeşme önünde hân hazretlerini selâmlayup hân hazretleri menzil-i sa'âdetlerine da'vet olunduğu üslûb üzere ta'yîn olunan çavuşân-ı dergâh-ı 'âlîden ziyâde birkaç çavuşân ve kâtib-i çavuşân ve emîn-i çavuşân ve 'izzetlü çavuşbaşı ağa ma'an önlerine düşüp gitmişlerdir. Bu sene-i mübârekede sarây-ı sadr-ı 'âlîye ma'an teşrîf eylediler. Ve bir mikdâr teneffüs ü istirâhatdan ve kahve ve şerbet ve buhûr ile ikrâmdan sonra mu'tâd üzere devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri nerdübân başına dek teşyî' ve süvâr oldukları hinde alkışlanup ancak me'mûr olan çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ile menzil-i sa'âdetlerine teşrîf buyurmuşlardır.

Yevmü'l-Erbi'â fî 17 Z[î'l-hicce] sene [1]128 Görülmüşdür.

Yevmü'l-Cum'a fî 10 Görülmüşdür.

Yevmü'l-Erbi'â fî 27 Z[î'l-hicce] sene [1]129 Görülmüşdür.

Yevmü's-Sülâsâ fî gurre-i M[uharrem] 1129, Kânûn-ı evvel'in

dördüncü günü idi.

Gurre-i Muharremü'l-harâm sene 1129, yevm-i Sülâsâ vâki' olmuştur. Hakk subhânehü ve Te'âlâ 'âmme-i 'ibâdü'l-lâh üzerine hayr-encâm edüp sâhib-i zamân pâdişâh-ı dîn-i İslâm hazretleri hıfz-ı emânında edüp kâffe-i 'ibâd üzerine sâye-i devletlerin mebsût edüp düşmen-i devlet ve dîn olan fırka-ı melâ'în üzerine gâlib ve cunûd-ı İslâmiyyeyi berren ve bahren mansûr u mesrûr ve düşmen-i dîni mehzûm^u hâksar u mekhûr eyleye, -âmîn bi-câh' seyyidinâ Muhammedü'l-Emîn-.

[Yev]mü'l-Cum'a fi 25 M[uharrem] sene 1129

Yevm-i mezbûrda hünkârımız salât-ı cum'ayı Sultân Selim Câmi'i'nde edâ ve Hadîka-yı Hâssa'ya seyl basmağı ile câmi'-i şerîfe zehâbında ve 'avdetinde Bâb-ı Hümâyûn'dan çıkup ve Bâb-ı Hümâyûn'dan duhûl eylediler.

[Yev]mü'l-Cum'a fi 9 S[afar] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü kerâmetlü pâdişâh-ı rub'-i meskûn -müdde zılluhu ilâ-yevm-i yüb'asûn- hazretleri salât-ı cum'ayı Üç şerefeli Câmi'-i Şerîfin'de edâ buyurmuşlar idi. Devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri dahi Sultân Selim Câmi'-i Şerîfin'de edâ buyurup semâhatlü fazîletlü (s. 67) şeyhü'l-islâm -sellemehü'l-Meliku'l-'Allâm- İsmail Efendi Hazretlerine 'alâ-tarîki'z-ziyâre varup vâfir-i sohbet-i hâss buyurdular.

[Yev]mü'l-İsneyn fi 28 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda benât-ı 'ismet-simât şehriyârîden dürre-i iklîl-i saltanat 'Âyişe Sultân nâm duhter-i vâlâ güherleri kazâ-ı كنا ve hıramân-ı Çemenistan-ı bekâ olup mu'tâd-ı kadîm üzere vüzerâ-yı 'izâm ve 'ulemâ-yı kirâm-ı zevî'l-ihtirâm ve a'yân-ı saltanat sarây-ı hazret-i sadr-ı 'âlîye cem' olup sa'âdetlü sadr-ı 'âlî bu fakîre tevcîh-i hitâb edüp, "Sultânlar vefâtında, vüzerâ ve 'ulemâ 'orf ve erkân ve kallâvî giyerler mi?" deyü su'âl "buyurdukda, hayır ancak şehzâdegân ve vâlîde sultân hazretleri vefâtında olur; sultânlar cenâzesinde kânûn değildir." deyü cevâb eyledim. Kethudâ bey hazretleri 'arz odası suffasının kenârında ağalardan birine, "Vakit tengdir, lâkin hemân medfen bir hoşça mu'tâd üzere kârgîr yapısından ve mahalli vüs'at üzere olsun, zirâ sonra üzerine kubbe binâ olunmakda 'üsret olmaya deyü." tenbîh buyurdular. Manyâs Kapısı'nda Dârü'l-hadîs'de defn olunmak üzere taraf-ı pâdişâhîden tenbîh-i Hümâyûn olmuştur.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 8 S[afêr] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda biniş tarîkiyle devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri Akpınar nâm mahalle teşrîf buyurmuşlardır.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 22 S[afêr] sene 1129

Yevm-i mezbûrda devletlü sadr-ı 'âlî-kadr hazretleri ve devletlü kâ'immakâm-ı 'âlî-makâm hazretleri Tîmûrtaş nâm mahalle biniş tarîkiyle gidüp tüfenk-endâzlara râkiben ü râcilen tüfenk atdırmışlardır.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 4 R[ebî'ül-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri biniş tarîkiyle Bucuktepe nâm mahalle gidüp semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri ve dâmâd-ı şehriyârî devletlü İbrahim Paşa Hazretleri ve Nişâncı Mehemmed Paşa hazretleri dahi cem' olmuşlar idi. Lâkin Dâmâd Mehemmed Paşa Hazretleri Hind elçisine ziyâfet etmekle anlar bulunmamışlardı.

Yevm-i mezbûrda vezîr-i müşârünileyh hazretleri elçi-i mezbûru ziyâfet ü ikrâm eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 11 R[ebî'ül-âhır] sene [1]129

Yevm-i mezbûr ta'til olmağla cümleten vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı ve defterdâr efendi hazretleri Bucuktepe nâm mahalle gidüp biniş tarîkiyle mahall-i mezbûrda ictimâ' ve müşâvir-i umûr-ı Devlet-i 'Aliyye evkât-güzâr olmuşlardır.

(s. 68) [Yev]mü'l-Hamîs fî 10 CA [Cumâde'l-âhıre] sene [1129]

Yevm-i mezbûrda sâbıkâ Van Mutasarrıfı Hüseyin Paşa top ta'limi olunan mahalde biniş olunmağla sâyebân kurulup âlây gösterüp kendüye dîvân efendisi ve kethudâsı.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 25 R[ebî'ül-âhır] sene [1]129²⁴

Yevm-i mezbûrda cümle vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı, yine biniş tarîkiyle Tîmûrtaş mahalle teşrîf buyurmuşlardır.

²⁴ Bu kaydın üzerinde "Görölmüşdür" diye not bulunmaktadır.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 20 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda ta'îl olunmağla devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri ve devletlü kâ'immakâm-ı rikâb-ı hümâyûn biniş tarîkiyle Vezîrbâğçesi nâm mahalle gidüp ba'zı umûr-ı mühimmeyi mükâleme ü müşâvere buyurmuşlardır.

Ve yevm-i mezbûrda sa'âdetlü defterdâr efendi evvel bahâr-ı huçeste-âsârda sefer-i hümâyûn vukû'unda Sofya yolundan sol cânibinde olan Üsküb yoluna ba'zı düşen umûr-ı mühimme için menzil ile gidilmek iktizâ eyledikde, Üsküb yolu üzerinde vâki' olan bilâd u kasabâta orta yoldan dağaşurı her bir belde ve kasaba kaçır sâ'at idüğün erbâb vukûf u haberden istifsâr ve ihtiyâten tahrîr eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 14 S[afer] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretlerinin ba'de tulû'î-şems cevher-tâc-ı saltanat-ı gurre-i garrâ-yı felek-i devlet bir şehzâde-i civân-baht meymenet-i mukaddemleri dünyaya gelüp ism-i şerîflerin, "Mustafa" tesmiye eylemişler. Ve üç gün ahşam ve sabâhda be-her yevm ü leylede beşer altışar nevbet mehterhâne darb olunup 'akîbinde Sarây-ı Hümâyûn'da vaz' olunan toplardan on beşer top atılmak üzere *fermân-ı 'âlî ...* -Bârî-i Te'âlâ kudûm-ı şerîfin mukaddime-i hayr eyleye-.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 23 S[afer] sene [1]129

Bundan akdem.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 11 Receb²⁵ fî sene

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 28 S[afer] sene 1129

(s. 69) [Yev]mü'l-Erbi'â fî 12 RA[Rebî'ü'l-evvel] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü kerâmetlü pâdişâh cihân-penâh hazretlerinin kerîme-i mükerreremeleri dürret-u iklîlî'l-muhadderât Fatıma Sultân -dâmet 'ismetühâ-hazretleri hâlen zînet-efzâ-yı vezâret olan İbrahim Paşa hazretlerine nâmzed olmağla iki gün mukaddem Sarây-ı Hümâyûn'da kendü sarâylarına çıkup vezîr-i müşârunileyh taraflarından rütbe-i vezâretle nişâncı olan Kara Mehemmed Paşa vekîl-i 'akd-ı

²⁵ Safer ayı sırasında, "Recep" Recep Tarihi bulunmaktadır.

‘ismetlü sultân; sultân-ı müşârunileyhâ hazretleri taraflarından dahi Dârü's-sa‘âdeti’s-şerîfe ağası vekîl olup ‘ale's-saher sarây-ı mezbûra varılıp ağırlık nâmıyla paşa-yı müşârunileyh taraflarında hâzır u âmâde olan boğçaları nişâncı paşanın çukadârlarına ve kendi çukadarlarına verilüp kânûn üzere semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri tarafeynin vekâletiyile ‘akd edüp, Mukaddemâ paşa-yı müşârunileyh Çorlulu Ali Paşa'nın, sultânı, Receb Paşa'ya "ne vechle ‘akd olunup ne mikdâr kürk ü hil‘at ilbâs olunduğunu re‘yü'l-‘ayn *teşrifât defterinde* tettebbu‘ edüp muktazâ-yı vakte göre tumturâk ve ihtişâma olunmamak üzere, murâd-ı hümâyûn ber-vech-i ihtisâr olmasıdır," deyü ancak şeyhü'l-islâm efendi ve Dârü's-sa‘âde ağası ve vekîl olan nişâncı paşaya bir kürk — hil‘at ilbâs olunmuşdur.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** kânûn-ı kadîm üzere Sultân Selim Câmî‘-i şerîfnde Mevlid-i Resûl-i ekrem -salla'l-lâhu Te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem- kırâ‘et etdirilüp sâ‘at-i nehâriyye dörtde iken sadrî‘zam hazretleri ve beşe çeyrek kaldıkda şevketlü kerâmetlü pâdişâhımız hazretleri teşrif-i hümâyûnlarıyla câmî‘-i şerîfe safâ-bahş ve pertev-endâz olmuşlardır. Ve tertîb-i kadîm üzere icrâ-yı merâsim olup Galata Voyvodası Ahmed Ağa ser-i mû ihlâl etmeyüp.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 13 RA [Rebî‘ü'l-evvel] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mansıb-nişîn-i saltanat olan Fatıma -dâmet ‘ismetühâ-hazretlerinin Sarây-ı dil-güşâlarında dâmâd-ı şehriyârî olan devletlü sa‘âdetlü İbrahim Paşa Hazretleri ziyâfet tenbîh edüp semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri ve devletlü sadr-ı ‘âlî hazretleri ve nişâncı Mehemed Paşa ve Dârü's-sa‘âdeti’s-Şerîfe ağası hazretlerine ba‘de'l-mağrib ziyâfet edüp ba‘de'l-‘işâ sadr-ı ‘âlî hazretlerine bir erkân kürkü ve şeyhü'l-islâm efendiye ve nişâncı paşaya ve Dârü's-sa‘âde ağasına mukaddemâ birer kürk ilbâs olunmağın anlar kalup vezîr-i a‘zam hazretleri gitdikden sonra mu‘tâd üzere harem-i sa‘âdet nüdemâlarına.

[Yev]mü's-Sebt fî 12 M[uharrem] sene 1129

‘Âdet-i

*Kadîme-i ‘âvâ‘id-i ser-tûğkeşân-ı hassa ‘an-câhib-i vüzerâ-yı
‘izâm ve mîr-i mîrân ve ümerâ‘-i zevîl- ihtîrâm der-hîn-i tevcîh*

olan ve mîr-i mîrânlık ve emâret def‘aten bibâb dehüm

ber-mûcib-i mu‘tâd-ı kadîm bâ-telhîs ve fermân-ı ‘âlî.

*Hil'at-i kuşaklık sevb 1 Çuka donluk sevb 1 Kumâş donluk
sevb 1*

Resm-i tûğ gurus, 'aded 4

(s. 70) "Vech-i meşrûh üzere 'avâyid-i mezkûre, mu'tâd-ı kadîm olup taraf-ı saltanat-ı 'aliyyeden müceddeden ve ibtidâ' en def'a-i vâhidede üç tûğ yâhûd mîr-i mîrânlık üzerine bir tûğ ihsân olunup vezâret ile ser-efrâz olan vüzerâ-yı 'izâm hazerâtı lâzım gelen tûğ-ı meymenet-furû'u ancak ser-tûğkeşân-ı hâssa kullarından alup ve merkûm kullarına be-her tûğ için resm-i behâ kırkar gurus ve bir sevb kuşaklık hil'at ve bir donluk çuka ve bir donluk atlas ve kezâlik minvâl-i muharrer üzere olan mîr-i mîrân ve ümerâ'-i zî-şân be-her tûğ için kırkar gurus ve bir donluk çuka ve bir donluk atlas verüp müşârünileyhim hazerâtı, kendüleri Devlet-i 'Aliyye'de buldukları hâlde kendüleri; ve taşra'da buldukları hâlde kapı kethudâları verüp ve 'avâyid-i mezkûre, ma'îşetin medârı olmağla noksân teklîfi ile merkûme gadr olunmamak bâbında telhîs mucebince bin yüz on bir ve yüz on sekiz ve yüz yirmi dört senelerinde şeref-yâfte-i sudûr olan *fermân-ı 'âliler Defter-i Teşrifât*'da mastûr u mukayyedir. Fermân-ı sultânımındır." deyü **yevm-i mezbûrda** derkenâr olunmuşdur.

[Yev]mü'l-Ahad fî 20 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretleri taraf-ı şerîflerinden sadr-ı 'âlî hazretleri iç ağaları mu'tâd üzere Kum Meydânı Kasrı önünde cirîd oynamak için tenbîh-i hümâyûn vâki' olup devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri dahi -iki re's donanmış ve üç re's sâde çul? ile- beş re's esb-i perî-peyker ve beş kıt'a boğça yâhût dokuz kıt'a boğça-i pür-tuhâf u tefârik ihdâ' u pişkeş takdîm edüp ve ber-mûceb-i *fermân-ı hümâyûn* iç ağaları ve sâ'ir takımı ile ve şeyhü'l-islâm hazretleri ile tebrîk-i vilâdet için huzûr-ı hümâyûna varmışlardır.

[Yev]mü'l-Hamîs gurre-i Saferü'l-hayr

Yevm-i mezbûr târîh-i Farsî-i kadîmin bin seksen altıncı senesi Tîr mâh-ı kadîmin on sekizinci günü ve târîh-i Kıbt'ın bin dört yüz otuz üçüncü senesi Tûbe-i Kıbtın sekizinci ve târîh-i Rûmî'nin iki bin yirmi sekizinci senesi Kânûn-ı Sânisinin üçüncü günü vâki' olmuşdur.

[Yev]mü's-Sulâsâ fî 10 Ramazânu'l-mübârek sene [1]129

İkâmet der-menzil-i Sofya

Yevm-i mezbûrda rikâb-ı hümâyûn kâ'immakâmı vezîr-i mükerrer İbrahim Paşa Hazretleri'nin kethudâsı Mehmed Ağa ve Çavuşbaşı Ahmed Ağa ve rikâb defterdârı Osman Efendi ve başbâkîkulu el-Hâc Mustafa Ağa ve Yedekçi-zâde Ali Efendi ve Arpa Emîni Halîl Efendi ve gayrılar bi'l-cümle kethudâ bey çergesinde müctemi' olmuşlar. Evvelki gün Ordu-yı Hümâyûn tarafından sa'âdetlü sadr-ı 'âlî hazretlerinin bir çukadârı celâdetlü hân-ı 'âlî-şân hazretleri Ordu-yı Hümâyûna mülhak olduğu haberin mütazammın mektûbla gelmişdirki müşârunileyh bu sene-i mübârekede bir vechle geldi ki sinîn-i (s. 71) sabıkadan bir vakitte bu minvâl üzere ber-hân gelmemişdir. Hem-ân yirmi bin mikdârı cebe-puş ve tüfenk-endâz olup kol kol müte'ayyen dört sultân ile yüz bin Tatar'dan ziyâde cem'iyetle Ramazân-ı Şerîf'in üçüncü Erbi'â gün[ü] dâhil-i Ordu-yı Hümâyûn olmuşdur. Ve bir gün evvel istikbâl olunup yemeklik olmuşdur. Ve yemeklikde müşâvere olunup bi'l-ittifâk, "Sebt günü her taraftan küffâr-ı hâksâr üzerine hücum ve yürüyüş olunmak için niyyetleri karâr-dâde olmuşdur." deyü haber verilmekle mu'tâd üzere taraf-ı şehriyârîden kılıç ve tırkeş ve hil'at-i mülûkâne gönderilmek şeref-sudûr bulan *fermân-ı hümâyûn* mûcibince kılıç ve tırkeş ve hil'at tedârik olunup, lâkin hil'at husûsunda muharrerül-esâmî olan a'yân-ı devlet ihtilâf ve ba'zıları, "Kapaniçe irsâl oluna gelmişdir", deyü muğâlata edüp çavuşbaşı vekîli Ahmed Ağa "Moskov Seferi'nde vüzerâya irsâl u ilbâs olunan hâss'ül-hâss hil'at kaplı kürk irsâl olunmuş idi. Ve kânûn böyledir." demiş. Ancak ser-rişte-i ihtilâf münkati' olmamağla bu fakîr kethudâ bey tarafından çukadâr gelmek ile vardıkda başbâkîkulu ağa vekîli el-Hâc Mustafa Ağa sa'âdetle "kanı senin kitâbların yanında yok mu? gör ne yazar? Hân hazretlerine kılıç kaftân gönderilecektir. Ne asl kürk gider, Kapaniçe mi yohsa serâsere kaplı vüzerâya gönderilen kürk gibi mi gider?" dedikde, bu fakîr dahi mevcûd bulunan kayıdların mahallerin açup bin yüz altı senesinden beri Selîm Girây Hân ve Sa'âdet Girây ve Safa Girây ve gayrilere vâki' olan irsâliyye hil'at kayıdların gösterüp defterdâr vekîli efendi dahi defteri kendi alup hûzur-ı sa'âdet-i hazret-i kâ'immakâmîye alup bu fakîr dahi ma'an vardıkda devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri bile, "'Aynî ile böyle olduğu ma'lûmumuzdur." deyü zeyilde muharrer olduğu vech üzere serâsere kaplı kürk ve şemşîr ve tırkeş tedâriki için tenbîh-i 'âlî buyurup derhâl kendi taraflarından bir sevb hâssü'l-hâss hil'at olmağla ana kaplanup bir sâ'at evvel tekmîli için tenbîh-i ekîd buyurmalarıyla kethudâ bey çergesinde kaplanup ve kılıç bendi hâzır bulunmağla arpa emîni Halîl Efendi'nin kılıç bendini alup kezâlik tırkeş dahi tedârik olunup.

İrsâliyye ve in'âm-ı hil'at-i mülûkâne berây-ı hazret-i hân-ı 'âlî-şân der-hîn-i haber âmeden ez-âmeden-i müşârunileyh dâru'l-cihâd-ı Belgrad el-vâki' der-sene [1]129

Hil'at-i hâssü'l-hâss bâ-post-ı semmûr, sevb 1; Hil'at-i hâssü'l-hâss-ı üstlük sevb 1.

Şemşîr-i murassa', kabza 1.

Tırkeş-i murassa', 'aded 1.

Vech-i meşrûh üzere hâzır u âmâde etdirilüp sâlâr-âhûr Şehrîyârî Süleymân Ağa yediyle irsâl olunmağın işbu mahalle sebt olundu. Bundan akdem vâki' olan irsâliyye kaydlarında Kalğay Sultân ve sâ'ir mîrzâyân ve salâtîn için dahi ecnâs-ı mütenevvi'a hil'atler irsâl olunduğu kaydları dahi olmağla, "Bunlar iktizâ eylemez. Ancak hân hazretlerinin kürkü ve tırkeş ve kılıç irsâl olunsun da mîrzâyân u sultânlara. (s. 72) Ordu-yı Hümâyûnda olan hil'atlerden ilbâs olunsun." deyü buyurdular.

[Yev]mü'l-Erbi' â fi 11 Ramazân sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Dârü'l-cihâd-ı Belgrad'da olan 'asâkir-i İslâm-ı zaferencâma bahşiş ü in'âm için yüz kîse akçe göndermek üzere fermân olunmağın sipâh ve silâhdâr ocaklarından ellişer nefer ve cebeci ve topçu ocaklarından bir mikdâr adamlar ile dergâh-ı mu'allâ Kapıcıbaşılardan Dâye-zâde Mustafa Ağa ta'yîn u irsâl olunmuşdur.

Yevm-i mezbûrda Mîr-i 'alem İsmail Bey ta'yîn olup sipâh ve silâhdâr ve bostaniyân ve sâ'ir süvârî ve piyâdegân zümrelerinden bir mikdâr adamlar ta'yîn olup yine Ordu-yı Hümâyûn tarafına zencirli olmak üzere dört bin altun gönderilmiş idi. Halkalı nâm mahalle varup yine geri ric'at eylemiş. Ba'de's-seher kuşluk vaktine kalmayup geri 'avdet eylemişler. Lâkin meblağ-ı merkûmu Dâye-zâde'ye yetiştürüp teslîm eyledik. Ancak cizyedârı, kırk kîse akçe göndermiş. Ana musâdefe edüp bize verdiler. Ol akçedir ki getürdük deyü bir nâ-müvecceh kelâm peydâ edüp ric'atlerine sebep ne olduğun ketm ü ihfâ eylediler.

[Yev]mü'l-Ahad fi 22 Ramazân sene [1]129

İkâmet der-menzil-i Sofya

Yevm-i mezbûrda Niş'te Ordu-]yı[tarafından hâss ahûr halîfesi ve koz-bekçi gece gelüp Belgrad ahâlisi yevm-i nifârda düşmen-i dîn metrislerinden yirmi dört

‘aded topları çivileyüp ve dört ‘aded topları derûn-ı kal‘aya nakl eyledikleri haberlerin getürüp.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 23 Ramazân sene [1]129

Hareket ‘an-menzil-i Sofya ve nüzûl be-menzil-i Hân-ı Cedîd

Yevm-i mezbûrda Şâfi‘î vaktinde salât-ı fecr edâ olunup sâ‘at-i leylîyye dokuzda iken süvâr ve fenây-ı şehri güzerân eyledikten sonra ahâlî-i vilâyetden müftî ve muhtârul-e‘imme ve kâdî-yı belde olan Feyzullah-zâde, Duatpesi nâm mahalde selâmlayup ba‘dehu Küçük Çelebi dâmâdı Vezîr-i Mükerrerem İbrahim Paşa evvelki gün bi'l-asâle Rûm-ili vâlîsi olmak üzere ilbâs-ı hil‘at olunup iktizâsı üzere muhâfazaya müte‘allik olan umûr u ahvâlde ihtimâm ve piyâde ve süvârî ve levendât tahrîr edüp gerek rikâb-ı hümâyûn ve gerek Ordu-yı Hümâyûn câniblerinden vâki‘ olan zuhûrâtı dahi vilâyetin muktazâ-yı hâline göre tatbîk ederek hıdmet-i muhâfazada bezl-i iktidâr edüp ve rikâb-ı hümâyûna i‘lâmı muktazî olan ahvâli ifâde eyleye.

Ve **yevm-i (s. 73) mezbûrda** henüz İhtimân menziline nüzûlden mukaddem yemeklik olan mahalde dergâh-ı ‘âlî çavuşlarından iki nefer çavuş ta‘yîn olunup orduy[da mevcûd olan topların yirmi kıt‘asın Niş’e göndermek üzere tasmîm olunmuş iken topçuları ve ‘arabacıları yükledüp bizim ardımızdan anlar dahi ric‘at eyledikleri ecilden geri Sofya'ya döndürüp İbrahim Paşa hazretlerinden vusûlü haberini müş‘ir kağıd götürmek üzere beyâz üstüne *fermân-ı ‘âlî* ve İbrahim Paşa'ya hitâben mektûb tahrîr u irsâl olundu.

[Yev]mü'l-Erbi‘â fî 25 Ramazân sene [1]129

Der-menzil-i Köstence

sâ‘at ‘aded 1.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 26 Ramazân sene [1]129

Der-menzil-i Kız-derbendi be-nâm-ı Saruhan beyli

Sâ‘at ‘aded 2.

[Yev]mü'l-Cum‘a fî 27 Ramazân sene [1]129

Nüzûl u ikâmet der-menzil-i Tatar-bazarı.

Yevm-i mezbûrda menzil-i mezbûra nüzûl.

Yevmü's-Sebt fî 28 sene

Yevm-i mezûrda sa'âdetlü kâ'immakâm Paşa hazretleri bu kullarına, "Ordu-yı Hümâyûnda olup 'îd-i şerîf vâki' oldukda dâmen-bûs-1 şehriyârî ne vechle vâki' olmuşdur." deyü fermân eylediler. Bu kulları dahi merhûm Sultân Mehemed Hân, Hâcî-oğlu Bâzârî Kışlağında ve Sultân Süleyman merhûm Sofya'da oldukları vakitlerde Ordu-yı Hümâyûnda vâki' olan 'îdlerde dâmen-bûs-1 şehriyârî sûretlerin ihrâc eylediğimde deftere kendüleri nazar edüp tertîb-i sûretten kat'-1 nazar," Benim re'yim üzere, Dîvân Ta'âmı olunmamak münâsib görünür, ancak şeyhü'l-islâm efendi dahi ne re'y eder, görelim." deyü ihrâc eylediğimiz sûreti kendi kalemleriyle icmâl edüp gönderdiler. Anlar dahi ta'âm olunmamağı istihsân edüp ol minvâl üzere karâr-dâde olmuşdur.

[Yev]mü'l-Ahad fî 29 Ramazân sene 1129

Yevm-i mezbûrda sa'âdelü kâ'immakâm Paşa hazretleri, şeyhü'l-islâm efendi'ye ber-vech-i mu'tâd tebrîk-i 'îd-i Fıtr için varup anlar dahi ba'de'l-'asr otâğ-ı muhterem kâ'immakâmîye gelmişlerdir. Ve herkes bulunduğu hey'et ve kıyâfetle mu'âyede olunmuşdur.

Ve **yevm-i mezbûrda** semâhatlü sadreyn-i muhteremeyn hazretleri dahi kâ'immakâm paşa hazretlerine. (s. 74) tebrîk-i 'îd için gelmişlerdir.

[Yev]mü'l-Îsneyn fî 30 Ramazân sene [1]129

Yevm-i mezbûr Edirne ve Filibe ve sâ'ir kazâlarda gurre-i Ramazân **yevmü'l-Ahad** olduğu sâbit olup yevm-i 'arife olmağla erbâb-ı Dîvân-ı Hümâyûn ve ocaklı dest-bûs-1 hazret-i kâ'immakâmîye gelmişlerdir. Ancak 'alâ-cenâhi's-sefer olup bi-emri'l-lâhi Te'âlâ bu makûle masâ'ib u devâhi-i müte'âkibe olup kibâr u sigâr gamgîn u mahzûn olmağla icrâ-yı merâsim kaydında olunmayup herkes buldukları siyâb-i sefer ile devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri dahi, "İcrây-ı merâsim kaydında olman, herkes ne vechle ve ne tertîb üzere gelirler ise gelsinler." deyü *fermân-ı âli* buyurmuşlar idi. Binâ'en 'alâ-zâlik tertîb u rusûma mürâ'ât olunmayup Dîvân çergesinde ku'ûd buyurmuşlar idi. Ancak iskemlede oturmayup hemân mak'ad üzerinde ku'ûd buyurdukları hâlde, bu tertîb üzere dest-bûs eylemişlerdir:

Evvelâ mîr-âhûr ağalar ve hünkâr kapıcılar kethudâsı ağa;

Ve şikâr-ı hümâyûn ağaları;

Ve rikâb-ı hümâyûn ağaları;

Sipâh u silâhdâr ağaları, ocaklarıyla;

Defterdâr efendi, mevcûd olan hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn ile;

*Yeniçeri ocağı, zâbitı olan hâsekî ordu]y[ağası solakbaşı ağalar
ve sâ'ir zâbitânı ile;*

Cebecibaşı ve topçubaşı ve 'arabacıbaşı, zâbitânıyla;

*Çavuşbaşı ağa, zâbitânıyla; cümlesi bilâ tertîb dest-bûs-ı hazret-i
kâ'immakâmı eylediler.*

Vech-i meşrûh üzere bu cümle-i mezkûrîn, destâr-ı rûz-merreleriyle oldukları hâlde, ancak erkân ferâceleriyle gelüp dest-bûs-ı hazret-i kâ'immakâmı eylediler. Lâkin kavâ'id-i dîrîne ve merâsim-i kadîme mürâ'ât olunmayup her sınıfın re'îsleri ku'ûd edüp kahve ve şerbet ve buhûr verilüp hademe ve neferâtından olanlar kıyâmen durup bu minvâl üzere dest-bûs ve tebrîk olunmuşdur ki hiçbir vakitte misli sebk etmemişdir. Bâr-i Te'âlâ şânuhu ve celle ihsânuhu hazretleri hayr encâm eyleye âmîn.

Ve **yevm-i mezbûrda** yine taraf-ı şehriyârîden tenbîh ü *fermân-ı 'âlî* sâdır olup (s. 75) Otâğ-ı Hümâyûn'un kapısı önünde salât-ı 'îd için bir mihrâb ve hutbe-i 'îd için bir minber yapıdırılıp vaz' olunmuşdur. Ve sa'âdetlü kâ'immakâm paşa hazretleri ve şeyhü'l-islâm ve sadreyn ve defterdâr ve tevkî'î için dîvânihâne çergesi olmak üzere bir çerge vaz' olunup ser-i sadrı olan mahalline bir perde ta'lîk olunmuşdur ki kâ'immakâm paşa hazretleri ve şeyhü'l-islâm ve sadreyn ve defterdâr ve tevkî'î efendiler üslûb-ı dîvân üzere yerli yerlerinde ku'ûd eylediklerinden sonra sâ'ir hâcegân dahi perdenin verâsında ku'ûd edeler.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** kable'l-'asr mu'tâd üzere Istabl-ı Hâss-ı Hümâyûn'da olan atlar mehterhâne ile eğerlenüp müzeyyen ü murassa' rahtlarla Otâğ-ı Hümâyûn kapısı önünde ikinci növbeti vaktinde 'Arife Dîvânı resmin icrâ eylediler. Lâkin Şevketlü Efendimizde ve sâ'ir ricâl-i devlet ve 'âmme-i nâsda böyle küdüret olmağla sâ'ir 'îdlerde olduğu üzere olmayup gâyetle muhtasarı, hemân terk-i mu'tâd olmayacak mertebe ile iktifâ eylediler.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** hüküm-i müsâferet hasebiyle salât-ı 'îd müsâfirînden

sâkıt olmağla ahâlî-i belde-i mezkûreden olup mukîm olmağla salât-ı 'îd kendülere vâcibe olan e'imme ve hutebâdan birkaç adam tedârük olunup, biri imâmet ve birkaçı dahi imâm-ı mezbûra iktidâ edüp cemâ'at olmaları için kâdı-yı beldeye tenbîh için du'âcı çavuş gönderilüp minvâl-i muharrer üzere e'imme ve hutebâdan birkaç adam tedârük olunup ve kable salâtü'l-fecr Otâğ-ı Hümâyûn önünde mahall-i mezbûrda mevcûdîn olmaları için tenbîh olunmuşdur²⁶.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî gurre-i Şevvâl sene 1129

Yevm-i mezbûr 'îd-i fitr olmağla zikrolunduğu üzere otâğ-ı hümâyûn, kapısı önünde vaz' olunan çergedeki Hâssoda çadırı hizâsında vaz' olunmuş idi. Dîvân-ı Hümâyûn'da zîr-i kubbe'de sadreyn-i muhteremeyn efendiler ber-vech-i mu'tâd ku'ûd eyledikleri vech üzere ku'ûd edüp devletlü kâ'immakâm hazretleri sadr-ı haymede ortada ku'ûd buyurup cânib-i yemînde şeyhü'l-islâm efendi ku'ûd etmekle dâmen-bûs-ı Hümâyûn'dan mukaddem tertîb-i dâmen-bûs-ı hümâyûn üzere sadr-nişîn-i dîvân-hâne-i devlet olan vüzerâ-yı 'izâm hazerâtına dahi ba'de edâ'l-fecr erbâb-ı dîvân dest-bûs eylemek (s. 76) mu'tâd olmağla hâlen hilâf-ı mu'tâd şeyhü'l-islâm efendi ile bu mahalde cem' olmuş buldunuz fermânınız nedir deyü su'âl olundukda "evvel şeyhü'l-islâm efendiye dest-bûs eylesinler, ne mâni'dir?" deyü fermân buyurmalarıyla ibtidâ şeyhü'l-islâm efendi ba'dehu kâ'immakâm paşa hazretlerine dest-bûs eylemişlerdir. Ve şevketlü pâdişâhımız hazretleri Otâğ-ı Hümâyûnün kapısın açdırup salât-ı fecre kâ'immakâm paşa hazretlerinin imâmı Abullah Efendi imâmet etmekle baş çadırın nâmûsiyyesi altına şevketlü hünkâr için seccâde-i hümâyûn vaz' u ferş olunup ve önlerine birkaç kafes vaz' olunup ol mahalden imâma iktidâ eylemişlerdir. Ba'de edâ'l-fecr içeriye teşrîf buyurdıklarında.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 2 Şevvâl sene 1129

İkâmet der-menzil-i Tâtâr-bâzârı

Yevm-i mezbûrda dergâh-ı 'âlî çavuşânı ocağı neferâtından nevbetçi olanlar ve Kapıcı Ocağı'nın neferâtı ve zâbitânı ber-vech-i mu'tâd ikinci dîvânı için otâğ-ı

²⁶ Bu paragrafın üzerinde deftere der-kenar şeklinde eklenmiş kayıt: "**Yevm-i mezbûrda** 'Ârifî Ahmed Efendi bi'l-asâle re'îs ta'yîn olunup menzil ile Ordu-yı Hümâyûna gönderilmiştir. Ve yerine Enbarî Mehmed Efendi rikâb-ı hümâyûnda re'îs nasb olana ve Ordu-yı Hümâyûnda olup yevm-i harb u nifâda zîr-i livâ'-i Resûl-i Hudâ'da darb-ı bunduk-ı tûfeng ile musâb ve mizâcında dahi evvelden inhirâf olmağla Kâtib-i Çavuşân Hayru'l-lah Efendi me'zûnen rikâb-ı hümâyûn tarafına gelmiştir."

hümâyûn kapısı önüne varup ezân-ı 'asra muntazır oldukları hâlde taraf-ı pâdişâh-ı cihân-penâhîden, Niçün müctemi' oldular?" deyü su'âl ve, eyyâm-ı 'îd-i sa'îdde gerçi dört gün dîvân mehterhânesi çalınmaz, lâkin biz ihtiyâten geldik; fermân efendimiz hazretlerindedir." deyü cevâb eylediklerinde, bugün yarın yedi gün ta'dâd eylesinler de sonra gelsinler deyü fermân-ı vâcibi'l-iz'ân sâdır olup vâki'â yedi gün növbet-i şâhî darb olunmamıştır.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 3 Şevvâl sene [1129]

İkâmet der-menzil-i mezbûr.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 4 Şevvâl sene 1129

İkâmet der-menzil-i mezbûr.

Yevm-i mezbûrda devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri, sâbıkâ beylerbeyliği ref' olunan Şâtır Hüseyin Ağa da'vet etmekle, mûmâileyhin da'vetine icâbet eylemişlerdir.

[Yev]üm'l-Hamîs fî 10 Şevvâl sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Ordu-yı Hümâyûndan mukaddemâ ol cânibe irsâl olunmağla kozbekçi ağa ve yamağı geldi; haberin Halife Süleyman Ağa'dan istimâ' eyledik. Yine Sâlâr-âhûr Ahmed Ağa yedi re's menzil ile Ordu-yı Hümâyûn cânibine gidmek üzere olduğu zikrolundu.

[Yev]mü's-Sebt fî 12 şevvâl [1]129

Yevm-i mezbûrda mîr-âhûr-ı sâni olan Hazînedâr Hasan Ağa, sâbıkâ Donanma-yı Hümâyûn tarafına irsâl olunmağla sa'âdetlü Vezîr-i Mükerrerrem Kapudân İbrahim Paşa (s. 77) hazretlerine hil'at-i mülûkâne götürüp mukaddemâ birkaç def'a Venedik donanmasıyla mukâbil olup küffâr-ı hâksâra 'azîm rahne-endâz olmağla Körfes cânibine gidüp tekrâr melâ'in-i düzah-karîn donanma-yı menhûsesine nizâm verüp gelüp yine mukâbil olmuşlar. Bi-hamdi'l-lâhî Te'âlâ yine münhezim ve birkaç kıt'a sefâyin-i menhûsesin zabt eyledikleri haberin ve Kefalonya cezîresin zabt u teshîr eyledikleri haberin getürdü deyü şâyi' olmuşdur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 14 [Şevvâ]L sene [1]129

Mukaddemâ sadr-nişîn-i vezâret olan Halil Paşa'nın ikinci çukadârı Yusuf'un

hakkında câsûs olmak üzere haber verilüp vezîr-i müşârunileyh dahi habs etdirüp alıkoymuş deyü şüyû´ bulmuş idi. Mezbûru ve mezbûrun hakkında haber-i mezkûru veren harbendeyi Ordu-yı Hümâyûn tarafından rikâb-ı hümâyûna gönderilmerleriyle **yevm-i mezbûrda** ikisi rikâb-ı hümâyûna getirülüp muhzır ağa tomruğu'na vaz´ olunmuşdur.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 15 [Şevvâ]L sene [1]129

Yevm-i mezbûrun gecesi ki İsneyn gününün ahşamıdır mâh-ı şeb-ârâ ahşamlayup vakt-i gurûbdan inhisâfa başlayup sâ´at-i ´akrebiyye üçe karîb olunacaya değin cirm-i kamerin cânib-i tahtânîsi hâlevâr olmaksızın gâliben nısfına karîb münhasif olup ba´dehu yine sâ´at-i ´akrebiyye dördü mütecâviz, dört buçuğa, varınca cânib-i garbîsinden incilâya ser-âgâz edüp mikdâr-ı zamân-ı mezkûrda yine külliyyet ile müncelî olmuşdur.

[Yev]mü'l-Erbi´â fî 16 [Şevvâ]L sene [1]129

İkâmet der-menzil-i Bâzârcık.

Yevm-i mezbûrda Hâss-âhûr hâlîfesi taraf-ı şehriyârîden bâ-hatt-ı hümâyûn Niş'de devletlü sadr-ı ´âlî tarafına irsâl ve altı günde varup gelmek üzere imhâl olunmuş.

Ve'l-´uhdet^u ´ale'r-râvî.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 17 [Şevvâ]L sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sa´âdetlü devletlü kâ´immakâm paşa hazretleri Şâtır-oğlu Süleyman Ağa'nın şehre karîb bir çiftliğine.

[Yev]mü'l-Erbi´â fî 23 [Şevvâ]L sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Âstâne-i Sa´âdet'de vekâlet kübrâ kâ´immakâmı olan vezîr-i mükerrerem Mehmed Paşa Hazretleri'nin İbrahim nâmında bir çukadârı gelüp mukaddemâ Nemçe çasarı tarafından kendi talepleriyle musâlahaya tavassut etmek üzere şüyû´u olan İngiliz balyosu yine ol husûsa (s. 78) binâ`en ıslâh-ı zâtü'l-beyn-i devleteyn için murrahas olmağla hâlen İstanbul'dan çıkup Edirne'ye ve Edirne'den çıkup bugünkü gün Cizr-i Mustafa Paşa'ya gelmek üzere olduğun ifâdeyi mutazzamın ahbâr ve vezîr-i müşârunileyh tarafından mekâtîb getürmüşdür.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 24 [Şevvâ]L sene [1]129

Hareket ez-menzil-i Tatar-bâzârı ve nüzûl kerden be-menzil-i Filibe.

Yevm-i mezbûrda mu'tâd-ı kadîm üzere eski yemeklik olan mahalle nüzûl olunup yollarda mukaddemâ kesret-i nüzûl-i matardan çamur olmak hasebiyle memerr-i kadîm olan mahallerden uğurlanarak sekiz buçuk sâ'at mikdârı zamânda muhayyem-i sultânî olan mahalle vusûl müyesser olmuştur. Ve devletlü pâdişâh efendimiz hazretlerinin mizâc-ı şerîfleri inhirâf üzere olduğu ecilden kendüleri 'araba ile olmağla ekser erbâb-ı i'tibâr tertîb üzere yürümeyüp müteferrik yürümüşlerdir. Ve menzil-i mezbûrda şevketlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretleri yine evvelki minvâl üzere dâhil-i şehirde konağa nüzûl buyurup ve kezâlik devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri dahi şikeste-i mizâc olmağla konağa nüzûl buyurdular. Ve bi'l-cümle erbâb-ı devletin ekseri, konaklara konmuşlardır.

[Yev]mü's-Sebt fî 26 [Şevvâ]L sene [1]129

Yevm-i mezbûrda, "rikâb-ı hümâyûn'a gelecek İngiliz elçisi, menzil-i mezbûrda Ordu-yı Hümâyûna mülhak olur." deyü haber verilmekle, çavuşân-ı dergâh-ı 'âlîden on beş neferden mütecâviz neferât-ı çavuşân ile emîn ağa elci-i mûmâileyhi istikbâl u nüzûl ettirmek için me'mûr olmalarıyla istikbâline gitmişlerdir. Lâkin elçi-i mûmâileyh, hastalık havfından nâşî, esnâ-yı tarîkde olan bilâd u kurâya nüzûl etmeyüp yollarda olan menâzil-i 'âdiyyeden ileri ve geriye nüzûl eylediğinden nâşî Papaslu menziline konmayup geri konmağla Filibe menziline yetişemeyüp bugün Filibe'ye dört sâ'at karîb — nâm mahalle nüzûl edüp yarınki gün Filibe'ye vusûlü mütehakkık olmağla ric'at eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Ahad fî 27 [Şevvâl]L sene [1]129

(s. 79) **Yevm-i mezbûrda** elçi-i mûmâileyhi çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî neferâtından on beş nefer mikdârı adamla kâtib efendi ve emîn ağa Ordu-yı Hümâyûna ber-vech-i tahmîn üç rub' mikdârı ba'dı olan mahalde köprü başında istikbâl edüp mu'tâd-ı milel-i Nasârâ üzere hastalık havfından nâşî dâhil-i belde-i Filibe'de tehyi'e olunan konağa nüzûl etmeyüp otâğ-ı hazret-i kâ'immakâmînin cânib-i yesârında verâsına karîb bizim hıyâmımıza karîb mahalde iki kıt'a topla çerge ve sâ'ir etbâ' u levâhıkına lüzûmu meretebe çadırlar vaz' olunup ve birkaç sukîk ile önü tutulup ana nüzûl etdirilmiştir.

[Yev]m'l-İsneyn fî 28 L[Şevvâl] sene [1]129

İkâmet der-menzil-i Filibe.

Yevm-i mezbûrda elçi-i mûmâileyh için devletlü kâ'immakâm paşa hazretlerinin kendi atlarından mahsûs bir at ve havâs-ı etbâ'ı ve beyzâdeleri için mutavassıt bisâtlar ile beş re's at dahi hâzır u âmâde etdirilüp ikrâmen on beş yirmi nefer çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ile ve kâtib-i çavuşân Hayrullâh Efendi ve emîn ağa ve fakîr, 'izzetlü Çavuşbaşı ağa ile elçi-i mûmâileyhin menzilgâhı olan mahalle beyne's-salâteynden mukaddemce sâ'at yedi buçuğa vardıkda varılup elçi ve kethüdâsı ve iki nefer müte'ayyin etbâ'ı süvâr etdirilüp bu tertîb üzere huzûr-ı hazret-i kâ'immakâmîye götürülmüşdür ki evvellâ:

Kûlâğûz[Kılavuz] Çavuş Seyfi Ağa;

Muhzır Ağa yoldaşlarından on beş yirmi nefer;

Çavuşân-ı Dergâh-ı 'âlî, nefer 20;

Yedekhâ-yı elçi-i mesfûr, re's 'aded 4;

Yirmi nefer mikdârı Efrencî libâsla yemîn ve yesârda

Piyâdegân — ba'dehüm iki nefer beyzâdegân;

Ba'dehum iki nefer tercümânân;

Kapı tercümânı ma'a-ağa'-ı kâ'immakâm-ı Âstâne;

Emîn Ağa, kâtib efendi ve fakîr;

Çavuşbaşı ağa;

İki her eli değnekli kapı kethudâları;

İlçi-i mesfûr altı yedi nefer çukadârları ve serrâcı;

Ba'dehu kethudâsı ve birkaç nefer etbâ'ı, kendi tuvarlarıyla.

İşbu tertîb ü minvâl üzere gider iken şevketlü hünkârımız içeriden Otâğ-ı Hümâyûn'a gider iken teşrîf eder olmağla ard kapıda sâye-endâz-nüzûl olup henüz Otâğ-ı Hümâyûn mukâbelesine varmazdan (s. 80) evvelce kendileri köşke su'ûd buyurup bu tertîb ile gidildiğın temâşâ buyurdular. Otâğ-ı Hümâyûn'un cânib-i yesârından mürûr olunmuşdur. Devletlü efendi dahi şevketlü hünkârımızın 'akabinde olmağla ileriden olan çavuş ağaları fî'l-cümle tevakkuf edüp anlar dahi ard kpidan içeriye duhûl buyurmuşlardır. Ve bu tertîb üzere sarây-ı kâ'immakâmîye varılup

sa'âdetlü kâ'immakâm paşa hazretlerinin mebîti olan odaya duhûl ve müşârunileyh hazretlerinin mizâcında inhirâf-ı ziyâde olmağla ku'ûd etmeye iktidârı olmayup elçi-i mûmâileyhin iskemlesi müşârunileyh hazretlerinin madca' u firâşı kenârında mukâbeleten vaz' olunup hoşâmed gûnî ve çigûnegî-1 hâtır-1 istifsâr merâsimi icrâ olunup tatlı ve kahveden sonra tahliye-i meclis olunup bir sâ'at mikdârı ve dahi ziyâde mükâleme olundu. Eđerçi bu bâbda hulâsa-yı kelâm u nizâm vekîl-i mutlak-1 saltanat olan vezîr-i a'zam ve destûr-1 ekrem hazretlerinin re'y-i redîflerine mufavvaz u maksûd olmak üzere mesmû'dur. Lâkin 'alâ-eyyi hâlin kâne kıbel-i pâdişâh-1 cihân-penâhîden ba'zı vesâyâ-yı mahsûsa ile me'mûriyyetleri mukarrer olduğu hasebiyle elbette muktezâ-yı hâle mürâ'ât lâzım gelmişdir. Ana binâ'en ol mikdâr mükâleme ü mukâve[le] olunup ba'dehu kânûn-i kadîme mürâ'âten Çavuşbaşı ağa kalıp sâ'ir çavuşân-1 dergâh-1 'âlî ile emîn ağa ve kâtib efendi ve fakîr yine elçi-i mûmâileyhin önüne düşüp evvelki tertîb üzere hiyâmına ircâ' olunmuşdur.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 29 [Şevvâ]L sene [1]129

İkâmet der-menzil-i Filibe.

Yevm-i mezbûrda elçi-i mûmâileyh için dâhil-i şehirde mukaddemâ konaklar ta'yîn olunup elçi-i mesfûr, mu'tâdları üzere ba'zı hastalık havfindan nâşî nüzûl, etmeyüp taşra nüzûl etmiş idi. Sebeb-i mahâfetleri, olmadığı mütebeyyin oldukça zikrolunan konakda nüzûl eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî gurre-i Zî'l-ka'de sene [1]129

İkâmet der-menzil-i Filibe.

Yevm-i mezbûrda gurre-i Zî'l-ka'de olmak üzeredir. Bi'l-cümle tekâvîmde Şevvâl'i yirmi dokuz olup Erbi'â günü, gurre olması musarrahdır.

[Yev]mü'l-Hamîs

Hareket ez-Menzil-i Filibe ve Nüzûl der-Menzil-i Papaslu.

Yevm-i mezbûrda Filibe sahrâsı menzilinden ber-vech-i mu'tâd ve ba'de salâti'l-fecr hareket-i hümâyûn vâki' olup sa'âdetlü kâ'immakâm paşa hazretlerinin mizâclarında kemâl-i mertebede inhirâf olduğu ecilden alây ile yürümek mümkün olamayup geride kalup Harem-i Hümâyûn 'arabalarından sonra yürüyüp ve gâyet hiffet üzere hareketle yürürler.

[Yev]mü'l Cum'a ZA [Zî'l-ka'de] sene [1]129

(s. 81) Hareket ez-Menzil-i Papaslu ve Nüzûl be-Menzil-i Kayalu

Papaslu menziline ve kezâlik bu menzilde karye içinde havlular arasında vüs'at bulunmayup teng olmağla miyânede vâki' olan çit havluyu kal' etdirüp Harem-i Hümayûn ol makûle havlular içine nüzûl etdirdiler.

[Yev]mü's-Sebt fî 4 ZA [Zî'l-ka'de] sene [1]129

Hareket ez-menzil-i Kayalu ve Nüzûl be-Menzil-i Semüzce

Yevm-i mezbûrda.

[Yev]mü'l-Ahad fî 5 ZA[Zî'l-ka'de] sene [1]129

Hareket ez-Menzil-i Semüzce ve Nüzûl be-Menzil-i Hasköy Uzunca-âbâd.

Yevm-i mezbûrda menzil-i mezbûra rub' sâ'at mikdârı Filibe tarafından gelir, cânib-i yemînde mürtefi'ce bir mahalde yemeklik olunup ba'dehu mahall-i mezbûra nüzûl olunmuşdur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 6 ZA[Zî'l-ka'de] sene [1]129

Hareket ez-Menzil-i Hasköy Uzunca-âbâd ve nüzûl be-Menzil-i Harmenli.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 7 ZA[Zî'l-ka'de] sene [1]129

Hareket ez-Menzil-i Harmenli ve Nüzûl be-Menzil-i Cisir-i Mustafa Paşa.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 8 ZA [Zî'l-ka'de] sene [1]129

Hareket ez-Menzil-i Paşaköy.

Hareket ez-Menzil-i Cisir-i Mustafa Paşa ve Nüzûl kerden der-Kurb-ı Tekye.

Yevm-i mezbûrda menzil-i mezbûr ki Tekye'den öte Cisir-i Mustafa Paşa cânibinde bir sâ'at mikdârı Paşaköyü nâm mahalde nüzûl olunmuşdur. Ve **yevm-i mezbûrda** bu fakîr Harmanlı menziline bi'l-iktizâ Edirne'ye gelüp ba'dehu menzil-i mezbûra sâ'at sekizde iken vusûl müyesser olmuşdur. Ancak Tekye nâm mahalle berâber vardıkda bârân tekâtur etmeğe başlayup ol gün birkaç kerre fî'l-cümle münkati' olup yine bir mertebede yağmışdır ki ta'bîri mümkün değildir. Ve gecesi

leyle-i Hamîs idi. Gâh u bî-gâh ârâm verüp yine münsekib olurdu. Kat'â havânın inkişâfı me'mûl deġil idi. Ve-lâkin "إذا أراد الله تقوماً خيراً أمطراً بالليل وأمسك بالليل" fehvâsıyla irâde-i samedâniyye 'ibâdu'l-lâhın icâbet-i du'âsına ta'alluk etmekle sabâha karîb bârân münkati' olup havâyâ bir mertebede incilâ' vü inkişâf vâki' oldu ki kesret-i olmasa yağmur yağdığı bir vechle tasdîk olunmazdı.

[Yev]mü'l-Hamîs fi 9 ZA[Zî'l-ka'de] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda rû-yı havâda kat'â gaym u küdüret olmayup ba'de edâ'î salâti'l-fecr mu'tâd üzere şevketlü kerâmetlü pâdişâhımız Otâġ-ı Hümâyûnu'ndan süvâr olup devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri yine inhirâf-ı mizâcî hasebiyle mu'tâdları üzere taht-ı revânlarına süvâr ve Harem-i Hümâyûn 'arabaları ardınca âheste âheste gelirler idi. Her-bâr yemeklik olan Kazgan Köprüsü Nâm mahalde yemeklik olunup şevketlü hünkârımız gâhice alâydan (s. 82) çıkup ilerice sebkât etmek 'âdetleri olmaġla bugün dahi yine ilerice sebkât edüp defterdâr efendi ve nişâncı efendi ve Dürri efendi ve fakîr selâmlayup sâ'ir hâceġân yetişememişler idi. Ve 'ulemâdan ancak şeyhü'l-islâm efendi bulunup sadreyn yetişmedi. Ba'dehu destâr-ı hümâyûn ve Hırka-ı Şerîfi dahi selâmlayup nüzûl etdirdikden sonra herkes çadırlarına nüzûl eyledi.

Ve yine **yevm-i mezbûrda** yemeklikde bir sâ'atden mütecâviz meks olunup mukaddemâ hâceġân ve sâ'ir erbâb-ı dîvâna yalnız kubur yenli kürkleriyle ve kafesî rûz-merre destârlarıyla olmak üzere *fermân-ı 'âlî* olmaġla baş öyük ta'bîr olunan mahalline dek minvâl-i muharrer üzere müretteben gelüp ol mahalde devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri taht-ı ravânlarından nüzûl ve esb-i sabâ-refâtalarına süvâr olup birkaç dönüm mikdârı yüründü. Ba'dehu Edirne kâ'immakâmı vezîr-i mükerrem Ali Paşa hazretleri ve Edirne kâdısı ve Edirne'de mütemekkin mevâlî ve müderrisîn ve meşâyih ve sâdât-ı kirâm cümleten mahall-i mezbûrda istikbâl eylemeleri için müctemi' olmuşlar idi. Müretteben anlar dahi selâmlayup yine ileriye geçmek için müsâra'ât eylediler.

[Yev]mü'l-Erbi' â 18

[Yev]mü'l-Hamîs 19 [Ramazân]

[Yev]mü'l-Cum'a 20

[Yev]mü's-Sebt fi 21 [Ramazân]

[Yev]mü'l-Cum'a fî 7 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri Salât-ı Cum'ayı Üç şerefeli Câmî'-i şerîfinde edâ ve yeniçeri ağası mu'tâd üzere sarây-ı sadr-ı 'âlîye 'ale's-seher gelüp devletlü efendimiz hazretlerine buluşmuşlar idi. Binâ'en 'alâ-zâlik mu'tâd üzere yine ba'de's-salât gelüp bilâ-meks ric'at eyledi. Ve ba'de's-salât devletlü rikâb-ı hümâyûn kâ'immakâmı vezîr-i bînazîr İbrahim Paşa hazretleri dahi gelüp vâfir meks ü sohbet eylediler. Hattâ ezân-ı mağrib kırâ'et olunurken (s. 83) bu fakîr kapıda bulunup ba'dehu fakîrhâne[ye] ric'at eyledim. Vezîr-i müşârunileyh ve 'izzetlü defterdâr efendi ânda kaldılar.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 14 M[uharrem] sene [1]130

Yevm-i mezbûrda devletlü vezîr-i a'zam hazretleri salât-ı cum'ayı Üç şerefeli Câmî'-i Şerîf'de edâ ve sarây-ı 'âlîlerine ric'at buyurdularından sonra der-'akab devletlü sa'âdetlü kâ'immakâm-ı 'âlî-makâm hazretleri ber-vech-i mu'tâd sarây-ı sadr-ı 'âlîye teşrîf buyurup bir buçuk sâ'at mikdârı meks ü sohbetden sonra yine sarây-ı sa'âdet-intimâlarına 'avdet buyurdular.

Ve bu kûlâğûz/kılavuz karındaşı efendi, mukâbeleden ma'zûl ve birkaç günden ma'zûliyyet üzere iken İstanbul defterdârlığı ile ilbâs-ı hil'at olundu. Ve şerbetçi-zâde Hüseyin Efendi taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'ye gelmeye me'zûn olmuştur deyü istimâ' olundu. Ve mîr-âhûr-ı evvel bey, Mısr-ı Kâhire tarafına gönderilüp mir-âhûr-ı sâni Hasan Ağa, yerine vekîl; ve Arab-gîrî Bekri Mehemed Ağa, sâni yerine vekîl ta'yîn olunmuştur.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 29 Z[î'l-hicce] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü kerâmetlü pâdişâhımız salât-ı cum'ayı Mes'ûdiyye Câmî'-i Şerîfin'de edâ buyurmuşlardır. Ve devletlü sadr-ı a'zam efendimiz hazretleri Câmî'-i 'Atîk'de edâ edüp ba'dehu fazîletlü şeyhü'l-islâm efendi hazretlerine ziyâret buyurmuşlardır. Ba'dehu devletlü dâmâd-ı hazret-i şehriyârî rikâb-ı hümâyûn Kâ'immakâmı Vezîr-i Mükerrerem İbrâhîm Paşa Hazretlerine teşrîf buyurup ahşama dek anda meks u sohbet eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 19 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda.

[Yev]mü'l-Hamîs fi selh-i C[umâde'l-âhire] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Mısırlı alây güzerân edüp ibtidâ Çerâkise Ocağı mürûr edüp ba'dehu tüfenkciyân; ba'dehu gönüllüyân; bâ'dehu çavuşân; ba'dehu müteferrikagân ba'dehu 'azebân; ba'dehu mustahfizân; ba'dehu mîr-i livâ'-i Mısır Mehemed Bey nâm Bey, güzerân edüp hil'atleri ilbâs olunmuşdur.

Berây-ı Mîr-i Livâ'-i Mısır

Bâkır-âbâd'dan Ahmed Ağa, bayrak 'aded 1;

Zikirlî دکری Ovası'ndan Boladinli Hâcc Mehemed Ağa bayrak 'aded 1.

Kangırı'dan İsfendiyar Ağa, bayrak 'aded 1.

(s. 84)

Erzurumî Mehemed Ağa bayrak 'aded 1;

Erzurumî Güdül Ahmed Ağa, bayrak 'aded 1;

Trabzon'dan Gönüllü Ahmed Ağa, bayrak 'aded 1;

Erzurumî Sakallı Hasan Ağa, bayrak 'aded 1;

Erzurumî Hâcc Derviş Ağa, bayrak 'aded 1;

Ayazmendli Mustafa Ağa, bayrak 'aded 1;

Kaz Dağı İnesi'nden Ahmed Ağa, bayrak 'aded 1;

İznikmid'den Armodlu-oğlu Ahmed Ağa 'aded 1

Kastamonudan Mustafa Ağa, 'aded 1;

Erzincanî Hüseyin Ağa, gönüllü, 'aded 1;

Erzurumî Ömer Ağa, 'aded 1;

Trabzonî Hasan Ağa, gönüllü 'aded 1;

Erzurumî Hâcc Mehemed Ağa, gönüllü 'aded 1;

Karakayalı'ya tâbi ' Mustafa Ağa, 'aded 1;

Mezbûra tâbi ' Mehemed Ağa, 'aded 1;

Karakayalı Mehemed Ağa, kendi.

Kaz Dağı serdârı Mehemed Ağa, 'aded 1;

Menteşeli serdâr Mehemed Ağa;

Boladin Serdârı Mehemed Ağa;

Aydın içinden دور Serdârı İbrahim Ağa;

دکری serdârı Hâcc Hasan Ağa;

Okçu İzzeddinli Kilis beyleri, nefer 4;

Berâzî beyi, Bektaş Bey, 'aded 1;

دیناری beyi Mehemed Bey, 'aded 1;

Düğerli Osman Bey, 'aded 1;

Düğerli Mâş-oğlu Mahmud Bey, 'aded 1;

سکری Beyi Taş-oğlu Ahmed Bey, 'aded 1;

دها Alây Beyi Halil, 'aded 1;

Bilecik alây beyi, 'aded 1;

[Bölü]K47 Trabzonî Mustafa Ağa, nefer 100;

[Bölü]K47 Trabzonî Ali Ağa, nefer 100;

[Bölü]K60 Rizeden Hasan Ağa, nefer 100;

Adranos Serdârı Ali, bayrak 1, nefer 100;

Beybazarı Serdârı el-Hâc Ahmed, bayrak nefer 100;

*Somalı serdengeçdi ağası Osman Ağa, ... piyâde ve süvârî bayrak,
nefer 200;*

Fatsa Serdârı Osman Ağa, piyâde, bayrak; nefer 100.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 4 [Rece]B sene [1]129

(s. 85) Yevm-i mezbûrda Trabzonî gönüllü, Bayrak 'aded 2;

Niksar Serdârı Ahmed Çavuş, bayrak 'aded 1;

Giresunî serdengeçdi ağası, bayrak 'aded 1 bayrak 'aded 1.

Borlu solâk, iki bayrak, sekbân ile mürûr eyledi.

[Yev]mü's-Sulâsâ fî 5 [Rece]B sene [1]129

Edincik Serdârı Mehemed Ağa, bayrak 'aded 3;

Malatya Serdârı Bekir Ağa, bayrak 'aded 1;

Kangırı Serdârı, bayrak 1;

Dorkan? دوركان serdârı, bayrak 'aded 1;

*Tercan kazasından Serdengeçdi Ağası Maksud Ağa, bayrak 'aded
1;*

Erzurumî serdengeçdi, bayrak 'aded 1.

[Yev]mü'l-Erbi'â fî 6 [Rece]B sene [1]129

Yevm-i mezbûrda sâ'at-i nehâriyye beşde iken Bağdâd vâlisi vezîr-i

mükerrem Hasan Paşa'nın kethudâsı sekiz bayrak sekbân levendât ve iki bayrak-ı Şehrîzor Ekrâdı ki re'îsleri Bebe Süleymân merhûmun oğlu olmak üzere mükemmel alây gösterüp mürûr eylemiştir ki ibtidâ mu'tâd üzere levendât bayrakları mürûr edüp ba'dehu iki bayrak-ı Ekrâd-ı mezkûrîn ki Bağdâd tarzı üzere kendileri 'acemâne mendil ber-ser ve atları başlarında üçer çatal beyâz sorguç ki merhûm u meğfûrun leh Sultân Murad Hân hazretleri 'Acem Seferi'nde oldukları tâ'ife-i mezkûrîn dilâverlikler edüp murâd-ı hümâyûnları üzere yüz ağırduş hizmet etmeleriyle merhûm u meğfûrun lehin anlar ihsân-ı hümâyûnları olmuş ve her birinin atlarının boğazları altında birer makrama.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 7 [Rece]B sene [1]129

İzolu Beyi, Palu Beyi ve dört bayrak serdâr bayrakları mürûr eylemiştir.

Yevm-i mezbûrda sâbıkâ Şâm vâlisî olup fevt olan Baltacı Süleyman Paşa kethudâsı ve hâlen Seddü'l-bahr muhâfazasına me'mûr olan İsmail Paşa taraftandan kendi ademisi gelüp Donanma-yı Hümâyûn müsâ'ade-i rûzgâr ile boğazdan taşra çıkdıkda Venedik keferesinin yüz altmış dört 'aded sagîr ve kebîr tekne-i menkûs[sesi], imroz cezîresi önünde lenger-ednâz iken donanma-yı nusret-intimânın üzerlerine doğru geleceğin cezm eylediklerine binâ'en bâdbân-güşâ-yı firâr olup Donanma-yı Hümâyûn dahi der-kafâ üzerlerine teveccüh edüp yine ol havâlide karîb yerde mukâteleye tasaddî eylediklerinde Vardakosta Kosta ta'bîr olunan üçer kıt'a kalyonların merbut-resen-i esr ü istirkâk ve bir kıt'a kalyonları darb-ı top ile gark-ı deryâ-yı 'adem (s. 86) edüp mâ'adâsı reh-yâb-ı firâr olmağla Taşoz Cezîresi Liman'ında kendülere câ-yı halâs zann edüp ol cânibe gitmeleriyle kapudân paşa — hazretleri dahi der-kafâ müsâra'at edüp sefâyin-i küffâr duzah karâr derûn-ı limanda donanma-yı hümâyûn Lîvân ağzında lenger-endâz olup hâlen düşmen-i dîni hisâr edüp dururlar. Ancak kapudân paşa hazretleri taraftandan mahsûs haber-i müjde irsâline müsâ'ade-i vakt olmamağla kendüleri taraflarından adem gönderemediler. Bir iki gündün sonra elbette kendi ademisin dahi gelir deyü müjde getirüp hil'at ilbâs olunmuşdur.

[Yev]mü'l-Cum'a fî 8 [Rece]B sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mürûr eden piyâde ve süvârî 'asâkir-i müteferrikadır:

Erzurumî serdengeçdi ağası Erdelli İbrahim Ağa, süvârî nefer 100;

Karasi sancağından Sındırgı Nâhiyesi Serdârı Halil Ağa, süvârî nefer 40;

Trabzon'dan gönüllü serdengeçdi el-Hâc Mehemed Ağa, piyâde nefer 105;

Trabzon'dan gönüllü serdengeçdi ağası, piyâde nefer 100;

Trabzon'dan gönüllü Mehemed Ağa 'atik piyâde, nefer 100;

Trabzon'dan gönüllü Ahmed Ağa, piyâde nefer 150;

Urla Serdârı Mahmud Ağa, piyâde ve süvârî nefer 150;

Köşk Serdârı Abdullah Ağa, piyâde nefer 150;

Sivas Serdârı Halil Ağa, piyâde ve süvârî nefer 30.

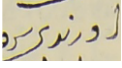
[Yev]mü's-Sebt fî 9 Receb sene [1]129

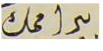
Yevm-i mezbûrda mukaddemâ Palu Beyi gelirken Bolu sancağında bir papas esnâ-yı tarîkde kendüye i'tirâz edüp, "Ne yere gidersin, bî ma'nâ zahmet çekmesizin için bir iş kalmadı. Ba'de'lyevm hükm-i Devlet-i Osmâniyye münkarız oldu. Millet-i 'İseviyye gâlibedir. Ve ben hâlen Papa'ya giderim sana, vâki' hâldir ki söylerim." deyü ziyâde i'tirâz ve hâşâ sebb-i nebî edüp 'âsî olduğu ve mustahikk-ı katl olduğu Bolu kazasında hüccet-i şer'iyeye etdirmekle mel'ûn legleg [leylek] çadırı altında katl olunmuşdur. Ve emîn-i çavuşân Şeyhî Ağa dâmâdı Dervîş Mehemed Ağa sâbıkâ Mısır Vâlîsi Abdi Paşa'nın muhâsebesi taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'de görülmek (s. 87) üzere götürülmek için irsâl olunmak üzere olmağın husus-ı mezbûr için verilen emri 'âlî üzere hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn keşîde kılınmak üzere devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri huzûr-ı hümayûna gitmişlerdir.

[Bölü]K 64: Geyve Akhısarı serdârı;

[Bölü]K 1: Merzifon Serdârı el-Hâc Osman Ağa, piyâde ve süvârî nefer 50;

[Bölü]K 31: Erzurumî Serdengeçdi Ağası Hasan Ağa, süvârî nefer 100;

[Bölü]K 19: Serdârı İbrahim Ağa, piyâde ve süvârî nefer 60;

[Bölü]K 44: Serdârı Ahmed Ağa, piyâde ve süvârî nefer 150;

[Bölü]K 1: Bigadiç Serdârı İbrahim Ağa, piyâde ve süvârî nefer 80;

[Bölü]K 1: Kütahya sancağında Serdârı İbrahim Ağa, piyâde nefer 130;

[Bölü]K 9: Giresun Serdengeçdi ağası e's-Seyyid Hamza Ağa, piyâde nefer 130;

[Bölü]K 9: Diğer Giresun Serdengeçdi ağası e's-Seyyid Mehmed Ağa, Piyâde nefer 80;

Diğer Giresun Serdengeçdi Ağası e's-Seyyid Mehmed Ağa, Piyâde nefer 70.

[Yev]mü'l-Ahad fî 10 Receb sene [1]129

Antalya serdengeçdi ağası el-Hâc Ali Ağa, piyâde ve süvârî nefer 150;

[Bölü]K 3: Gümüşhâneli bayrakdârlıktan serdengeçdi Ağası Hüseyin Ağa, piyâde nefer 100;

Gümüşhâneli bayrakdârlıktan serdengeçdi ağası Ömer Ağa, piyâde nefer 80;

Gümüşhâneli serdengeçdi ağası Murtaza Ağa ve gönüllüyân, piyâde nefer 60;

Trabzon serdengeçdi ağası İbrahim Ağa, piyâde nefer 80;

[Bölü]K 60: sedâr İbrahim Ağa, piyâde nefer 35;

[Bölü]K 14: Serdârı İsmail Ağa, piyâde nefer 300;

[Bölü]K 51: Bursa Yenişehri'nden serdâr İsmail Ağa, piyâde nefer 100.

[Yev]mü'l-Erbi' â fî 13 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Kangırı paşası el-Hâc Ali Paşa altı bayrak sekbân ile alây gösterüp mürûr eylemiştir.

(s. 88) [Yev]mü'l-Ahad fî

Yevm-i mezbûrda

Eyâlet-i Sivas Defter ve Kethudâsı el-Hâcc Mehmed;

Timâr Defterdârı Seyyid Hâcc Zahid;

Sivas alây beyisi Timur Süleyman Ağa;

Amasya Beyi Mehemed Ağa;

Çorum alây Beyi Derviş Mehemed;

Bozok alây beyi ... ..;

Derviş Mehemed Mîr-i alây-ı Canik.

[Yev]m'ül-İsneyn:

Gölbazarı serdârı Mehemed Ağa, süvârî nefer 100;

Divriyi serdârı Ahmed Ağa, piyâde nefer 150;

Kargı Serdârı Mustafa Ağa piyâde ve süvârî, nefer 150;

Bartın Serdârı Seyyid Mehemed Ağa, piyâde ve süvârî, nefer 200;

İskilib Serdârı el-Hâc Abdullah, nefer 200;

Sivrihisar Serdârı, nefer 100;

Yörük Serdârı, nefer 100;

Sâ'at birde iken mürûr eden serdârlardır.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 18 Receb sene [1]129

Mamalu-oğlu Ömer Paşa'nın alây tertîbidir: ibtidâ beyâz bayraklar ile mürûr eden mürî Türkmen Mamalu ve İlbeyli Boynu-İnceli, Hâcî-Ahmedli, Şâm-bayâdı, 'Arablı, Çiçekli, Çiğdemli, Tabanlı 'aşîretleridir ki dokuz 'aşîretidir.

Ba'dehum levend bayrakları, bayrak 'aded 6;

ba'dehum Torun beyleri Yörük bayrağı önünde elli kadar beyler mızraklar levendâtıyla top olup geçdiler.

Ba'dehum kendi takımı ile mürûr eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Ahad fî 23 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda 'Alâ'yye vâlisi İbrahim Paşa dört bayrak sekbân levendâtı ile otâğ-ı kâ'immakâmı önünden mürûr edüp şevketlü hünkârımız, mezbûrun geri kalup te'ahhur eylediğinden nâşî, kemâl-i gazabından alâyına nazar buyurmamışlardır. Ve altı bayrak süvârî ve üç bayrak piyâde levendâtının harçların kat' edüp bölükbaşılıarı 'arzihâl etmekle tekrâr harçları tekmîl eylemek üzere taraf-ı

kā'immakāmîden tenbîh-i ekîd olmağla ba'de'l-'asr anlar dahi müretteben yine mürûr eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Hamîs fi 23 C[umâde'l-âhire] sene [1]129

(s. 89) **Yevm-i mezbûrda** bundan akdem Aydın muhassılı olup şehîden fevt olan Ahmed Paşa Kethudâsı Abdullah Paşa beylerbeylik ile Aydın muhassılı ve Saruhan mutasarrıfı olmağla deli ve gönüllü nâmına iki bayrak ve yedi bayrak sekbân levendâtı ve yüz mikdârı tüfenkçi piyâde ve yüzden mütecâviz iç ağası ile pâk u muntazam alây gösterüp mürûr eylemiştir. Ve ba'dehu Anadolu beylerbeyliği ile Kütahya mutasarrıfı olan Maktûl-zâde Vezîr-i Mükerrerem Ali Paşa hazretleri iki bayrak deli ve gönüllü ve kırk iki bayrak sekbân levendâtı ile -ber-vech-i tahmîn binden mütecâviz ola- iki yüz mikdârı tüfenkçi piyâde ile mükemmel alây gösterüp mürûr ve 'akablarında on dokuz sancak erbâb-ı tîmâr u zu'amâ mürûr eylemişlerdir. Ba'dehu mukaddemâ fermân olunan elli bayrak Aydın yeniçerisinden olmak üzere Edremid cânibinden Ali Ağa nâm serdengeçdi ağası ile bir bayrak serdengeçdi mürûr edüp ba'dehu Mehemed Ağa nâm serdengeçdi ağası ile Kemer-Edremid'den bir bayrak serdengeçdi mürûr edüp 'akablarında Kemer serdârı Ahmed Ağa nâm kimesne ile bir bayrak yeniçeri mürûr eylemişlerdir.

[Yev]mü'l-Erbi'â fi 13 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda Edirne'de hırfet-i debbâğân 'arızhâl edüp minvâl-i muharrer üzere derkenâr olunmuşdur:

Kassabân 'an-Edirne

Hırfet-i

Yamakâneş debbâğlar, göncüler, kôsâleciler, kirişçiler.

Hayme 'aded 2.

Vech-i meşrûh üzere sefer-i hümayûn vukû'unda Ordu-yı Hümayûna hayme ihrâcı için tertîb olunan ehl-i hıref esnâfının kadîmî defterleri kayıtlarında göncüler, kôsâleciler, kassablara yamak olan debbâğlara tâbi' olmak üzere mukayyed olup bu sene-i mübârekde Ordu ağası kendi defterinde kôsâleciler serrâclara yamak olmak üzere eylemiştir. Lâkin bin yüz yirmi sekiz senesinde olan tertîb-i cedîdde dahi bâ-fermân-ı 'âlî Teşrifât Kalemi'ne verilen imzâlî sûret-i defterde, kôsâleciler serrâclara yamak kayd olunduğu yokdur. Kadîmî üzere debbâğlara yamak olmak üzere

mukayyedir. Fermân Sultânımındır.

[Yev]mü's-Sülâsâ fî 12 Receb sene [1]129

Yevm-i mezbûrda gelecek İsneyn günü hareket-i hümâyûn olmak üzere tenbîh olunup mîr-âhûr-ı sâni bey-efendimiz, hân hazretleri tarafına gönderilmiştir.

Ve **yevm-i mezbûrda** şeyhü'l-islâm efendi kable'l-'asr kâ'immakâm paşa hazretlerine teşrîf ve akşam ta'âmından sonra haymelerine teşrîf buyurmuşlardır.

(s. 90) [Yev]mü'l-Erbi'â fî 6 Z[î'l-hicce] sene [1]129

Yevm-i mezûrda devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri şevketlü, mehâbetlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretleri taraf-ı Hümâyûnlarından 'îd-i sa'îdde geçen senede vâki' olduğu üzere ancak erkân kürkleri ve rûz-merre destâr ile Divân-ı Hümâyûn'da tebrîk-i 'îd-i sa'îd ile dâmenbûs-ı hümâyûna izn-i hümâyûn-ı şehriyârî sudûruna binâ'en mu'tâd-ı kadîm üzere tebrîk-i 'îd için fazîletlü şeyhü'l-islâm hazretlerine tahrîk-i rikâb-ı kâmyâb buyurdular.

[Yev]mü'l-Hamîs fî 7 Z[î'l-hicce] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda fazîletlü semâhatlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri dahi minvâl-i muharrer üzere beyâz erkân ferâce kürk ve medrese kavuğu ile ve mu'tâd üzere dânişmendân ve mülâzimînden sekiz on nefer büyük piyâde büyük sarıklı ve üsküflü iki üç nefer çukadâr ve serrâc ile devletlü kâ'immakâm paşa hazretlerine tebrîk-i 'îd-i sa'îd için teşrîf.

[Yev]mü'l-Ahad fî 17 Z[î'l-hicce] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda mukaddemâ Ordu-yı Hümâyûnda kapı kullarına müstahakk oldukları bin yüz yirmi — mevâcibleri ihrâc olunup rikâb-ı hümâyûnda olan dergâh-ı 'âlî yeniçeri ve sipâh ve silâhdâr ve cebeci ve çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve bevâbîn-i hâssa ve ağayân ve gılmânân-ı enderûn ve ağayân-ı rikâb-ı hümâyûn ve teberdârân-ı sarây-ı 'atîk u sâ'ir hademe-i enderûn ve birûn ve serrâcîn-i Istabl-ı 'Âmire ve gayruhum icmâlleri dahi gelüp ve mevâcibleri ihsân buyurulmak bâbında *fermân-ı 'âlî* sâdir olmağın mûcib-i münîfile bi'l-cümle iktizâ eden mevâcibleri dört yüz dört kîse — ve — akçeye bâliğ olmağın bir gün evvel cümle ocaklara tenbîh olunup devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri sarây-ı 'âlîlerinde dîvân eyledikleri mahalde mu'tâd üzere kîseler onar onar vaz' olunup her ocak erbâbı hâzır u amâde oldukları haber verildikde

çavuşbaşı ağa ve kethudâ-yı bevâbbîn-i hâssa kânûn-ı Dîvân-ı Hümâyûn üzere sîmîn 'asâlarıyla önlerine düşüp, selâm ağası dahi mu'tâd üzere selâm alup devletlü kâ'immakâm paşa hazretleri sadr-ı ahkâma ku'ûd buyurdıklarında çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî alkış edüp defterdâr efendi kapıdan girerken sağ cânibine ku'ûd edüp rûznâmçe-i evvel vekîli mektûbî Halil Efendi.

[Yev]mü'l-İsneyn fi 25 Z[î'l-hicce] sene [1]129

(s. 91) **Yevm-i mezbûrdan** bir gün mukaddem rikâb-ı hümâyûn Kâ'immakâmı Vezîr-i Mükerrerem Dâmâd-ı Şehrîyârî ve Musâhib-i Cenâb-ı Cihân-dârî İbrahim Paşa Hazretleri bu fakîre ve çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî Şeyhî Ağaya hitâb buyurup, "Yarın inşâ'a'l-lâh" Te'âlâ, şâfi'î vaktinde edâ-yı salât-ı fecr edüp ba'dehu süvâr oluruz. Ben sa'âdetlü sadr-ı 'âlî hazretlerine, yemekliğe sâ'at beş buçukda altıda teşrîf buyurmaları için kâğıd yazdım. Eğer siz ilerice gidüp yemeklik mahallinde tevakkuf ederseniz mâni' yokdur." deyü fermân buyurdular. Binâ'en 'alâ-zâlik nöbetçi çavuş ağalara tenbîh edüp müşârunileyh hazretleriyle ma'an gitmek için yirmi mikdârı dahi ziyâde çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî bırakup Emin Ağaya, kendüsi sâ'ir çavuşân ile yemekliğe gitmişler.

Yevm-i mezbûrda 'ale's-seher vezîr-i müşârunileyh hazretleri edâ-ı salât-ı fecr edüp sabâh so'uğu olmağla gerdûne[ye] süvâr olup Mihal Köprüsü yolundan gitmişlerdir ki kûlâğûz[kılavuz] çavuş ve yamağı Emîr Süleyman Çavuş ve yirmi mikdârı çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve rikâb-ı hümâyûn çavuşbaşısı ve re'îs ve sâ'ir takımla cîsr-i mezbûrdan 'ubûr olunduktan sonra gece hareket olunmuş deyü bir mikdâr müsâra'at edüp ba'dehu vezîr-i müşârunileyh hazretleri vezîr bâğçesi içinde şikâra teveccüh edüp bir tavşan kesdirmişler. Ba'dehu yine cârreye dühûl buyurup Kazgan Köprüsü üzerinden mürûr u'bûr ve yemeklik çadırlarına nüzûl buyurdular. Ve çukadâr gönderüp "Devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri teşrîflerinden eser görününce, haber vere." deyü tenbîh buyurdular. Çukadâr-ı mezbûr dahi müşârunileyh hazretleri ve sadreyn-i muhteremeyn ve nakîbü'l-eşrâf efendi üç rub' sâ'at mikdârı meks buyurdıklarında, sadria'zam hazretlerinin teşrîflerinden haber götürdükde cümleten süvâr olup rikâb-ı hümâyûnda hâcegân ve rikâb-ı hümâyûn ağaları müretteben istikbâle 'azîmet buyurup mahallinden ber-vech-i tahmîn nısf sâ'atlık dahi ziyâde mesâfe dahi gidilüp, henüz devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri teşrîfinden mukaddemce ibtidâ tezkire-i evvel Habeşî-zâde Bey-efendimiz ve refiki İbrahim Efendi ilerice gelüp dâmen-bûs-ı hazret-i

kā'immakāmî eylediler. Ba'dhumâ sipâh ve silâhdâr ağaları yemîn ü yesârda selâmladılar. Ba'dhumâ Çavuşbaşı Ali Ağa ve re'isü'l-küttâb Arifi Ahmed Efendi ba'dhumâ defterdâr-ı şıkkı evvel Osman Efendi Hazretleri nüzûl edüp rikâb bûs-ı cenâb-ı vezîr-i muhterem kā'immakām-ı rikâb-ı hümâyûn ile şerefyâb olup, müşârunileyh hazretleri her birine nevâziş-i âsafâneleriyle bezl-i lutf eylediler. Ba'dehu devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri karîb oldukda sa'âdetlü kā'immakām paşa hazretleri fermânları üzere hâcegân ve ağayân-ı rikâb-ı hümâyûn tevakkuf etdirilüp, cümleten yemîn-i sadr-ı zamîden âheste âheste tahrîk-i rikâb ederek mukâbele-i sadr-ı 'âlîye vardıklarında tevkîr-ı tâmm ile hamîde-i kâmet-i ikrâm olup selâmladıkda yalnız sadr-ı 'âlî hazretleri tahrîk-i rikâb buyurup kā'immakām paşa hazretleri dahî ardlarından sol cânibe geçdikden sonra sadreyn ve nakîbü'l-eşrâf efendiler ve hâcegân-ı rikâb ve kapıcıbaşı ağalar ve sâ'irleri ve kā'immakām paşa hazretlerinin enderûn ağaları dahi selâmladılar. Sa'âdetlü kā'immakām paşa, devletlü (S. 92) sadr-ı 'âlî hazretleriyle hem-'inân mu'tâd üzere müretteben bir vâfirce yürüdüler. Yemeklik tarafına karîb geldiklerinde fazîletlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri dahi.

(SAHH SAHH)

[Yev]mü's-Sebt fî 23 Z[î'l-hicce] sene [1]129

es-Senetü'l-Cedîde Gurre-i Muharremü'l-Harâm sene 1130

Yevmü's-Sebt

Yevm-i mezbûr târîh-i hicret-i nebeviyye -'aleyhî ve 'alâ-âlihi'l-kirâm efdal^u küllî teslîmetⁱⁿ ve tahiyye-den bin yüz otuzuncu senenin ibtidâsı Muharremü'l-harâmın gurre-i ve rûz-ı kâsımın yirmi sekizinci günü ve teşrîn-i sâninin yirmi üçüncü günü vâki' olmuştur. Bârî Te'âlâ şânuhu 'âmmeten 'ibâdehu ve hâssaten ümmet-i Muhammed -'aleyhi efdalu's-salâtî ve's-selâm- hayırlı ve kuvvetli edüp cemî' eczâ'-ı eyyâm u leyâlîde envâ'-ı berekât u hayrıyla müstes'ad eyleye âmîn.

Yevm-i mezbûrda celâdetlü 'âlîşân hazretleri devletlü sadr-ı zam, vezîr-i 'âlî-kadr-i ekrem hazretleriyle huzûr-ı hazret-i şehriyârîye varup zemînbûs-ı hümâyûnlarıyla kâm-yâb olup mu'tâd üzere rûz-merre destârlarıyla ancak yirmi yirmi beş mikdârî çavuşân-ı dergâh-ı 'âlîyle Cîsr-i Serrâchâne'den mürûr ve Köşk Kapısı'ndan hadîka-i hâssa'ya duhûl ve Tîmûr Kapı ta'bîr olunan bâb-ı sa'âdet-me'âb

önünde devletlü sadr-ı 'âlî ve hân-ı 'âlî-şân hazretleri celse-i hafife edüp sa'âdetlü silâhdâr-ı şehriyârî ve sâ'ir 'arz ağaları teblîğ-i izn-i hümâyûn etmekle Kum Meydanı Köşkü'ne teşrîf buyurup ol esnâda ezân-ı zuhr kırâ'et olundu. Müşârunileyhimâ tamâm bir sâ'at'den ziyâde bir rub' mikdârı meks edüp ba'dehu hân-ı 'âlî-şân hazretlerine rkân yenli bir kürk ilbâs ve altun yayusuyla mükemmel raht ve kesmeli bir yağız tori [doru] esb-i kûh-peyker ihsân-ı hümâyûnları olup yine sadria'zam hazretleriyle hân hazretleri sağda sadria'zam hazretleri solda hem-'inân oldukları hâlde kapıya teşrîf buyurdularında ibtidâ sadra'zam hazretleri nüzûl ve bilâ-tevakkuf içeri odaya teşrîf buyurdular. ba'dehu hân hazretleri dahi müte'âkıben nüzûl edüp divânhânedede selâma duran kapı kethudâlarına ve sâ'ir ağayâna selâm vererek anlar dahi içeriye teşrîf buyurdular. ve bir buçuk sâ'at mikdârı kapıda meks ü ârâmdan sonra hizmetlerine ta'yîn olunan çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ile konaklarına ric'at buyurmuşlardır. Celâdetlü hân hazretlerine takdîm-i esb husûsunda vâfir terddüd olunup bilâhire çünkü devletlü sadr-ı 'âlî hazretleriyle ma'an gelirler idi. Eğer teslîm-i livâ'-i Resûlul-lâh-salla'l-lâhu 'aleyhî ve sellem- buyurdıkları gün huzûr-ı Hümâyûn'a, (s. 93) ma'iyetiyle duhûl etmiş olsalar, devletlü sadra'zam hazretlerine kürk ilbâs olunup at ihsân olundukda hân hazretlerine dahi bi'z-zarûre ihsân olunmak iktizâ ederdi. Çünkü ma'iyyetle bulunmadılar ve devletlü sadria'zam hazretlerine ihsân olundu. İmdi, "hân hazretlerine dahi ihsân olunmak münâsibdir." deyü mukaddemce taraf-ı Hümâyûn'a ifâde olunup minvâl-i muharrer üzere ilbâs-ı kürk ve takdîm-i esb olunmuşdur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 10 M[uharrem] sene 1130

Yevm-i mezbûrdan bir gün mukaddem celâdetlü hân-ı 'âlî-şân hazretleri Kırım cânibine gitmek üzere taraf-ı bâhirü's-şeref-i şehriyârîden me'zûn olmağla Gülbaba nâm mahalle varılmazdan mukaddem Prevadi Köprüsü demekle ma'rûf cisrden 'ubûr olunup başında yemeklik çadırları vaz' öteden beri hân-ı 'âlî-şân ve devletlü sadr-ı 'âlî hazretleri ve kâ'immakâm paşa hazretleri için toplu üç 'aded çerçe ve 'izzetlü kethudâ bey ve defterdâr efendi ve çavuşbaşı ağa ve kapıcıbaşılar ve sâ'ir ağayân ve hâcegân-ı dîvân için iktizâsı kadar çadırlar ve çerçeler vaz' etdirilüp ve levâzım-ı it'âm u ikrâm hâzırlanup yevm-i mezbûrda 'ale's-seher sadr-ı 'âlî kapısına varılup 'izzetlü re'îs efendi fazîletlü şeyhül-islâm efendi hazretleri da'vete ve 'izzetlü çavuşbaşı ağa çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî ve birkaç nefer çavuşân ile da'vete gidüp müşârunileyhimâ hazretleri geldiklerin[den] sonra ve sa'âdetlü kâ'immakâm paşa

hazretleri dahi gelüp sâ'at-i nehâriyye beşi geçüp beş buçukda iken hareket ve fazîletlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleriyle sarây-ı sadr-ı 'âliden müvâde'a edüp bu tertîb üzere süvâr olup yürüdüler:

Kûlâğûz[Kılavuz] çavuşu;

Çavuşân-ı dergâh-ı 'âlî;

Ağayân-ı hazret-i vezîr-i mükerrem kâ'immakâm paşa ve hazret-i sadr-ı 'âlî;

Gedikliyân, müteferrikegân-ı dergâh-ı 'âlî;

Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn;

Kapıcıbaşı ağalar;

Kâtib-i çavuşân, teşrifâtî, emîn-i çavuşân;

Defterdâr efendi, re'îs efendi;

Vezîr-i mükerrem kâ'immakâm paşa hazretleri;

Çavuşbaşı ağa;

Celâdetlü hân-ı 'âlî-şân hazretleri, devletlü sadr-ı 'âlî-kadr hazretleri;

Ağayân-ı enderûn-ı sadr-ı 'âlî, tevâbi'-i hân-ı zî-şân;

Mehterhâne-i hazret-i sadr-ı 'âlî.

Bu minvâl üzere yürüyüp Beylerbeyi Hammâmı ve Câmî'i-i Şerîf önünden ve Tekye kapısı önünden mürûr u 'ubûr olunup, taşra namâzgâh mukâbelesine vardıkda, dergâh-ı 'âlî yeniçeri ocağı ve cebeciyân u topcıyân mu'tâdları olan yerden.

(s. 94) [Yev]mü'l-Hamîs fî 15 S[afere] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü pâdişâhımız hazretleri taraf-ı Hümâyûnlarından devletlü sadr-ı 'âlî ve devletlü, sa'âdetlü kâ'immakâm-ı 'âlî-makâm paşa hazretleri ve defterdâr dâmâd paşa hazretleri ve fazîletlü şeyhü'l-islâm efendi hazretleri Vezîrbağçesi nâm mahalle da'vet olunup her birine 'azîm ikrâmlar ve ziyâfetler olunmuşdur.

[Yev]mü'l-İsneyn fî 19 S[afere] sene [1]129

Yevm-i mezkûrda mukaddemâ vezâretle defterdâr olan Dâmâd Mehemmed Paşa'ya ber-mu'tâd-ı kadîm ta'lîm-i tuğrâ-yı şerîfe için devât götürülmek üzere

nişânci Mehemed Efendi tarafından bu fakîre haber gelmekle ba'de'l-'asr ma'an bulunmak üzere müsâra'at edüp vardıkda mûmâileyh edâ-yı hıdmet edüp gitmiş. Bu fakîr elçi-i mezbûrun buluşmak tertîbi hıdmetinde olmağla yetişmeyüp ancak vezîr-i müşârunileyh huzûruna duhûl شور edüp re'îs efendi ba'zı husûs için yanlarında bulunup bu fakîre "Ali Ağ'a'ya var." deyü cevâb eylediler. Bu fakîr dahi mûmâileyhe varup mu'tâd üzere olan câ'izemizden hil'atimizi tayy edüp çuka ve kumâş ve nakdî tamâmen verdiler. Lâkin aslı, kâ'immakâm paşa hazretlerinin ve ol vakitte Osman Efendi Hazretlerinin himmetiyle verdiler.

[Yev]mü's-Sülâsâ yfî 20 S[afere] sene [1]129

Vilâdet.

[Yev]mü's-Sebt fî 19 M[uharrem] sene [1]129

Yevm-i mezbûrda şevketlü mehâbetlü pâdişâh-ı cihân-penâh hazretlerinin fer'-i duhter-i saltanat Sultân Mehemed ismiyle müsemmâ bir şehzâde-i civân-baht cilveger-i sahîfe-i vilâdet olmuşdur. Ve vakt-i vilâdetini sıhhati üzere zabt etmek için re'îsü'l-küttâb Abdülkadir Efendi'den istifsâr eylediğimde akşama nısf sâ'at kaldıkda ki, on bir buçuk sâ'atde olmuş -Allâhu subhânehü ve Te'âlâ tûl-ı bekâ ile mu'ammer edüp mukaddem-i hayr ile makrûn eyleye.- Sarây-ı Hümâyûn'da ve]Sarây-ı Hümâyûn'da[ve Sarây-ı Sadr-ı 'âlî'de üç gün üçer növbet mehterhâne çaldırılmak ile iktifâ olunup donanma olunmamıştır.

'Âdet-i

Kadîm-i 'avâyd ser-tûğkeşân-ı hâssa cânib-i vüzerâ-yı 'izâm ve mîr-i mîrân umerâ'-ı zevî'l-ihtirâm der-hîn-i tevcih ü dâden ve mîr-i mîrânlık ve emâret-i def'e-i sâniye resm ber-müceb-i mu'tâd-ı kadîm ve bâ-telhîs ve fermân-ı 'âlî.

Resm-i tûğ, gurus fî be-her tûğ 'aded 40;

Hil'at-i kuşaklık 'aded 1;

Çuka donluk 1;

Kumâş donluk 1.

Vech-i meşrûh üzere 'avâyd-i mezkûre mu'tâd-ı kadîm olup taraf-ı saltanat-ı (s. 95) 'aliyye'den müceddeden ve ibtidâ'en def'a-i vâhîde'de üç tûğ yâhûd mîr-i mîrânlık üzerine bir tûğ ihsân olunup vezâret ile ser-efrâz olan vüzerâ-yı 'izâm hazerâti

lâzım gelen tûğ-ı meymenet furûğu ancak ser-tûğkeşân-ı hâssa kullarından alup ve merkûm kullarına be-her tûğ için resm ü behâ kırkar guruş ve bir sevb kuşaklık hil'at ve bir donluk çuka ve bir donluk atlas ve kezâlik minvâl-i muharrer üzere olan mîr-i mîrân ve ümerâ'-i zîşân be-her tûğ için kırkar guruş ve bir donluk çuka ve bir donluk atlas verüp müşârunileyhim hazerâtı kendileri Devlet-i 'Aliyye'de buldukları hâlde kendüleri ve taşra'da buldukları hâlde kapı kethudâları verüp ve 'avâyid-i mezkûre, ma'îşetin medârı olmağla noksân teklîfi ile merkûma gadr olunmamak bâbında telhîs mûcibince bin yüz on bir ve yüz on sekiz ve yüz yirmi dört senelerinde şeref-yâfte-i sudûr olan *fermân-ı 'âliler Defter-i Teşrifât*'da mastûr u mukayyed olduğu bin yüz yirmi dokuz senesi Muharremi'nin on ikinci günü derkenâr olunup re'îsü'l-küttâb olan el-Hâc Abdülkadir Efendi Hazretl[erine] hitâben "İzzetlü re'îsü'l-küttâb efendi görüp i'lâm buyuralar." deyü su'âl olundukda, "avâyid-i mezbûre mukaddemâ *Defter-i Teşrifât*'da derc olduğu üzere tertîb olunmak, 'atâyâ makûlesi olmağla vâki' oldukça erbâb-ı semâhet zâtlarına göre verirler. Mezbûrun ise tuğun behâsı inzimâmıyla olunmak müsâ'ade.. sâ'irden ziyâde müstahıkk olmuş olur. Fermân sultânımdır." deyü i'lâm etmekle bin yüz yirmi dokuz senesi Saferi'nin altıncı günü i'lâm mûcibince mahalline kayd ve sûret verilmek deyü musahhah *fermân-ı 'âlî sâdır* olmağın fermânı hıfz olunup işbu mahalle kayd u işâret olundu.

*Nîşân-ı Hümâyûn yazılı ki:*²⁷

*Mahmiyye-i Edirne'de vâki' bezzâzistânda dellâler bölükbaşısı olan İsmail bin el-Hâc Mehmed -zîde kadruh"- her vechle hıdmet-i lâzımesinde mukîm ve mu'temed^m 'aleyh müstakîm ve cümlelerin mümtâzı olup lâkîn bî-berât olmağla bölükbaşılığı-ı mezbûr müceddeden kendüye tevcîh ve berât-ı 'âlîşânın verilmek ricâsına kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bezzâzistân kethudâsı e's-Seyyid Ali -zîde kadruh"- 'arz etmekle mûcibince Teşrifât Kalemi'ne kayd ve müceddeden yerine bilâ-vazîfe tevcîh ve berât-ı 'âlîşânın verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd 'inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüp merkûmun 'arzu ve bin yüz yirmi dokuz senesi Zî'l-hicce'sinin on dokuzuncu günü târihiyle müvarrah verilen ru'ûs-ı hümâyûnum mûcibince berâtı yazılmak için tezkire verildi. **Fî 20 Z[i'l-hicce] sene 1129.***

²⁷ Bu suretin üzerine sonradan yazılmış derkenâr: "Cülûs-ı Hümâyûn vukû'uyla bâ-fermân-ı şerîf tecdîdi için tezkire verilmiştir. **Fî 22 Z[i'l-hicce] sene 1143.**"

(s. 96) Mahmiyye-i Edirne'de vâki ' bezzâzistânda dellâller bölükbaşısı olan işbu râfi '-i tevkî '-i refî 'ü'-şân-ı hâkânî Ali ibn el-Hâcc Ramazan -zîde kadruh"- her vechle hıdmet-i lâzimesinde mukîm u mu'temed^{um} 'aleyh ve müstakîm ve cümlelerin mümtâzı olup lâkin bî-berât olmağla bölükbaşılığ-ı mezbûr müceddeden mahalline kayd ve tevcîh olunup, berât-ı 'âlîşânım verilmek ricâsına kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân, bezzâzistân kethudâsı e's-Seyyid Ali -zîde kudruh"- 'arz etmekle mûcibince Teşrîfât Kalemi'ne kayd ve müceddeden yedine bilâ-vazîfe berât-ı 'âlîşânım verilmek fermânım olmağın hakkında mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhâneye zuhûra getirüp merkûmun 'arzi ve bin yüz yirmi dokuz senesi Zi'l-hiccesinin on dokuzuncu günü târihiyle müvarrah verilen ru'ûs-ı hümâyûnum mûcibince müceddeden bu berât-ı hümâyûn-ı 'izzet-makrûn[u] verdim ve buyurdum ki, mezbûr Ali bin el-Hâc Ramazan -zîde kadruh"- varup, bezzâzistân-ı mezbûrda bölükbaşı olup bundan akdem bölükbaşı olanlar bilâ-vazîfe ne minvâl üzere mutasarrıf oluna gelmiş ise Ol minvâl üzere mutasarrıf ola ol bâbda ferd dahl[u] ta'arruz kılmayalar, şöyle bileler 'alâmet-i şerîfime i'timâd kılarlar²⁸.

²⁸ Bu suretin üzerine sonradan yazılmış derkenârlar: "Tecdîdi için berât tezkiresi verilmiştir. Fî 29 S[afar] sene 1144."; "Fevtinden Hüseyin bin Mehemmed'e tezkiresi verilüp küçük kûmî deftere kayd olunmuştur. Fî 3 CA [Cumâde'l-'ûlâ] sene 1157."

SONUÇ

Sunduğum bu çalışma ile III. Sultan Ahmed döneminin 1716-1718 yıllarını kapsayan ve günlük teşrifat vekayii defterlerinin ilk örneklerinden olan bir kaynak eserin transkripsiyonu yapılarak neşri amaçlanmıştır.

Resmî günler, toplantılar, yabancı devlet adamı ve elçi kabulleri ile üst düzey misafirlerin ağırlanması yanında diğer merasim ve protokol işlemlerine dair çeşitli kayıtlar bu defterde yer almaktadır. Bir devletin merasim usulleri ve protokol kaideleri o devletin zihniyetini ve iktidar anlayışını ortaya koymasının yanı sıra teşkilatını ve devlet içindeki kademeleşmeyi göstermesi açısından da oldukça önemlidir. Daha önce bu çalışmanın başında zikrettiğim gibi defterin müellifi Selman Efendi, Osmanlı sarayındaki resmî günlerde uygulanan merasim ve protokol işlemlerini ve ayrıca yer yer bazı günlük hadiseler ile tabiat olaylarına dair çeşitli malumatı da kaydetmiştir.

Yine bu defter muhtevassından, kapsadığı tarihlerde Osmanlı Devleti'nin diğer devletlerle olan siyasî ilişkilerinin mahiyetine dair de bilgi edinmek mümkün olmaktadır. Dönemde, Osmanlı Devleti'nin dahil olduğu savaş ve antlaşmalar defterden takip edilebilmektedir. Dolayısıyla defter, siyasî tarih açısından da önemlidir.

Netice itibarıyla, Osmanlı dönemine ait protokol vekayiiinin erken örneklerinden olan bu defterin çevrilmiş olmasıyla Osmanlı tarih araştırmalarına değerli bir kaynağın kazandırılmış ve bu suretle dönemin siyasî, kültürel tarihi ile Osmanlı Devleti'nin merkezî yönetim tarihine önemli katkı sağlanması umulmaktadır.

KAYNAKLAR

ALİKILIÇ, Dünder, *XVII. Osmanlı Saray Teşrifatı ve Törenleri*, Atatürk Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış doktora tezi, Erzurum 2002.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük*, 30. Baskı (2013).

ŞEMSEDDİN SAMİ, *Kāmûs-ı Türkî*, Önsöz Prof. Dr. Ömer Faruk Akün, Kapı Yayınları, Temel Eser 1, 2004.

KARACA, Filiz (2011), "Teşrifat", TDVİA (Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi), XL, s. 570-72.

KARACA, Filiz, *Tanzimat Dönemi ve Sonrasında Osmanlı Teşrifat Müessesesi*, İstanbul Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, basılmamış doktora tezi, İstanbul 1997.

SEZEN, Tahir, *Osmanlı Yer Adları*, Ankara 2006.

REDHOUSE, Sir James William, *A Turkish and English Lexicon*, Beyrut 1996.

SERTOĞLU, Midhat, *Osmanlı Tarih Lügatı*, Kurtuba Kitap 52, İstanbul 2015.

USLU, H. Büşra, *III. Ahmed Devri Teşrifatı (A.d. 347: 1718-1725)*, MSGSÜ, SBE, Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi (Dan.: Filiz Karaca) İstanbul 2017.

PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, I-III, M.E.B. yay., 1993.

ÖZGEÇMİŞ

Fahd Alhamad 12.09.1986 tarihinde Halep'te doğdu. İlkokulun bir kısmını Suriye Halep şehrinde diğer kısmını ise Suudi Arabistan Arar şehrinde okudu. Orta ve lise eğitimini Suriye Halep şehrinde bitirdi. Haziran 2011 Halep Üniversitesi, İnsani Bilimleri ve Edebiyat Fakültesi, Fars Dili ve Edebiyatı bölümünden çok iyi derece ile başarıyla mezun oldu. 2012 yılında İstanbul'da Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde yüksek lisans eğitimine başladı.

e.posta adresi : alhamadfahd@gmail.com